

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
RODZINIE W BYTOMIU**

ZA ROK 2023

Spis treści

Wstęp	5
I. ORGANIZACJA OŚRODKA	11
II. DZIAŁ KADR	13
III. DZIAŁ PLANOWANIA, KOORDYNOWANIA I REALIZACJI PROJEKTÓW	17
1. Projekty współfinansowane przez Unię Europejską	18
2. Projekt współfinansowany ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 w ramach Programu „Sprawiedliwość”	19
3. Projekty współfinansowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	19
4. Projekt lokalny (środki budżetu gminy w ramach funduszu przeciwalkoholowego)	19
IV. DZIAŁ POMOCY INSTYTUCJONALNEJ I DOCHODZENIA OPŁAT	20
1. Pomoc instytucjonalna dla osób starszych, niepełnosprawnych, przewlekle chorych	21
2. Prowadzenie postępowań administracyjnych dotyczących ustalania odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	24
3. Odzyskiwanie ustalonych opłat za świadczenia przyznane na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	25
V. DZIAŁ ADMINISTRACYJNY	28
VI. NOCLEGOWNIA I OGRZEWALNIA	33
VII. KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	35
1. Prace społecznie użyteczne	36
2. Zajęcia szkoleniowo-edukacyjne z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej dla bezrobotnych mieszkańców Bytomia	37
3. Poradnictwo	38
4. Program partnerski pod nazwą: <i>Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole</i>	38

5. Realizacja zadań dotyczących zabezpieczenia pobytu na terenie miasta ludności uchodźczej z terytorium Ukrainy objętej konfliktem zbrojnym..	40
VIII. OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	41
IX. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	46
X. ZESPÓŁ DS. REHABILITACJI SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	47
1. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych	48
2. Realizacja pilotażowego programu Aktywny samorząd	49
3. Projekt Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” (S-A-M!)	52
4. Program Bytomska Karta Seniora oraz Program Ogólnopolska Karta Seniora	53
XI. DZIAŁ ORGANIZACJI I KONTROLI.....	54
XII. ZESPÓŁ RADCÓW PRAWNYCH	59
XIII. ZESPÓŁ OBSŁUGI INFORMATYCZNEJ	61
XIV. INSPEKTOR OCHRONY DANYCH	65
XV. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. SPOŁECZNYCH	67
XVI. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY	68
XVII. SAMODZIELNE STANOWISKO SPECJALISTY PRACY SOCJALNEJ DS. INTERWENCYJNEGO UDZIELANIA POMOCY ..	70
XVIII. POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W BYTOMIU	71
XIX. DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ I ASYSTY RODZINNEJ.....	73
1. Rodzinna piecza zastępcza	74
2. Instytucjonalna piecza zastępcza	75
3. Porozumienia	77
4. Usamodzielnienia	77
5. Asystenci rodziny	79
6. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	80

7. Działania wspierające rodzinę	80
XX. DZIAŁ REALIZACJI ŚWIADCZEŃ	82
XXI. DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ	89
1. Posiłek w szkole i w domu	93
2. Pomoc żywnościowa	93
3. Pozostałe czynności wykonywane przez pracowników socjalnych na rzecz mieszkańców Bytomia	93
4. Mieszkanie chronione dla matek z dziećmi	96
5. Działania podejmowane na rzecz osób chorych psychicznie	97
6. Zespół pracowników socjalnych realizujących <i>projekt Kierunek –Lepsze Jutro</i>	98
7. Zespół do realizacji zadań projektu „Relacja ma MOC - profilaktyka przemocy domowej w Bytomiu”	99
XXII. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH	101
XXIII. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH I DOCHODZENIA NALEŻNOŚCI	107
1. Postępowania prowadzone w sprawie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	108
2. Postępowania prowadzone w sprawie świadczeń nienależnie pobranych	109
3. Postępowania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych	111
4. Postępowania prowadzone w ramach wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w ramach programu „Czyste Powietrze”	114
XXIV. DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH I POMOCY MATERIALNEJ DLA UCZNIÓW	115
1. Dodatek mieszkaniowy	117
2. Stypendium szkolne	119
3. Zasiłek szkolny	119
4. Karta Dużej Rodziny	120
5. Program „3+ Liczna Rodzina”	120

XXV. DZIAŁ FINANSOWO-KSIĘGOWY	121
XXVI. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BYTOMIA NA LATA 2021-2026	125
XXVII. POTRZEBY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W BYTOMIU NA ROK 2023	126
Spis tabel	127

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu realizuje zadania z zakresu wielu ustaw, składających się na system zabezpieczeń socjalnych najuboższych i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej mieszkańców miasta. Realizuje również zadania wykraczające poza ramy ustaw, a ich celowość i zasadność wynika z rozeznaczonych potrzeb mieszkańców. Ośrodek postrzegany jest przez mieszkańców, jako instytucja zapewniająca podstawowy poziom bezpieczeństwa socjalnego między innymi poprzez: zapewnienie środków na niezbędne potrzeby życiowe (tj. żywność, odzież, leki), dopłaty do kosztów mieszkaniowych, zapewnienia schronienia, udzielanie pomocy rodzinie i dzieciom, jak również zapewnienie możliwości korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w razie choroby. Podstawy przyznawania i wypłacania świadczeń znajdują się w wielu ustawach. Jednak aktem normatywnym wiodącym dla MOPR pozostaje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, która daje delegację do tworzenia i funkcjonowania Ośrodka.

Ustawa o pomocy społecznej w art. 17 – 23 dokonuje podziału kompetencyjnego zadań pomocy pomiędzy administrację rządową i samorządową (z uwzględnieniem struktury samorządu – gmina, powiat, województwo). Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie funkcjonujący jako jednostka organizacyjna w mieście, realizuje zadania własne gminy, powiatu i zadania zlecone gminie i powiatowi. Z uwagi na bardzo duży zakres zadaniowy i różnorodność form pomocy MOPR jest tylko jednym z elementów w systemie pomocy społecznej miasta. Niniejsze sprawozdanie odnosi się do zadań przekazanych MOPR do wyłącznej kompetencji oraz zadań, których wykonanie bezpośrednio nadzoruje Ośrodek. Pomoc przyznawana jest przede wszystkim mieszkańcom Bytomia, jednak w określonych sytuacjach również osobom przebywającym na terenie miasta okresowo lub z zamiarem stałego pobytu. Świadczenia z pomocy społecznej dzielimy na świadczenia pieniężne oraz niepieniężne. Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom lub rodzinom, którym dochód nie przekracza kryterium dochodowego przy jednoczesnym spełnieniu określonej przesłanki (np. niepełnosprawności, bezrobocia, długotrwałej choroby lub przemocy w rodzinie).

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom lub rodzinom przekraczającym kryterium dochodowe może również zostać przyznana pomoc finansowa.

Zgodnie z ustawą do świadczeń niepieniężnych zaliczamy:

- 1) pracę socjalną;
- 2) bilet kredytowany;
- 3) składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- 4) składki na ubezpieczenia społeczne;

- 5) pomoc rzeczową, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie;
- 6) sprawienie pogrzebu;
- 7) poradnictwo specjalistyczne;
- 8) interwencja kryzysowa;
- 9) schronienie;
- 10) posiłek;
- 11) niezbędne ubranie;
- 12) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i w rodzinnych domach pomocy oraz usługi sąsiedzkie;
- 13) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia;
- 14) mieszkanie treningowe lub wspomagane;
- 15) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, w tym usługi wsparcia krótkoterminowego;
- 16) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Większość zadań z zakresu pomocy to zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym. Obejmują one między innymi:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 3) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 4) zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, ośrodkach wsparcia;
- 5) kierowanie do domów pomocy społecznej;
- 6) opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne;
- 7) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej;
- 8) dożywianie dzieci;
- 9) pracę socjalną.

Gmina jest też zobowiązana do zapewnienia posiłku, schronienia, niezbędnego ubrania i pochówku. Może również realizować inne zadania z zakresu zabezpieczenia socjalnego, o ile jest na nie zapotrzebowanie społeczne.

Zadania pomocy społecznej przypisane gminie ustawa dzieli na dwie grupy:

- 1) obligatoryjne;
- 2) fakultatywne (realizowane pod warunkiem zabezpieczenia potrzeb podstawowych).

Oprócz wyżej wymienionych świadczeń do zadań obligatoryjnych należy również opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, sporządzanie corocznej oceny zasobów pomocy społecznej oraz sporządzanie

sprawozdawczości w określonej formie.

Do świadczeń pieniężnych o charakterze obligatoryjnym, przyznawanych i wypłacanych przez MOPR ustawa zalicza:

- 1) zasiłki stałe;
- 2) zasiłki okresowe;
- 3) zasiłki celowe, w tym specjalne zasiłki celowe;
- 4) zasiłki i pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie.
- 5) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki;
- 6) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu jest samorządową jednostką organizacyjną miasta Bytomia, działającą w formie jednostki budżetowej, utworzoną dla realizacji zadań własnych gminy i powiatu oraz zadań zleconych przez administrację rządową gminie i powiatowi. W 2023 roku MOPR działał na podstawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu przyjętego uchwałą nr XXXVI/521/20 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 21 grudnia 2020 r. (ze zm.) oraz Regulaminu organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu wprowadzonego zarządzeniem nr 27 z dnia 24 marca 2022 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomia (ze zm.).

Oprócz zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności z:

- 1) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 2) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- 3) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 4) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 5) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- 6) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 7) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 8) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 9) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 10) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- 11) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 12) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 13) ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych;
- 14) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;

- 15) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka;
- 16) ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- 17) ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

Dla kompleksowej realizacji wszystkich zadań niezbędna jest współpraca pomiędzy MOPR, a instytucjami i lokalnymi organizacjami działającymi w zakresie polityki społecznej. W 2023 roku współpracowano z następującymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi:

- 1) Ambasady i Konsulaty RP;
- 2) Archiwum Państwowe w Katowicach;
- 3) Areszt Śledczy w Bytomiu oraz inne jednostki penitencjarne w kraju;
- 4) Biblioteka Miejska w Bytomiu;
- 5) Bytomski Ośrodek Edukacji;
- 6) Bytomskie Centrum Kultury;
- 7) Bytomskie Centrum Wsparcia;
- 8) Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne;
- 9) Caritas Diecezji Gliwickiej oraz jego oddziały;
- 10) Centralny Zarząd Służby Więziennej w Warszawie;
- 11) Centrum Integracji Społecznej w Bytomiu;
- 12) Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu;
- 13) Diecezjalny Ośrodek Adopcyjny w Sosnowcu;
- 14) domy pomocy społecznej;
- 15) Fundacja *Petralana*;
- 16) Fundacja *Ważni Ludzie* (Katowice);
- 17) Fundacja *Wolne miejsce*;
- 18) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości;
- 19) Integracyjny Klub Sportowy SILESIA;
- 20) Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bytomiu;
- 21) komornicy sądowi;
- 22) Krajowy Rejestr Karny (eKRRK);
- 23) kuratorzy sądowi;
- 24) Miejski Rzecznik Osób Niepełnosprawnych;
- 25) Międzynarodowy Instytut Rozwoju Społecznego sp. z o. o.;
- 26) Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej;

- 27) Muzeum Górnośląskie w Bytomiu;
- 28) Narodowy Fundusz Zdrowia;
- 29) oddziały ZUS;
- 30) Ośrodek Adopcyjny i Pieczy Zastępczej *Szansa*;
- 31) Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem – Fundacja Rozwoju PATRIA;
- 32) Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bytomiu;
- 33) Ośrodki rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawcze;
- 34) ośrodki pomocy społecznej;
- 35) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 36) placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 37) placówki oświatowe (szkoły i przedszkola);
- 38) placówki służby zdrowia (szpitale i poradnie);
- 39) Policja;
- 40) Polski Czerwony Krzyż oddział w Bytomiu;
- 41) Polski Związek Niewidomych Okręg Śląski Koło w Bytomiu;
- 42) Polskie Stowarzyszenie na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną Koło w Bytomiu;
- 43) Polskie Towarzystwo Laryngektomowanych Górnośląski Oddział Rejonowy w Zabrze;
- 44) Powiatowe Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności na terenie kraju;
- 45) Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu;
- 46) prokuratury;
- 47) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach;
- 48) sądy;
- 49) Specjalny Ośrodek Wychowawczy w Bytomiu;
- 50) Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu;
- 51) Stowarzyszenie *Bytomska Radość Życia*;
- 52) Stowarzyszenie Bytomskie Maki;
- 53) Stowarzyszenie Klub Abstynentów *Przyszłość* (Sucha Góra);
- 54) Stowarzyszenie MANKO;
- 55) Stowarzyszenie Żeglarzy Niepełnosprawnych;
- 56) Straż Miejska w Bytomiu;
- 57) syndycy;
- 58) Śląski Oddział Okręgowy PCK;

- 59) Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach;
- 60) Środowiskowy Dom Samopomocy *Integracja* w Bytomiu;
- 61) Świetlica środowiskowa *Promyk św. Brata Alberta* w Bytomiu;
- 62) Teatr Rozrywki w Chorzowie;
- 63) uczelnie wyższe;
- 64) Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego;
- 65) urzędy miejskie;
- 66) urzędy skarbowe oraz inne organy egzekucyjne;
- 67) warsztaty terapii zajęciowej;
- 68) Wspólnota Amazonek *Ostoja* w Bytomiu;
- 69) zakładowe organizacje związkowe;
- 70) zakłady opiekuńczo-lecznicze;
- 71) zarządcy budynków, tj. Bytomskie Mieszkania, Spółdzielnie Mieszkaniowe, Spółka Restrukturyzacji Kopalń, wspólnoty mieszkaniowe.

I. ORGANIZACJA OŚRODKA

Stan i struktura zatrudnienia w Ośrodku według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	342
	Ilość etatów	332,25
Struktura zatrudnienia wg stanowiska	p.o. Dyrektora Ośrodka: 1 osoba	
	zastępca Dyrektora: 1 osoba	
	Główny Księgowy: 1 osoba	
	zastępca Głównego Księgowego: 1 osoba	
	Kierownik: 23 osoby, w tym 6 kierowników Terenowych Punktów Pomocy Środowiskowej oraz 1 kierownik Zespołu Psychiatryczno-Środowiskowego	
	zastępca Kierownika: 8 osób	
	Koordinator: 6 osób, w tym 3 koordinatorów Terenowych Punktów Pomocy Środowiskowej oraz 1 koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	
	pracownicy socjalni: 97 osób, w tym 1 osoba zatrudniona na zastępstwo	
pozostali pracownicy: 204 osoby, w tym 8 osób zatrudnionych na zastępstwo oraz 21 osób zatrudnionych w ramach robót publicznych		

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Bytomiu, według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku struktura organizacyjna przedstawiała się następująco:

DYREKTOR

1. Dział Kadr.
2. Dział Organizacji i Kontroli.
3. Dział Planowania, Koordynowania i Realizacji Projektów.
4. Dział Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat.
5. Dział Administracyjny.
6. Ośrodek Interwencji Kryzysowej.
7. Klub Integracji Społecznej.
8. Noclegownia.
9. Ogrzewalnia.
10. Zespół Radców Prawnych.
11. Zespół Obsługi Informatycznej.
12. Zespół ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

13. Samodzielne stanowisko specjalisty pracy socjalnej ds. interwencyjnego udzielania pomocy.
14. Samodzielne stanowisko ds. bezpieczeństwa i higieny pracy.
15. Samodzielne stanowisko ds. społecznych.
16. Samodzielne stanowisko ds. ochrony przeciwpożarowej.
17. Inspektor Ochrony Danych.
18. Audytor wewnętrzny.
19. Powiatowy Zespół do Sprawy Orzekania o Niepełnosprawności.
20. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

ZASTĘPCA DYREKTORA DS. POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

1. Dział Pieczy Zastępczej i Asysty Rodzinnej.
2. Dział Realizacji Świadczeń.
3. Dział Pomocy Środowiskowej.

ZASTĘPCA DYREKTORA DS. ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

1. Dział Świadczeń Rodzinnych.
2. Dział Świadczeń Alimentacyjnych i Dochodzenia Należności.
3. Dział Dodatków Mieszkaniowych i Pomocy Materialnej dla Uczniów.

GLÓWNY KSIĘGOWY

Dział Finansowo-Księgowy.

II. DZIAŁ KADR

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 530).
2. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1465).
3. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960).
5. Regulamin pracy pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
6. Regulamin wynagradzania pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
7. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
8. Inne akty prawne.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	7
	Ilość etatów	7
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	6 pracowników	

W zakresie realizacji głównego zadania Działu Kadr w 2023 roku, tj. zarządzanie zasobami ludzkimi, dbano o utrzymanie posiadanych zasobów osobowych oraz uzupełnianie poprzez nabory na wolne stanowiska pracy. W tym celu podejmowano działania zmierzające do podniesienia motywacji do pracy wśród zatrudnionych (przeprowadzono regulację wynagrodzeń) oraz pozyskania pracowników o określonym poziomie kompetencji. Przeprowadzono ogółem sześć postępowań w ramach otwartego naboru konkursowego, w tym cztery na stanowiska urzędnicze.

Kontynuowano także współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Bytomiu w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji osób bezrobotnych, w wyniku czego zawarto pięć nowych umów, na podstawie których przyjęto 37 osób na roboty publiczne.

W roku 2023 przeprowadzono proces awansów zawodowych. Awansowano łącznie 51 pracowników, w tym 43 pracowników socjalnych na podstawie nowelizacji ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), natomiast 8 na podstawie uzasadnionych wniosków kierowników komórek organizacyjnych.

W trosce o budowanie zespołów pracowniczych i rozwój zawodowy, podejmowano działania umożliwiające pracownikom podnoszenie kwalifikacji, poprzez organizację szkoleń, kursów i innych form kształcenia.

W ramach doskonalenia zawodowego w 2023 roku w różnego rodzaju szkoleniach, kursach, warsztatach, konferencjach i webinarjach uczestniczyło 166 pracowników Ośrodka. Przeprowadzono również szkolenia okresowe z zakresu bhp dla 61 pracowników MOPR. Skorzystano z ofert szkoleniowych proponowanych, m.in. przez Ośrodek Twórczej Interwencji OTI w Krakowie, Erudium Centrum Szkoleniowe w Krakowie, Centrum Szkoleń Verte, a także Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2023 roku zorganizował szkolenie z technik samoobrony dla wszystkich pracowników socjalnych – 88 osób oraz asystentów i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 14 osób.

W organizowanych przez ROPS województwa śląskiego projektach pn. „*Wsparcie pieczy zastępczej w województwie śląskim*”, „*Współpraca się opłaca – koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim*” łącznie udział wzięło sześciu pracowników.

Jedną z metod szkoleniowych, w ramach szkolenia zamkniętego dla pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej, było przeprowadzenie cyklicznych superwizji. Z superwizji skorzystali również asystenci rodziny i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej realizujący projekt pn.: *Centrum Wsparcia Rodziny – edycja II*.

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej i Asysty Rodzinnej wzięli udział w szkoleniu pn. „*Metoda integracji sensorycznej w pracy z dziećmi w wieku szkolnym i przedszkolnym*” oraz „*Treningu Regulacji Emocji*”.

Zarówno superwizje, jak i ww. szkolenia były współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Tabela 1. Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach

Tematyka szkoleń	Liczba osób
Samoobrona	102
Karta dużej rodziny – aktualności	1
Porządkowanie i archiwizacja dokumentacji projektów unijnych	1
Zarządzanie konfliktem w zespole czyli efektywna komunikacja	29
Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych 1 lipca – zmiany	1
Nowelizacja kodeksu rodzinnego i opiekuńczego – Nowe zadania i obowiązki OPS oraz ZI	1
Wspieranie rodziny i systemy pieczy zastępczej – wybrane zagadnienia z uwzględnieniem zmian wynikających z nowelizacji z października 2023 r.	1
Środki trwałe oraz WNiP w jednostkach sektora finansów publicznych – ewidencja zakupu, nakłady na środki trwałe, usunięcie z ewidencji	1

E- doręczenia – rewolucyjne zmiany w 2023 r. – szkolenie online	1
Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej z dnia 28.07.2023 r. Nowe zadania i obowiązki	1
Zmiany w zakresie kierowania, odpłatności i funkcjonowania Domów Pomocy Społecznej	1
Szkolenie z zakresu prawa przeciwdziałania przemocy w rodzinie	8
Nieprawidłowości w gospodarce finansowej, rachunkowości i sprawozdawczości jednostek sektora finansów publicznych na podstawie wyników kontroli RIO i NIK	1
Rachunkowość budżetowa od podstaw	1
Opłata za pobyt dziecka w pieczy zastępczej – przepis prawa, a problemy w praktyce	1
Podstawy rachunkowości dla związków zawodowych.	1
Koordinator ds. dostępności	1
Szkolenie dla osób pracujących z dziećmi z rodzin z problemem uzależnień	1
Pieczna zastępcza – elektroniczna postępowania administracyjnych w 2023 r. – Obowiązki organów administracji i stron postępowania administracyjnych prowadzonych na gruncie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	1

Kwota środków MOPR wydatkowanych na szkolenie i doskonalenie zawodowe pracowników w 2023 roku wyniosła łącznie 43 628,14 zł.

Działania administracyjne działu skupiały się przede wszystkim na:

- 1) prowadzeniu pełnej dokumentacji wymaganej przepisami prawa pracy, w tym z wykorzystaniem oprogramowania kadrowo-płacowego oraz platformy ZUS PUE;
- 2) prowadzeniu analiz statystycznych z zakresu zatrudnienia, wynagradzania i czasu pracy, w tym dla potrzeb własnych jak i uprawnionych podmiotów;
- 3) prowadzeniu spraw związanych z podnoszeniem kwalifikacji i rozwojem zawodowym pracowników ośrodka, w tym administracja systemem oceny okresowej;
- 4) wystawianiu delegacji służbowych oraz sprawowaniu nadzoru nad prawidłowym rozliczaniem kosztów związanych z delegowaniem;
- 5) prowadzeniu spraw dotyczących profilaktyki zdrowotnej pracowników;
- 6) prowadzeniu dokumentacji pracowników uprawnionych do świadczeń pieniężnych wynikających z przepisów bhp;
- 7) prowadzeniu dokumentacji związanej z dysponowaniem środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych;
- 8) prowadzeniu spraw dotyczących praktyk oraz staży szkolnych i studenckich;
- 9) współpraca z zakładowymi organizacjami związkowymi;
- 10) współpraca z innymi komórkami organizacyjnymi MOPR w zakresie prawidłowej realizacji budżetu na 2023 rok.

W zakresie obsługi sekretariatu zadania skupiały się przede wszystkim na:

- 1) prowadzeniu kalendarzy spotkań dyrektora i zastępcy;
- 2) prowadzeniu zapisów stron przyjmowanych w ramach skarg i wniosków;
- 3) współorganizowaniu spotkań z udziałem dyrektora oraz zastępcy;
- 4) prowadzeniu odrębnej ewidencji korespondencji i dokumentacji oznaczonej klauzulą *tajemnica skarbową*.

W 2023 roku opracowywano projekty wewnętrznych aktów normatywnych z zakresu spraw objętych aktywnością działu, w tym dokonano dostosowania regulaminu wynagradzania pracowników MOPR w Bytomiu do obowiązujących przepisów.

III. DZIAŁ PLANOWANIA, KOORDYNOWANIA I REALIZACJI PROJEKTÓW

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 818 ze zm.).
4. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego (RPO WSL) na lata 2014-2020.
5. Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.
6. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
7. Regulacje w sprawie wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021.
8. Memorandum of Understanding w sprawie wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021.
9. Wytyczne Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 2 września 2021 r. w zakresie udzielania zamówień w ramach Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014-2021 oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021.
10. Inne akty prawne i wytyczne regulujące poszczególne sfery realizacji projektów, każdorazowo wymienione w umowach z Instytucją Zarządzającą RPO WSL 2014-2020 i Ministerstwem Sprawiedliwości.
11. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	7
	Ilość etatów	7
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	6 pracowników	

Realizowane zadania:

- 1) Dział Planowania, Koordynowania i Realizacji Projektów prowadził czynności związane z przystąpieniem MOPR do konkursów unijnych, krajowych i z funduszy norweskich, na realizację zadań współfinansowanych ze środków zewnętrznych;
- 2) kierownik działu wchodził w skład zespołu ds. wdrażania projektów *Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+*.

1. Projekty współfinansowane przez Unię Europejską:

1) *Kierunek – lepsze jutro*

Kontynuowano projekt z zakresu aktywnej integracji rozpoczęty w styczniu 2021 r. i początkowo planowany do 31 grudnia 2022 r. dla grupy 167 osób będących odbiorcami świadczeń z pomocy społecznej. Uzyskano zgodę na wydłużenie realizacji tego projektu do 31 marca 2023 r. Bezpośrednia realizacja przebiegała w Dziale Pomocy Środowiskowej, w którym powołano zespół pracowników działających na rzecz uczestników i uczestniczek projektu. Uczestnikom w 2023 roku oferowano formy wsparcia takie, jak: praca socjalna, wspólne wyjścia edukacyjne i kulturalne, poradnictwo psychologiczne, wsparcie specjalisty reintegracji społeczno-zawodowej, warsztaty kreowania wizerunku osobistego, trening motywacji do zmiany – wyjazdowy. Łącznie w projekcie w całym okresie realizacji wzięły udział 193 osoby (124 kobiety i 69 mężczyzn), spośród których 101 kontynuowało udział w 2023 r. Łączna wartość projektu *Kierunek – lepsze jutro* w całym okresie realizacji była zaplanowana na 3 596 978,60 zł, z czego dotacja UE miała wartość 3 057 431,81 zł (85%). W 2023 roku wydatkowano 374 366,89 zł, z czego dotacja UE wyniosła 320 004,92 zł. Zadanie było realizowane w ramach poddziałania 9.1.5 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (RPO WSL 2014-2020);

2) *Centrum Wsparcia Rodziny edycja II*

Okres realizacji drugiej edycji to 1 października 2021 r. – 30 września 2023 r. W 2023 r. realizację kontynuował Dział Pieczy Zastępczej i Asysty Rodzinnej, w którym sfinansowano 10 dodatkowych etatów asystentów rodziny, 7 etatów koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i 5,25 etatów specjalistów (psycholodzy, pedagodzy, terapeuci). Wykonywali zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na rzecz rodzin mieszkających na obszarze rewitalizacji lub powiązanych z tym obszarem. W 2023 r. zrekrutowano do projektu 58 nowych rodzin. Razem z rodzinami kontynuującymi udział, w 2023 r. w projekcie uczestniczyło 209 rodzin. Od września 2022 r. projekt był realizowany przy ul. Piekarskiej 39, w wyremontowanym i wyposażonym przez Bytomskie Mieszkania ze środków unijnych budynku. Łączna wartość projektu „Centrum Wsparcia Rodziny edycja II” w całym okresie realizacji to 5 156 184,77 zł, z czego dotacja UE i budżetu państwa 4 795 251,84 zł (93%). W 2023 roku wydatkowano 1 866 845,46 zł, z czego dotacja funduszy zewnętrznych wyniosła 1 734 918,81 zł. Zadanie było realizowane w ramach poddziałania 9.2.3 RPO WSL 2014-2020 – OSI.

2. Projekt współfinansowany ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 w ramach Programu „Sprawiedliwość”

Relacja ma MOC – profilaktyka przemocy domowej w Bytomiu

Realizowano projekt polegający na testowaniu modelu profilaktyki przemocy domowej (model pilotażowy Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości). Działania skoncentrowane były w dzielnicy Stroszek i polegały na współpracy instytucji miejskich i innych podmiotów w reagowaniu na zagrożenie przemocą domową. Oprócz współpracy podmiotów zapewniono udział 49 par (98 osób) w działaniach polegających na wzmocnieniu relacji partnerskich w celu zapobiegania wystąpieniu przemocy. Działania merytoryczne realizowały dwie koordynatorki implementacji modelu (po jednej z Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Działu Pomocy Środowiskowej) oraz zespół pracowników socjalnych (3,25 etatu); koordynację całości zapewnił dział SE. Projekt początkowo zaplanowano na okres od stycznia do grudnia 2023 roku. Pod koniec 2023 r. uzyskano zgodę na wydłużenie realizacji do 31 marca 2024 r. wraz ze zwiększeniem wartości zadania. Łączna wartość projektu to 1 330 305,00 zł, z czego 1 130 759,25 zł pochodzi z funduszy norweskich, a 199 545,75 zł z budżetu państwa. Wkład własny nie był wymagany. W 2023 roku wydatkowano 945 708,83 zł.

3. Projekty współfinansowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

W 2023 roku realizowano zadania współfinansowane ze środków MRiPS i były to:

- 1) *Opieka wychowawcza* w formie pobytu dziennego – edycja 2023 (dotacja 96 940,80 zł; wydatkowano 96 819,93 zł);
- 2) *Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej* – edycja 2023 (dotacja 242 403,00 zł; wydatkowano 189 466,92 zł);
- 3) Korpus Wsparcia Seniorów 2023 (dotacja 46 760,00 zł, wydatkowano 46 391,39 zł).

4. Projekt lokalny (środki budżetu gminy w ramach funduszu przeciwalkoholowego)

Projekt partnerski MOPR i Komendy Miejskiej Policji *Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole*, którego kolejne edycje są wdrażane od 2011 roku. W 2023 r. wartość dofinansowania projektu z funduszu przeciwalkoholowego wyniosła 69 195,50 zł.

W 2023 roku pracownicy działu SE brali udział w licznych spotkaniach i szkoleniach przygotowujących do wdrażania perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027. Złożone zostały dwa wnioski o dofinansowanie projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (FESL). Ponadto złożono wniosek i uzyskano dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w ramach programu Dostępna Przestrzeń Publiczna. Realizację zaplanowano na 2024 rok.

IV. DZIAŁ POMOCY INSTYTUCJONALNEJ I DOCHODZENIA OPŁAT

Podstawa prawna realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 2505 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 775).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1296).
7. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r., poz. 893).
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2018 r., poz. 734 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 249).
10. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych (Dz. U. z 2023 r., poz. 2354.).
11. Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2083).
12. Uchwała Nr XXI/283/19 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia na terenie gminy Bytom.
13. Uchwała Nr XX/273/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 września 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych działających w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
14. Uchwała Nr XVIII/238/15 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.
15. Uchwała Nr LI/627/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie określenia zasad i trybu umorzenia, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym miasta Bytom oraz jego jednostek organizacyjnych, warunków dopuszczalnych pomocy publicznej, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielenia przedmiotowych ulg.
16. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	14
	Ilość etatów	14
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	1 zastępca kierownika	
	12 pracowników, w tym 3 pracowników socjalnych	

Dział Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat realizuje zadania w zakresie prowadzenia postępowań dotyczących ustalania wobec rodziców odpłatności za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej, kierowania i ustalania odpłatności w domach pomocy społecznej oraz wydawania decyzji kierujących i ustalających opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia, środowiskowym domu samopomocy, mieszkaniach chronionych, a także postępowań egzekucyjnych w ww. zakresie oraz świadczeń nienależnie pobranych od osób lub rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w tym należności pieniężnych o charakterze publicznoprawnym.

Realizowane zadania:

1. Pomoc instytucjonalna dla osób starszych, niepełnosprawnych, przewlekle chorych

Zadania realizowane w Dziale Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat w zakresie pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym oraz przewlekle chorym, mieszczą się w katalogu zadań własnych gminy i powiatu oraz zadań zleconych gminy wskazanych w ustawie o pomocy społecznej:

1) zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

- a) wydawanie decyzji administracyjnych na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych dotyczących kierowania osób bezdomnych do Schroniska dla Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi, prowadzonego przez Bytomskie Centrum Wsparcia oraz ustalanie odpłatności za pobyt,
- b) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie udzielenia lub odmowy skierowania do domu pomocy społecznej oraz ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej,
- c) wydawanie decyzji administracyjnych na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych dotyczących kierowania osób do mieszkań chronionych oraz ustalania odpłatności za pobyt;

- 2) zadania własne gminy (fakultatywne), tj. wydawanie decyzji administracyjnych na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych dotyczących kierowania osób do dziennych domów pomocy, Dziennego Domu Senior-WIGOR, prowadzonych przez Bytomskie Centrum Wsparcia oraz ustalania odpłatności za pobyt;
- 3) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, tj. wydawanie decyzji administracyjnych na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych dotyczących kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy *Integracja*;
- 4) zadania własne powiatu, tj. wydawanie decyzji o umieszczeniu w domach pomocy społecznej osób do nich skierowanych.

W 2023 r. wydano 1 489 decyzji administracyjnych dotyczących świadczeń udzielanych w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia oraz w mieszkaniach chronionych, w tym:

- 1) 1 093 decyzje dotyczące domów pomocy społecznej (tj. decyzje w sprawie skierowania, umieszczenia oraz odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej);
- 2) 331, w tym 4 dla obywateli Ukrainy, decyzji dotyczących świadczeń udzielanych w ośrodkach wsparcia, tj. w Środowiskowym Domu Samopomocy *Integracja* oraz w Bytomskim Centrum Wsparcia (które obejmuje schronisko dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi, dzienne domy pomocy i Dzienny Dom Senior-WIGOR);
- 3) 65 decyzji dotyczących mieszkań chronionych, nadzorowanych przez Dział Pomocy Środowiskowej, w tym Zespół Psychiatryczno-Środowiskowy, (tj. mieszkania chronionego dla matek z małymi dziećmi oraz mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi), w tym 14 decyzji dotyczących mieszkań chronionych prowadzonych przez Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Bytomiu przy ul. Dworcowej 7.

Ponadto wydano 16 skierowań do mieszkań chronionych prowadzonych przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie. Skierowania są realizowane na podstawie umowy podpisanej między ww. stowarzyszeniem i Gminą Bytom.

Tabela 2. Liczba osób korzystających w 2023 roku z różnych form wsparcia

Lp.	Liczba osób skierowanych do:	Liczba osób, które skorzystały ze świadczeń
1	Dziennych Domów Pomocy	61
2	Dziennego Domu Senior WIGOR	26
3	Schroniska dla Bezdomnych z usługami opiekuńczymi	81
4	Środowiskowego Domu Samopomocy Integracja	60

5	DPS, za które gmina Bytom wniosła odpłatność za pobyt (dotyczy osób przebywających na mocy skierowania wydanego w latach ubiegłych i w 2023 r.)	401
---	---	-----

W związku z realizacją obowiązkowego zadania gminy w zakresie ponoszenia odpłatności za pobyt jej mieszkańców w domach pomocy społecznej w 2023 r. wydatkowano kwotę 14 739 478,70 zł. Dotyczy to 401 mieszkańców Bytomia, umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie Bytomia (prowadzonych przez miasto Bytom lub działających na zlecenie miasta Bytomia) lub w DPS na podstawie zawartych indywidualnych umów oraz na terenie innych jednostek samorządu terytorialnego, w tym 229 osób przebywających w domach pomocy społecznej, prowadzonych przez miasto Bytom oraz 172 osób przebywających w domach pomocy społecznej działających na zlecenie miasta Bytom lub funkcjonujących poza gminą Bytom lub w DPS na podstawie zawartych indywidualnych umów między MOPR w Bytomiu a konkretną Placówką. Średnio za ich pobyt gmina wносиła odpłatność w wysokości 1 228 289,89 zł miesięcznie.

W 2023 roku udzielono 4 214 świadczeń. Średnia miesięczna wysokość odpłatności ponoszonej przez gminę za pobyt jednej osoby wyniosła ok. 3 497,74 zł.

Domy pomocy społecznej prowadzone przez miasto Bytom oraz działające na zlecenie miasta Bytomia są podmiotami o zasięgu ponadgminnym, co umożliwia kierowanie do nich zarówno mieszkańców Bytomia, jak i mieszkańców innych gmin. Decyzje dotyczące umieszczenia skierowanych osób w ww. domach wydawane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu – zgodnie z pozycją na liście osób oczekujących na umieszczenie w konkretnym domu pomocy społecznej.

Tabela 3. Liczba osób przebywających w roku 2023 w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie miasta Bytomia (prowadzonych przez miasto Bytom lub działających na zlecenie miasta Bytomia lub na podstawie indywidualnych umów)

Nazwa placówki	Liczba osób
DPS Kombatant, ul. Stolarzowicka 33	171
DPS dla Dorosłych, ul. Dworcowa 7	144
DPS Wędrowiec, ul. ks. Frenzla 204	43
Ewangelicki Dom Opieki Ostoja Pokoju, ul. Matki Ewy 1	69
DPS Stowarzyszenie Pomocna Dłoń ul. Strzelców Bytomskich 450 na podstawie umowy	9
Razem w DPS	436

Poza wydawaniem decyzji w indywidualnych sprawach związanych z zapewnieniem pomocy instytucjonalnej osobom tego potrzebującym oraz prowadzeniem spraw związanych

z ponoszeniem odpłatności za pobyt mieszkańców Bytomia w domach pomocy społecznej do zadań Działu Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat należy nadzór nad realizacją umów zawartych z osobami zobowiązanymi na mocy ustawy o pomocy społecznej do ponoszenia odpłatności za pobyt małżonka/zstępnych/wstępnych w DPS.

W strukturze Działu Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat zatrudnionych jest trzech pracowników socjalnych, których zadaniem jest prowadzenie spraw osób ubiegających się o skierowanie do domu pomocy społecznej i oczekujących na umieszczenie (w zakresie związanym z kwalifikowaniem do tego typu świadczenia oraz ustalaniem odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej). Postępowania dotyczące skierowania do domu pomocy społecznej obejmują również ustalenie możliwości zapewnienia niezbędnej opieki przez osoby najbliższe. Brak takiej możliwości jest jedną z przesłanek uzasadniających skierowanie do domu pomocy społecznej, co wiąże się z obowiązkiem partycypowania przez małżonka, wstępnych i zstępnych w odpłatności za pobyt w placówce (jeśli małżonek, wstępni i zstępni spełniają kryteria dochodowe, określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej). Pracownicy socjalni zatrudnieni w dziale przeprowadzają wywiady środowiskowe w celu ustalenia zasadności skierowania osoby do domu pomocy społecznej, odpowiedniego typu oraz ustalenia odpłatności, zarówno osoby kierowanej, jak również pozostałych osób, na których ciąży ustawowy obowiązek wnoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

2. Prowadzenie postępowań administracyjnych dotyczących ustalania odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Do zadań Działu Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat należy również prowadzenie postępowań administracyjnych, w celu ustalenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, co wynika z art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W ramach tych postępowań ustalana jest sytuacja osobista i socjalna rodziców biologicznych, którzy są zobowiązani do ponoszenia odpłatności za pobyt swoich dzieci w pieczy zastępczej, do wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków na pokrycie kosztów utrzymania dziecka lub pełnoletniego wychowanka w rodzinnej pieczy zastępczej, średniego miesięcznego kosztu utrzymania w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub 200% wysokości najniższej emerytury w zakładzie opiekuńczo-leczniczym.

Postępowania administracyjne w zakresie ustalania odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej prowadzone są przez pięciu pracowników działu. Ustalenie sytuacji życiowej rodziców ma wpływ na wynik prowadzonego postępowania i wydanie decyzji administracyjnej, a co za tym idzie zastosowanie możliwych ulg zawartych w Uchwale Nr XVIII/238/15 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 listopada 2015 roku

w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej. W sytuacjach braku informacji o miejscu zamieszkania lub pobytu rodzica zobowiązanego do odpłatności, pracownicy działu przygotowują wnioski do sądów o ustanowienie przedstawiciela dla osoby nieobecnej w miejscu zamieszkania, w celu przeprowadzenia postępowania i wydania decyzji administracyjnej. W roku 2023 przygotowano 63 wnioski, sąd rozpatrzył i wydał 79 orzeczeń (w tym również wnioski złożone w 2022 r.), na podstawie których zostały przeprowadzone postępowania i w konsekwencji wydane 53 decyzje administracyjne w sprawie ustalenia rodzicom odpłatności za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej.

W 2023 roku w powyższym zakresie zostało wydanych łącznie 1 197 decyzji administracyjnych, w tym: dotyczących rodzinnej pieczy zastępczej 808, instytucjonalnej 363, a postępowań egzekucyjnych 26. Należy zaznaczyć, iż decyzji ustalających odpłatność (obejmujących okresy miesięczne) zostało wydanych 132, z podziałem: 80 decyzji na kwotę 1 271 347,98 zł – rodzinna piecza zastępcza, 52 decyzje na kwotę 3 755 368,52 zł – instytucjonalna piecza zastępcza, co daje łączną kwotę 6 026 671,65 zł.

3. Odzyskiwanie ustalonych opłat za świadczenia przyznane na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Do zadań działu należą również działania ukierunkowane na egzekwowanie świadczeń nienależnie pobranych od osób lub rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w tym należności pieniężnych o charakterze publicznoprawnym (umowy zawierane z osobami zobowiązanymi do odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznych). Powyższe należności podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2505 ze zm.). Tak więc, dział podejmuje kroki dotyczące dochodzenia należności gminy z tytułu odpłatności, wynikających z ww. umów, zawieranych z osobami zobowiązanymi do odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, a także odpłatności wynikających z decyzji administracyjnych, wydawanych w sprawach należących do kompetencji działu (w odniesieniu do odpłatności wnoszonych do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu, odpłatność za korzystanie z: ośrodków wsparcia, środowiskowego domu samopomocy, mieszkań chronionych, noclegowni) oraz innych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (nienależnie pobranych

świadczeń pieniężnych), a także usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych o charakterze pielęgnacyjnym.

Ponadto do kompetencji działu należy prowadzenie egzekucji w sprawach wynikających z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, takich jak należności ustalonych rodzicom odpłatności za pobyt ich dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także w zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz nienależnie pobranych świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej wraz z przysługującymi dodatkami, wynikającymi z zapisów cytowanej wyżej ustawy, świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w formie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz pomocy na zagospodarowanie.

Dział Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat w zakresie prowadzonych postępowań egzekucyjnych ściśle współpracuje z Działem Pieczy Zastępczej i Asysty Rodzinnej, Działem Realizacji Świadczeń, a także Wydziałem Egzekucji Administracyjnej Urzędu Miejskiego w Bytomiu, kancelariami komorniczymi oraz urzędami skarbowymi, zgodnie z właściwością miejscową. W przypadku braku spłaty zobowiązania, zgodnie z wydaną decyzją o nienależnie pobranym świadczeniu oraz ustalonej odpłatności lub zobowiązań wynikających z zawartych umów o odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznych, na podstawie kompletu dokumentów sporządzany jest projekt upomnienia wzywającego do zapłaty.

W przypadku bezskutecznego postępowania upominawczego, sporządzany jest tytuł wykonawczy, który zostaje przekazany do organu egzekucyjnego zgodnie z właściwością miejscową.

W przypadku powstania zaległości z tytułu ustalonej odpłatności wobec rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej przez okres dłuższy niż 12 miesięcy osoba, upoważniona przez Prezydenta Bytomia przekazuje do biura informacji gospodarczej informację o powstaniu zaległości.

W roku 2023 wszczęto postępowania egzekucyjne w 172 nowych sprawach.

Tabela 4. Dane dotyczące działań egzekucyjnych (stan na dzień 31.12.2023 r.)

Upomnienia		Tytuły wykonawcze		Wpisy BIG	
Ilość - sztuki	348	Ilość - sztuki	326	Ilość wpisów oraz zmian sald	223
na kwotę	6 066 871,93	na kwotę	7 555 382,87	Kwota wpisów	3 253 877,90

Tabela 5. Odzyskanie nienależnie pobranych świadczeń i opłat za świadczone usługi z pomocy społecznej oraz wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2023 r.)

Splata zobowiązań	Odpłatność za pieczę zastępczą	Odpłatność za pobyt w DPS	Odpłatność za usługi opiekuńcze i pielęgnacyjne	Odpłatność za specjalistyczne usługi		Nienależnie pobrane zasiłki	Suma
				5% budżet gminy	95% budżet państwa		
Należność główna	220 755,13	87 017,20	66 517,00	16,40	311,63	17 257,03	391 874,39
Odsetki	32 148,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	32 148,65
Koszty upomnienia	533,60	160,00	1 474,53	0,80	15,20	161,20	2 345,33
Suma	253 437,38	87 177,20	67 991,53	17,20	326,83	17 418,23	426 368,37

Tabela 6. Umorzenie należności z tytułu opłat za świadczone z pomocy społecznej usługi oraz wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2023 r.)

Umorzenia należności	Odpłatność za pieczę zastępczą	Odpłatność za pobyt w DPS	Suma
Ilość spraw	3	3	6
Należność główna	246 394,86	33 001,76	279 396,62
Odsetki	35 413,90	0,00	35 413,90
Koszty upomnienia	168,40	0,00	168,40
Suma	281 977,16	33 001,76	314 978,92

V. DZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 164 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).
6. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeksu pracy (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1465).
7. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj.: Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.).
10. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1469 ze zm.).
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. z 2016 r., poz. 1864).
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 października 1974 r. w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie (tj.: Dz. U. z 1996 r., nr 143, poz. 663).
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 października 1975 r. w sprawie warunków odpowiedzialności materialnej pracowników za szkodę w powierzonym mieniu (tj.: Dz. U. z 1996 r., nr 143, poz. 662).
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 października 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego Skarbu Państwa (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 2303 ze zm.).
15. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	33
	Ilość etatów	29,25
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	32 pracowników, w tym 1 osoba zatrudniona za zastępstwo oraz 6 osób zatrudnionych w ramach robót publicznych	

Do zadań działu należą sprawy administracyjno-gospodarcze, transportu, łączności, archiwizacji, inwestycji i remontów, zamówień publicznych oraz ochrony przeciwpożarowej, w szczególności:

- 1) zarządzanie i gospodarowanie obiektami administrowanymi przez MOPR, w tym utrzymanie czystości i porządku, ochrona i zabezpieczenie mienia oraz jego ubezpieczenia;
- 2) nadzór merytoryczny i finansowy nad remontami bieżącymi i inwestycjami;
- 3) usuwanie wszelkich drobnych usterek oraz wykonywanie prac konserwatorskich;
- 4) dbanie o efektywne zarządzanie urządzeniami biurowymi poprzez zawieranie umów na dzierżawę sprzętu;
- 5) zaopatrzenie materiałowo-techniczne w środki trwałe, przedmioty nietrwałe, materiały biurowe i inne;
- 6) całokształt spraw związanych z dostawą mediów dla wszystkich obiektów Ośrodka, usługami eksploatacyjnymi itp.;
- 7) całokształt spraw związanych z realizacją różnego rodzaju usług dla Ośrodka (m.in.: usługi pocztowe, wykonywanie pieczętek, utylizacja środków trwałych, wycinka drzew);
- 8) nadzór nad gospodarką magazynową oraz prowadzenie ewidencji majątku MOPR;
- 9) gospodarka środkami transportowymi Ośrodka;
- 10) organizowanie i koordynowanie obsługi telekomunikacyjnej;
- 11) sporządzanie wszelkich sprawozdań z zakresu zadań działu;
- 12) sporządzanie dokumentacji w postępowaniu o zamówienia publiczne;
- 13) opiniowanie zawieranych umów w zakresie zgodności z przepisami ustawy;
- 14) przygotowywanie druków, tzw. "bonów na gorący posiłek" wg wzoru i w ilościach wskazanych przez Dział Pomocy Środowiskowej;
- 15) gromadzenie, ewidencjonowanie, przechowywanie, udostępnianie, brakowanie dokumentacji oraz przekazywanie materiałów archiwalnych do archiwum państwowego.

W roku 2023 archiwum zakładowe przyjęło do archiwizacji 35 673 teczek dokumentów oraz udostępniło pracownikom 149 teczek. Na bieżąco prowadzono porządkowanie dokumentów zgromadzonych w pomieszczeniach archiwum.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w roku 2023 zarządzał sześcioma obiektami przy ulicach:

- 1) Strzelców Bytomskich 16 – budynek dyrekcji MOPR;
- 2) Stolarzowickiej 35;
- 3) Kosynierów 26;

- 4) Strzelców Bytomskich 21;
- 5) Piłsudskiego 67;
- 6) Piekarska 39;

oraz czterema rodzinnymi domami dziecka :

- 1) Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Powstańców Warszawskich 38/9;
- 2) Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Miarki 18/7;
- 3) Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Kościuszki 75/5;
- 4) Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Wrocławskiej 11/7;

jak również sześcioma mieszkaniami chronionymi przy ulicach:

- 1) Matejki 27/1;
- 2) Piłsudskiego 73/2;
- 3) Cichej 24/2;
- 4) Korfantego 22/1;
- 5) Strzelców Bytomskich 43/3;
- 6) Rodziewiczówny 6/1a.

W ubiegłym roku Dział Administracyjny realizował (pod kątem zakupów materiałów i usług, procedur zamówień publicznych, wkładu własnego, opisu dokumentów finansowych) następujące projekty i programy:

- 1) *Prawo ochronnym parasolem dziecka – Przyjazne Patrole;*
- 2) *Bytomska Karta Seniora;*
- 3) *Centrum Wsparcia Rodziny – edycja 2;*
- 4) *Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej – edycja 2;*
- 5) *3+Liczna Rodzina;*
- 6) *Dodatek elektryczny;*
- 7) *Korpus Wsparcia Seniorów (Wspieraj Seniora);*
- 8) *Aktywny Samorząd;*
- 9) *Kierunek – lepsze jutro;*
- 10) *Relacja ma MOC;*
- 11) *Modernizacja budynku przy ul. Piłsudskiego 67 w Bytomiu;*
- 12) *Zmieniamy się dla Ciebie – w ramach programu pn.: „Dostępna przestrzeń publiczna”.*

Kontynuowano zawarte w 2012 roku porozumienie z Bytomskimi Mieszkaniami mające na celu spłatę zadłużenia wobec gminy Bytom – Bytomskich Mieszkań z tytułu należności wynikających z korzystania z lokalu mieszkalnego w formie świadczenia rzeczowego. Bytomskie Mieszkania kierowały do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie osoby, które wykonując prace porządkowe lub drobne prace remontowe i konserwatorskie,

miały odpracowywać zaległości czynszowe. W 2023 roku zostało skierowanych do MOPR siedem osób.

Przedsięwzięcia inwestycyjne i remontowe przeprowadzone w roku 2023:

- 1) zadania inwestycyjne – zrealizowano inwestycję polegającą na modernizacji budynku przy ul Piłsudskiego 67 oraz pokryto koszty przygotowania dokumentacji technicznej w ramach likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych (projekt: *Zmieniamy się dla Ciebie – w ramach programu pn.: „Dostępna przestrzeń publiczna”.*);
- 2) zadania remontowe:
 - a) w budynkach Terenowych Punktów Pomocy Środowiskowej w Bytomiu oraz w budynkach Dyrekcji MOPR w Bytomiu w okresie sprawozdawczym wykonano szereg bieżących napraw i konserwacji wyposażenia biurowego, tj.: drukarek, komputerów oraz instalacji grzewczej (kotłów c.o.). Jednocześnie wykonano obowiązkowe, okresowe konserwacje i przeglądy: instalacji elektrycznej, elektronarzędzi – będących na wyposażeniu warsztatu MOPR, sprzętu przeciwpożarowego i przewodów kominowych. Ponadto dokonywano comiesięcznych przeglądów/konserwacji dźwigów osobowych, instalacji alarmowej – włamania, monitoringu wizyjnego, klimatyzatorów w pomieszczeniach serwerowni oraz pokoi biurowych, dokonano naprawy instalacji gazowej,
 - b) w budynku mieszczącym Noclegownię oraz Ogrzewalnię wykonano pomiary instalacji elektrycznej, bieżące konserwacje wymiennika ciepła, systemu sygnalizacji pożaru, sprzętu przeciwpożarowego, wykonano również konserwację systemu wentylacji oraz monitoringu wizyjnego, wykonano modernizację systemu instalacji głównego wyłącznika przeciwpożarowego,
 - c) ze środków przeznaczonych na świadczenia rodzinne wykonano konserwacje klimatyzatorów oraz pomiary instalacji elektrycznej, pomiary przeciwporażeniowe, badanie głównego wyłącznika prądu, oświetlenia ewakuacyjnego wykonano naprawę rolety wewnętrznej antywłamaniowej,
 - d) ze środków przyznanych na funkcjonowanie mieszkań chronionych wykonano prace konserwacyjne kotłów c.o.,
 - e) ze środków projektu *Kierunek – lepsze jutro* pokryto koszty comiesięcznej konserwacji dźwigu osobowego,
 - f) ze środków przyznanych na świadczenie wychowawcze pokryto koszt konserwacji instalacji alarmu włamania oraz koszty konserwacji dźwigu osobowego,

- g) ze środków Centrum Wsparcia Rodziny zapłacono za konserwację systemu alarmowego,
- h) ze środków Ośrodka Interwencji Kryzysowej nie poniesiono kosztów,
- i) ze środków Bytomskiej Karty Seniora dokonano naprawy drukarek,
- j) ze środków przeznaczonych na funkcjonowanie Rodzinnych Domów Dziecka dokonano naprawę/konserwację kotłów centralnego ogrzewania oraz naprawę instalacji elektrycznej.

Tabela 7. Wydatki na zadania remontowe w 2023 roku

Lp.	Zadania remontowe	Plan roczny w zł	Wykonanie w zł	% wykonania
1	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie /zadania własne gminy/	47 839,00	45 803,19	95,74
2	Noclegownia /zadania własne gminy/	17 169,00	16 877,55	98,30
3	Ogrzewalnia /zadania własne gminy/	1 610,00	1 403,03	87,14
4	Kierunek – lepsze jutro /zadania własne gminy/	565,00	564,36	99,89
5	Porozumienie – Piekary Śląskie /zadania zlecone powiatu/	912,00	498,20	54,63
6	Świadczenia Rodzinne /zadania własne gminy/	450,00	306,45	68,10
7	Świadczenia Rodzinne /zadania zlecone gminy/	1 300,00	1 298,45	99,88
8	Mieszkania chronione /zadania własne powiatu/	6 000,00	5 691,15	94,85
9	Ośrodek Interwencji Kryzysowej / zadania własne powiatu/	0,00	0,00	0
10	Centrum Wsparcia Rodziny /zadania własne gminy/	197,00	196,80	99,90
11	Rodzinnie Domy Dziecka / zadania własne gminy/	3 600,00	3 599,40	99,98
12	Bytomska Karta Seniora / zadania własne gminy/	1 440,00	1 439,10	99,94

Tabela 8. Wydatki na zadania inwestycyjne w 2023 roku

Lp.	Zadania remontowe	Plan roczny w zł	Wykonanie w zł	% wykonania
1	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Rozdział 85219§6050 01/MOPR/PWP23	130 000,00	129 764,99	95,74
2	PFRON Rozdział 85311§6050 01/MOPR/INW23	6 500,00	6 496,15	99,94

VI. NOCLEGOWNIA I OGRZEWAŁNIA

Podstawy prawne realizacji zadań działów

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz. U. 2018, poz. 896).
3. Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu *Posiłek w szkole i w domu* na lata 2019-2023.
4. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
5. Regulamin Noclegowni i Ogrzewalni.

Stan i struktura zatrudnienia działów według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	12
	Ilość etatów	12
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	1 zastępca kierownika	
	10 pracowników, w tym	
	1 pracownik socjalny	

Noclegownia oraz Ogrzewalnia działając w ramach zadań własnych gminy podejmowały czynności, których nadrzędnym celem było zapewnienie schronienia osobom znajdującym się w kryzysie bezdomności. Osoby te mogły liczyć również na jeden gorący posiłek dziennie w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, dowożony do Noclegowni na podstawie porozumienia z Centrum Integracji Społecznej w Bytomiu. W roku 2023 wydano 19 388 posiłków na łączną kwotę 286 942,40 zł. Zarówno skierowanie do Noclegowni jak i posiłek było wydawane po przeprowadzonym rozeznaniu (rozmowie) sytuacji socjalno-bytowej klienta z zatrudnionym na terenie Noclegowni pracownikiem socjalnym, który służył również wsparciem i poradą. W roku 2023 udzielono schronienia 189 osobom bezdomnym, którym udzielono 24 496 świadczeń w formie noclegów. Co ważne do Ogrzewalni nie jest wymagane skierowanie, przyjmowane były często osoby spoza terenu gminy, które były zobowiązane po przenocowaniu do powrotu do gminy macierzystej. W ubiegłym roku z takiej formy pomocy skorzystało 16 osób nieposiadających ostatniego meldunku na terenie naszej gminy. Natomiast w okresie funkcjonowania Ogrzewalni to jest od 1 października do 30 kwietnia w 2023 roku z tymczasowego schronienia skorzystało 105 bezdomnych kobiet i mężczyzn z terenu Bytomia, którym udzielono 2 617 świadczeń w formie pobytu w ogrzewanych pomieszczeniach. W sezonie zimowym placówki były czynne od 18:00 do 8:00, jednak w przypadku niskich temperatur godziny te ulegały zmianie,

a nawet przedłużały się do pobytu całodobowego, gwarantując bezpieczeństwo osób bezdomnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu w okresie od stycznia do czerwca 2023 realizował projekt socjalny „Ludzie ulicy – streetworking”, adresowany do osób bezdomnych przebywających poza placówkami zapewniającymi bezpieczne schronienie. Celem projektu było ograniczenie skali bezdomności „na ulicy” i w miejscach niemieszkalnych oraz przeciwdziałanie sytuacjom zagrażającym życiu i zdrowiu wśród osób bezdomnych pozostających poza systemem pomocy. Praca z osobami bezdomnymi prowadzona była na zasadzie patroli (w trakcie trwania projektu odbyło się 12 patroli) przez 3 streetworkerów, w bezpośrednim miejscu przebywania osób bezdomnych, poza godzinami pracy Ośrodka, tj. w godzinach popołudniowych i wieczornych. Streetworkerzy kontrolowali znane miejsca przebywania osób bezdomnych lub wskazane przez osoby anonimowe koczowiska, które z racji obniżonych temperatur były zdecydowanie priorytetem. Główny nacisk patrolu skierowano na centrum miasta, gdzie przebywa najwięcej osób bez stałego miejsca pobytu. W trakcie patroli koordynatorzy motywowali osoby bezdomne do zmian w społecznym funkcjonowaniu przy pomocy różnych instytucji gminy oraz podjęcia leczenia odwykowego. Osobom bezdomnym rozdawano gorące napoje oraz w razie potrzeby żywność.

VII. KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 735 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 2241).
4. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 984).
5. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 2647 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151).
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 171 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j.: Dz. U. 2023 poz. 103 ze zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2447).
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzoru formularza „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).
12. Uchwała Nr LXXVII/1101/23 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 18 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia rocznego planu potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych dla Bytomia na 2024 r.
13. Zarządzenie nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych (Dz. Urz. KGP poz. 26).
14. Zarządzenie nr 6 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 lutego 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych (Dz. Urz. KGP poz. 12).
15. Zarządzenie nr 87 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 września 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich.
16. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
17. Regulamin organizacyjny Klubu Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	7
	Ilość etatów	7
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	6 pracowników, w tym 3 pracowników socjalnych	

Realizowane zadania:

- 1) udzielanie pomocy i wsparcia społecznego osobom, które z powodu braku zatrudnienia mają trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie zatrudnienia i spraw bytowych;
- 2) realizacja projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Obszary działalności Klubu Integracji Społecznej (KIS) to m. in.:

1. Prace społecznie użyteczne

W roku 2023 rozpoczęto realizację prac społecznie użytecznych 26 stycznia. Kontynuowane były przez cały rok – wykonywanie prac zakończono 11 grudnia.

Tabela 9. Ilość osób realizujących prace społecznie użyteczne w poszczególnych miesiącach 2023 roku

Miesiące realizacji prac	styczeń	luty – listopad	grudzień
Ilość uczestników	50	100	50

W roku 2023 realizowano omawiane prace w 47 instytucjach. W ramach prac społecznie użytecznych na świadczenia wydatkowano 367 395,65 zł, z czego 60% zrefundował Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu (220 437,39 zł). Pozostałe środki – 40 % świadczeń (146 958,26 zł) zostało wypłacone przez gminę. Dodatkowo gmina pokryła wydatki związane z dojazdem uczestników programu do miejsca wykonywania prac – 14 996,00 zł, a także koszty badań lekarskich uczestników programu w wysokości 1 335,00 zł.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób w latach 2019-2023, które podjęły prace społecznie użyteczne oraz ilość osób zaktywizowanych zawodowo i liczbę osób, które z realizacji programu zrezygnowały lub zostały wyłączone (np. nie zgłosiły się do miejsca wykonywania prac społecznie użytecznych, nabyły uprawnienia emerytalne, nie zgłosiły się w wyznaczonym przez PUP w Bytomiu terminie – tym samym utraciły status osoby bezrobotnej):

Tabela 10. Liczba osób, które w latach 2019-2023 uczestniczyły w pracach społecznie użytecznych

Rok	Liczba osób, które podjęły prace społecznie użyteczne	Zaktywizowano zaw.		Przerwanie realizacji programu	
		Liczba osób	%	Liczba osób	%
2019	162	19	12	54	33
2020	141	7	5	42	30
2021	203	13	6	39	19
2022	149	26	17	46	31
2023	144	21	15	43	21
Razem	799	86	11	224	28

2. Zajęcia szkoleniowo-edukacyjne z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej dla bezrobotnych mieszkańców Bytomia

W roku 2023 zajęcia szkoleniowo-edukacyjne realizowano dla uczestników:

- 1) warsztatów „Razem do celu”, kierowanych do klientów Terenowych Punktów Pomocy Środowiskowej. Celem warsztatów było przygotowanie uczestników do samodzielnego poruszania się po rynku pracy. Tematy podejmowane podczas warsztatów to m.in.:
 - a) integracja oraz diagnoza potencjału uczestników,
 - b) trening motywacji i rozwoju,
 - c) trening poruszania się po rynku pracy, w tym dokumenty aplikacyjne i rozmowa kwalifikacyjna,
 - d) trening kompetencji społecznych.

Dla uczestników przygotowano również zajęcia grupowe z poradnictwa prawnego oraz zajęcia edukacyjne z zakresu przyznawania świadczeń socjalnych. W sumie zrealizowano cykl sześciodniowych zajęć warsztatowych dla siedmiu Terenowych Punktów Pomocy Środowiskowej, w których uczestniczyło 76 osób. Spośród uczestników 17 osób wyraziło chęć uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych, z czego sześć osób zostało skierowanych do prac w 2023 roku, pozostali w 2024 roku. Ponadto czterech uczestników warsztatów podjęło zatrudnienie;

- 2) warsztatów organizowanych dla uczestników prac społecznie użytecznych. Celem realizowanych działań był wzrost poziomu integracji społecznej i zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Planowane działania skupiały się na aktywizacji społecznej i zawodowej, nabywaniu lub podnoszeniu kwalifikacji, podnoszeniu poziomu motywacji do pracy i umiejętności społecznych umożliwiających podjęcie i utrzymanie zatrudnienia. Zorganizowano 17 cyklicznych spotkań, z czego pięć to wyjścia do kina, kręgielni, muzeum, ogrodu

botanicznego i Centrum Integracji Społecznej w Bytomiu. Nawiązano współpracę z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Katowicach, dzięki której udało się zorganizować warsztaty, pt.: *Emocje, Skuteczna Komunikacja i Od marzeń do celu*. Spośród 12 uczestniczek dwie osoby podjęły zatrudnienie, cztery osoby skierowano do pracy w Centrum Integracji Społecznej;

- 3) warsztatów dla rodzin, z którymi pracownicy socjalni indywidualnie oraz w grupie pracowali w zakresie podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Celem działań było doskonalenie umiejętności związanych z pełnieniem roli rodzica, dostarczenie rodzicom wiedzy na temat przyczyn trudnych zachowań dzieci, wpływu postaw i zachowań rodziców na zachowania dzieci.

W Klubie Integracji Społecznej w 2023 roku zorganizowano dwie poprojektowe grupy samopomocy. Jedną z nich składała się z byłych uczestników projektu „Kierunek - Lepsze Jutro” oraz drugą z projektu „Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej edycja II”. Kontynuacja spotkań byłych uczestników projektów miała na celu wzmocnienie pewności siebie, samooceny oraz poczucia własnej wartości. Grupa samopomocy daje swoim członkom emocjonalne oraz społeczne oparcie i zrozumienie. W dniu 13 czerwca 2023 r. w ramach Bytomskich Targów Pracy organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu, Klub Integracji Społecznej w Bytomiu zaprezentował jako wystawca program prac społecznie użytecznych oraz usługi z zakresu poradnictwa zawodowego i psychologicznego. W Targach Pracy wzięli udział, jako odwiedzający uczestnicy warsztatów Klubu Integracji Społecznej.

3. Poradnictwo

Każdy z uczestników Klubu Integracji Społecznej miał możliwość skorzystania z poradnictwa zawodowego, psychologicznego, socjalnego oraz prawnego. Przeprowadzono 89 konsultacji indywidualnych z zakresu poradnictwa psychologicznego oraz 102 indywidualne konsultacje z zakresu poradnictwa zawodowego. W Klubie Integracji Społecznej zorganizowano sześć spotkań z dziedziny poradnictwa prawnego, w którym uczestniczyło w sumie 65 osób.

4. Program partnerski pod nazwą: *Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole*

Działając we współpracy z Komendą Miejską Policji w Bytomiu realizowano kolejną – XIII edycję projektu pod nazwą *Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole*. Od stycznia do grudnia 2023 r. przyjazne patrole, złożone z pracownika socjalnego MOPR i funkcjonariusza policji, zrealizowały 144 dyżury. Przeprowadzono 559 monitoringów środowisk (rodziny z problemem alkoholowym, patologiczne, niewydolne opiekuńczo i wychowawczo) oraz podjęto 105 interwencji. W dni, kiedy nie odbywały się dyżury

przyjaznych patroli realizowane były przez pracowników MOPR telefoniczne dyżury domowe. Dyżury prowadzone były w godzinach: 15.30 – 7.30 następnego dnia. W roku 2023 59 interwencji zostało przeprowadzonych w ramach pełnienia przez pracowników MOPR dyżuru domowego. W trakcie przeprowadzonych dyżurów 150 dzieci zostało przekazanych pod opiekę najbliższej rodziny, krewnych, gdyż ich rodzice lub opiekunowie ze względu na upojenie alkoholowe nie byli w stanie sprawować należytej opieki. 34 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, pogotowiach rodzinnych bądź w rodzinach zastępczych. 41 dzieci przyjazny patrol przewiózł do szpitala na badania lekarskie, niektóre zostały hospitalizowane. 44 osób dorosłych trafiło do izby wytrzeźwień. Przesłano 41 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Odpowiednie terytorialnie terenowe punkty pomocy środowiskowej i komisariaty policji były na bieżąco informowane o wszelkich nieprawidłowościach występujących podczas sprawowania opieki nad małoletnimi w ich środowiskach rodzinnych. Pracownicy przyjaznych patroli podczas wykonywania swoich obowiązków służbowych podejmowali rozmowy dyscyplinujące z rodzicami lub opiekunami mające na celu m.in. zabezpieczenie dzieciom podstawowych potrzeb bytowych, uporządkowanie i dbanie o czystość w mieszkaniach. Prowadzono również rozmowy wspierające rodziców – omawiano problemy opiekuńczo – wychowawcze. Motywowano do rozpoczęcia lub kontynuowania leczenia odwykowego, do podjęcia aktywności zawodowej, uczono racjonalnego gospodarowania budżetem domowym. Proponowano kontakt z placówkami, w których można uzyskać pomoc, poradę, wsparcie.

Środki na realizację projektu w wysokości 139 564,56 zł zostały przeznaczone na:

- 1) pokrycie kosztów wynagrodzeń w wysokości 123 999,69 zł, z tytułu zawartych umów z osobami, które w ramach realizacji projektu wykonywały następujące zadania:
 - a) brały udział w procesie zabezpieczenia życia i zdrowia dziecka poprzez nawiązanie z nim bezpośredniego kontaktu i dbały o jego potrzeby emocjonalne,
 - b) uczestniczyły w procedurze umieszczenia dziecka w rodzinie lub placówce,
 - c) zawiadamiały właściwy terenowy punkt pomocy środowiskowej MOPR o sytuacji rodzinnej dziecka,
 - d) pełniły dyżur – pozostawały w gotowości w godzinach 15.30 – 7.30 dnia następnego, zgodnie z miesięcznym harmonogramem,
 - e) na wniosek oficera dyżurnego KM Policji uczestniczyły w interwencjach związanych z ewentualną potrzebą zabezpieczenia dziecka;
- 2) zakup usług pozostałych 400,00 zł;
- 3) zakup usług, materiałów i wyposażenia w wysokości 3 046,17 zł;

- 4) ryczałty za przejazdy samochodami w ramach prowadzonych patroli na kwotę 12 118,70 zł.

Kwota na realizację zadania została wydatkowana w 98,5%. Zrealizowane zostały wszystkie założenia przewidziane w harmonogramie projektu.

Program *Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole* wpisuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu przyjmowany corocznie przez Radę Miejską oraz w efektywny system wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bytomia.

5. Realizacja zadań dotyczących zabezpieczania pobytu na terenie miasta ludności uchodźczej z terytorium Ukrainy objętej konfliktem zbrojnym:

- 1) przyjmowanie i obsługa wniosków o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy. Do 31 grudnia 2023 r. wpłynęło 792 wnioski i wypłacono świadczenia o łącznej wartości 2 001 400,00 zł;
- 2) weryfikacja warunków zakwaterowania i wyżywienia w lokalizacji wskazanej przez wnioskodawcę w ramach złożonego wniosku o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy. Do 31 grudnia 2023 r. przeprowadzono 168 weryfikacji warunków zamieszkania i wyżywienia, w których obywatele Ukrainy potwierdzili, że zapewnia się im bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie.

VIII. OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.).
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).
4. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
5. Regulamin Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	17
	Ilość etatów	15,25
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	16 pracowników, w tym 5 pracowników socjalnych	

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela specjalistycznej pomocy osobom i rodzinom z uwagi na kryzys wynikający z:

- 1) przemocy domowej (fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, seksualnej, zaniedbania oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej);
- 2) przeżywania trudności w relacjach małżeńskich, partnerskich, rodzinnych;
- 3) przewlekłej choroby, żałoby;
- 4) przeżywania zmian w życiu, np. utrata pracy, zagrożenia chorobą itp.;
- 5) trudności związanych z przejściem na nowy etap życia, np. narodziny dziecka, odejście z domu dzieci, zmiana pracy, przejście na emeryturę;
- 6) przeciążenia psychicznego, życia w przewlekłym stresie;
- 7) zagrożenia suicydalnego;
- 8) zdarzeń losowych oraz klęsk żywiołowych.

Główny obszar działalności OIK związany jest z występowaniem przemocy domowej i przeciwdziałanie temu zjawisku.

W budynku Ośrodka Interwencji Kryzysowej mieści się hostel, w którym bezpieczne schronienie znajdują osoby i rodziny w sytuacjach kryzysowych, w tym ofiary przemocy. Hostel gwarantuje 16 miejsc noclegowych.

OIK jest czynny cały rok, przez 7 dni w tygodniu, w zakresie udzielenia i funkcjonowania miejsc pobytowych. Specjaliści (psycholodzy, terapeuci oraz pracownicy socjalni) świadczą pomoc od poniedziałku do piątku w godzinach: 7.30 do 19.30.

Podstawowym celem działalności Ośrodka jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego oraz podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej osobom oraz rodzinom mającym trudności w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych, doznających jakichkolwiek form przemocy domowej lub będących w innych kryzysach życiowych.

W ramach zadań własnych pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w roku 2023 oferowali swoim klientom uczestnictwo w zajęciach *Szkoły dla rodziców*, w celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, promowania prawidłowych postaw rodzicielskich i przeciwdziałanie przemocy domowej.

Szkoła dla Rodziców oparta jest na następujących modułach:

- 1) poznanie się, kontakt, integracja;
- 2) umiejętność stawiania granic;
- 3) uczucia;
- 4) zachęcanie dziecka do współpracy;
- 5) kary i nagrody;
- 6) pochwały;

Kolejnym zadaniem związanym z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w roku 2023 była realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych wobec osób stosujących przemoc domową.

Program korekcyjno-edukacyjny skoncentrowany jest na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy. Celem działań korekcyjno-edukacyjnych jest zmiana zachowań i postaw sprawców przemocy domowej, a także zwiększenie zdolności do samokontroli agresywnych zachowań. Uczestnicy rozwijają umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć i rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji.

Program psychologiczno-terapeutyczny skierowany jest dla osób, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i zamierzają kontynuować oraz rozwijać umiejętności, w zakresie samokontroli i zmiany wzorców zachowań.

Środki finansowe na realizację programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych pozyskiwane są z budżetu państwa zgodnie z *Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej*.

W roku 2023 Ośrodek Interwencji Kryzysowej współrealizował działania w ramach projektu Funduszu Małych Grantów dla Programu Sprawiedliwość o nazwie „Relacja ma MOC-profilaktyka przemocy domowej w Bytomiu”. W zakresie projektu pracownicy Ośrodka przeprowadzali szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla przedstawicieli Instytucji realizujących projekt „Relacja ma MOC” – tworzących tzw. Grupę ds. wdrożenia.

Wśród Instytucji znajdowały się placówki oświatowe, ochrony zdrowia, Policji, Sądu, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń oraz placówka przeciwdziałająca uzależnieniom. W ramach realizacji projektu „Relacja ma MOC” odbyły się również warsztaty dla beneficjentów końcowych, realizowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Psychologowie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w zakresie realizowanego projektu prowadzili konsultacje dla par, w celu poprawy relacji. Ponadto pracownicy OIK podjęli działania zawężające i poprawiające współpracę międzyinstytucjonalną na rzecz przeciwdziałania przemocy. W ramach projektu miała miejsce ścisła współpraca i przekazywanie sobie informacji dot. potencjalnych beneficjentów projektu oraz uczestniczenie w opracowaniu planów wsparcia przez koordynatorów planów wsparcia.

Specjaliści Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Bytomiu systematycznie podnoszą swoje kompetencje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i kursach.

Tabela 11. Ilość osób objętych pomocą psychologiczną w 2023 roku (z powodu różnych kryzysów z wykluczeniem przemocy)

Kobiety	137
W tym niepełnosprawne	6
Wiek emerytalny	5
Mężczyźni	46
W tym niepełnosprawni	3
Wiek emerytalny	1
Dzieci	39
W tym niepełnosprawne	0
Liczba par w konsultacji	12 par (24 osoby)
Ogółem	246

Tabela 12. Liczba osób (ofiary przemocy) objętych pomocą psychologiczną w 2023 roku

Kobiety	125
W tym niepełnosprawne	1
Wiek emerytalny	3
Mężczyźni	10
W tym niepełnosprawni	0
Wiek emerytalny	0
Dzieci	33
W tym niepełnosprawne	1
Ogółem	168

Tabela 13. Liczba osób objętych pomocą psychologiczną (ogólnie) w 2023 roku

Ilość osób	414
-------------------	-----

Tabela 14. Liczba spisanych Niebieskich Kart w 2023 roku

Liczba spisanych NK:	480
Policja	327
Oświata	45
Ochrona Zdrowia	4
MKRPA	0
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	104
Przemoc w powiązaniu z alkoholem	206
Liczba pokrzywdzonych dzieci	644

Tabela 15. Liczba osób, którym udzielono schronienia w postaci pobytu w hostelu OIK w 2023 roku

Ilość osób ogółem:	56
Osoby dorosłe	21
Dzieci	35
W tym osoby niepełnosprawne dorosłe	0
W tym dzieci niepełnosprawne	3
W tym osoby 60+	1

Tabela 16. Przyczyna, z powodu której osobom udzielono schronienia w 2023 roku

Ogółem:	56
Przemoc w rodzinie:	23
Osoby dorosłe	8
Dzieci	15
Kryzys mieszkaniowy:	29
Osoby dorosłe	12
Dzieci	17
Pożar:	4
Osoby dorosłe	1
Dzieci	3

Tabela 17. Liczba edycji programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych w 2023 roku

Programy korekcyjno-edukacyjne	3
Programy psychologiczno-terapeutyczne	2

Tabela 18. Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych w 2023 roku

Liczba osób, które przystąpiły do programów:	
Ogółem	42
Kobiety	3
Mężczyźni	39
Liczba osób, które ukończyły programy:	
Ogółem	22
Kobiety	2
Mężczyźni	20

Tabela 19. Liczba osób uczestniczących w programach psychologiczno-terapeutycznych w 2023 roku

Liczba osób, które przystąpiły do programów:	
Ogółem	17
Kobiety	6
Mężczyźni	11
Liczba osób, które ukończyły programy:	
Ogółem	6
Kobiety	1
Mężczyźni	5

IX. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego siedziba mieści się w Bytomiu przy ul. Wrocławskiej 46, ściśle współpracuje z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej. W skład zespołu, powołanego przez Prezydenta Bytomia, wchodzi: specjaliści różnych dziedzin związanych z sądownictwem, policją, prokuraturą, administracją samorządową, ochroną zdrowia, oświatą, pomocą społeczną, profilaktyką i leczeniem uzależnień, organizacjami pozarządowymi.

Zespół Interdyscyplinarny działa w oparciu o *Bytomski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* na określone lata (obecnie 2021 – 2024), które wpisane są w *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bytomia*. Podejmuje działania związane z szeroko pojętą problematyką przemocy w rodzinie.

Zespół powołuje grupy robocze, które podejmują działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc. W ramach podejmowanych działań członkowie grup roboczych, m.in. diagnozowali sytuację rodziny, opracowywali indywidualny plan pracy z rodziną, udzielali niezbędnej pomocy, zapewniali w razie konieczności schronienie osobom dotkniętym przemocą. Składali wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, motywowali do podjęcia właściwej terapii, kierowali osoby stosujące przemoc do programu korekcyjno-edukacyjnego oraz psychologiczno-terapeutycznego, a także powiadamiali prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz występowali do sądu w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

W związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2023 działał na dotychczasowych zasadach, jednocześnie przygotowując się proceduralnie do podjęcia działalności w nowym składzie, zgodnie z wymogami ustawowymi.

X. ZESPÓŁ DS. REHABILITACJI SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Podstawy prawne realizacji zadań zespołu

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 100 ze zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 926 ze zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r., nr 230, poz. 1694 ze zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2284).
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 823 ze zm.).
6. Uchwała Nr LXXVI/976/23 Rady Miejskiej w Bytomiu z 27 marca 2023 r. (ze zm.) w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz ustalenia wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na ich realizację w 2023 r.
7. Uchwała Nr XIII/186/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 kwietnia 2013 roku (ze zm.) w sprawie uchwalenia Programu Bytomska Karta Seniora.
8. Zarządzenie nr 561 Prezydenta Bytomia z dnia 26 listopada 2014 roku w sprawie określenia wzoru karty, logo Programu Bytomska Karta Seniora oraz wniosku o wydanie karty Programu Bytomska Karta Seniora.
9. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia zespołu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	6
	Ilość etatów	6
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	5 pracowników, w tym 1 osoba zatrudniona na zastępstwo oraz 1 osoba zatrudniona w ramach robót publicznych	

Realizowane zadania:

Do zadań Zespołu ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych należy prowadzenie spraw związanych z rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych (w tym realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, programu „Samodzielność -Aktywność-Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta oraz programu „Samodzielność -Aktywność-Mobilność!” Dostępne mieszkanie), realizacja Programu Bytomska Karta

Seniora, a także wydawanie lokalnej edycji Ogólnopolskiej Karty Seniora (z zamieszczonym herbem miasta).

1. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych:

- 1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla indywidualnych osób niepełnosprawnych;
- 4) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej;
- 5) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej;
- 6) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (zadanie adresowane do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej).

Realizację powyższych zadań dofinansowuje Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych corocznie podejmuje uchwałę w sprawie podziału środków finansowych Funduszu na dany rok i informuje samorządy wojewódzkie oraz powiatowe o wielkości środków Funduszu określonych algorytmem przypadających danej jednostce. Wysokość środków na poszczególne rodzaje zadań określana jest corocznie uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu. W 2023 roku na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu przyznano łącznie kwotę 7 296 965,00 zł (na realizację wszystkich zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w 2023 r. miasto Bytom otrzymało kwotę 7 358 155,00 zł).

Tabela 20. Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych

Rodzaj zadania	Kwota przyznana	Skala dofinansowania	Kwota wydatkowana (w złotych)
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	840 553,00	486 osób, w tym 153 opiekunów	831 844,00

Likwidacja barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	629 831,00	105 umów	629 741,03
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 181 913,00	288 osób (316 wniosków)	1 181 913,00
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	72 788,00	19 umów	72 706,84
Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	4 571 880,00	2 WTZ dla 155 uczestników	4 571 798,97
RAZEM	7 296 965,00	-	7 288 003,84

Roczny koszt dofinansowania ze środków PFRON do jednego uczestnika WTZ jest określony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1605 ze zm.). W 2023 roku była to kwota 29 496,00 zł.

2. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

W 2023 roku na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” MOPR w Bytomiu otrzymał 963 369,22 zł. W ramach programu realizowano następujące zadania:

1) Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

a) Obszar A - likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu): zawarto cztery umowy na kwotę 37 062,56 zł i zrealizowano trzy umowy na kwotę 30 815,06 zł; jedna z umów na kwotę 6 247,50 zł została rozwiązana za porozumieniem stron,
- Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu): zawarto dwie umowy na kwotę 6 160,00 zł; w 2024 roku planuje się zrealizować dwie umowy na kwotę 6 160,00 zł,

b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności

- z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych): zawarto dwadzieścia jeden umów na kwotę 224 304,95 zł i zrealizowano dwanaście umów na kwotę 129 165,10 zł; w 2024 roku planuje się zrealizować 9 umów na kwotę 93 871,20 zł i zawrzeć jedną umowę na kwotę 10 000,00 zł,
- Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania (adresowana do osób, którym udzielono pomocy w ramach obszaru B): zawarto cztery umowy na kwotę 8 800,00 zł i zrealizowano jedną umowę na kwotę 2 200,00 zł; jedna z umów na kwotę 2 200,00 zł została rozwiązana za porozumieniem stron; w 2024 r. planuje się zrealizować 2 umowy na kwotę 4 400,00 zł,
 - Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku): zawarto cztery umowy na kwotę 36 314,90 zł i zrealizowano je na kwotę 34 349,42 zł,
 - Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy): zawarto cztery umowy na kwotę 20 712,28 zł i zrealizowano dwie na kwotę 8 514,18 zł; w 2024 r. planuje się zrealizować dwie umowy na kwotę 11 219,10 zł,
- c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym): zawarto osiem umów na kwotę 140 500,00 zł i zrealizowano je w całości; w 2024 r. planuje się zawarcie jednej umowy na kwotę 27 500,00 zł,
 - Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności): zawarto pięć umów na kwotę 13 930,00 zł i zrealizowano dwie umowy na kwotę 7 350,00 zł; w 2024 r. planuje się zrealizować trzy umowy na kwotę 6 580,00 zł,

- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości (adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności): zawarto trzy umowy na kwotę 74 800,00 zł i zrealizowano je na kwotę 74 004,00 zł; w 2024 roku planuje się zawarcie dwóch umów na kwotę 184 800,00 zł,
- Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, co najmniej na III poziomie jakości (adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności): planuje się zawarcie w 2024 roku jednej umowy na kwotę 7 926,30 zł,
- Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania): zawarto dwie umowy na kwotę 14 249,25 zł i zrealizowano jedną na kwotę 5 999,25 zł; w 2024 r. planuje się zrealizować jedną umowę na kwotę 8 250,00 zł i zawrzeć jedną umowę na kwotę 7 125,00 zł,

d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, tj. dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka): zawarto sześć umów na kwotę 11 274,05 zł i zrealizowano dwie umowy na kwotę 5 031,00 zł; w 2024 roku planuje się zrealizować cztery umowy na kwotę 6 243,05 zł,

2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej albo kolegium, a także do osób, które mają otwarty przewód doktorski poza studiami doktoranckimi): zawarto osiemnaście umów na kwotę 64 915,25 zł i zrealizowano je w całości; w 2024 r. planuje się zawarcie czternastu umów na kwotę 47 825,00 zł.

Ogółem w ramach środków finansowych przyznanych na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2023 roku zawarto osiemdziesiąt jeden umów na łączną kwotę 653 023,24 zł. Zrealizowano pięćdziesiąt sześć umów i wypłacono środki na kwotę 502 843,26 zł. Pozostałe środki finansowe przekazane miastu w ramach realizacji programu

w 2023 roku winny być wydatkowane przed 15 kwietnia 2024 roku. W pierwszym półroczu 2023 roku wypłacono również dofinansowania w ramach środków finansowych na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” za 2022 rok. Zrealizowano 44 umowy na kwotę 304 225,33 zł. W 2023 roku na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w latach 2022 i 2023 wypłacono dofinansowania do stu umów na łączną kwotę 807 068,59 zł.

3. Projekt Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” (S-A-M!)

Projekt „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” (S-A-M!) dotyczy rehabilitacji społecznej, zawodowej i leczniczej osób ze szczególnymi potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. W 2022 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uruchomił w ramach ww. pakietu pomocowego realizację dwóch programów: „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta oraz „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Dostępne mieszkanie.

- 1) „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta – adresatami programu są zatrudnione lub poszukujące zatrudnienia osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, także w stopniu umiarkowanym (lub orzeczenie równoważne), które jednocześnie w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku uzyskały status absolwenta (wszystkich typów szkół). Od 8 grudnia 2023 r. program kierowany jest również do osób opuszczających rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą. Dofinansowaniu podlegają opłaty związane z najmem na cele mieszkaniowe lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego. Osoba niepełnosprawna nie może być właścicielem mieszkania ani nie może jej przysługiwać spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości realizowania aktywności zawodowej. W 2023 roku nie złożono żadnego wniosku w ramach tego programu.
- 2) „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” Dostępne mieszkanie – beneficjentem programu może być osoba posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne) poruszająca się przy użyciu wózka, dysponująca tytułem prawnym do lokalu na mocy prawa własności lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, którego z powodu barier architektonicznych w mieszkaniu i/lub w budynku nie może samodzielnie opuścić na zewnątrz na poziom zero. Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem. Stanowi

różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego, nie może przekroczyć maksymalnej kwoty przewidzianej dla lokalizacji nabywanego mieszkania (publikowanej co kwartał na stronie internetowej PFRON). Termin do składania wniosków upływa 31 grudnia 2024 roku. W 2023 r. nie złożono żadnego wniosku w ramach tego programu.

4. Program Bytomska Karta Seniora oraz Program Ogólnopolska Karta Seniora

Program Bytomska Karta Seniora został przyjęty Uchwałą Nr XIII/186/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 kwietnia 2013 roku (z późniejszymi zmianami, dotyczącymi obniżenia wieku beneficjentów). Program Ogólnopolska Karta Seniora jest realizowany na mocy trójstronnego porozumienia o partnerstwie w ramach Programu Gmina Przyjazna Seniorom – Ogólnopolska Karta Seniora pomiędzy Stowarzyszeniem MANKO z siedzibą w Krakowie, przy ul. Siarczki 16 i Międzynarodowym Instytutem Rozwoju Społecznego sp. z o. o. z siedzibą w Krakowie przy ul. Siarczki 16 oraz Miastem Bytom. Uprawnieni do uzyskania Bytomskiej i Ogólnopolskiej Karty Seniora są mieszkańcy Bytomia, którzy ukończyli 60 rok życia. Karty wydawane są nieodpłatnie. Celem programów jest aktywizacja społeczna seniorów poprzez system ulg, zwolnień i rabatów umożliwiających większy dostęp do usług, m. in. kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. W 2023 roku wydano:

- 614 Bytomskich Kart Seniora, a od początku realizacji programu wydano 12 574 karty,
- 497 Ogólnopolskich Kart Seniora z zamieszczonym herbem miasta, a od maja 2017 r., tj. od początku realizacji programu przez miasto Bytom, wydano 2 867 kart.

XI. DZIAŁ ORGANIZACJI I KONTROLI

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 775, ze zm.).
2. Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 2111).
3. Rozporządzenie Ministra finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz. U. z 2007 r., nr 187, poz. 1330).
4. Zarządzenie nr 61 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu z dnia 19 września 2022 r. w sprawie wprowadzenia dokumentu pn. Tryb i zasady wydawania zaświadczeń przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
5. Instrukcja doręczania korespondencji miejscowej MOPR.
6. Zarządzenie nr 70 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie dostosowania do potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu wydanej zarządzeniem nr 330 Prezydenta Bytomia z dnia 17 sierpnia 2016 r. instrukcji kancelaryjnej oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych w miejskich jednostkach organizacyjnych, w których powstaje dokumentacja archiwalna.
7. Regulamin kontroli wewnętrznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
8. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
9. Inne akty prawne.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	19
	Ilość etatów	18,75
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	18 pracowników, w tym 2 osoby zatrudnione na zastępstwo oraz 3 osoby zatrudnione w ramach robót publicznych	

Realizowane zadania:

Do zadań działu należały sprawy z zakresu organizacji, sprawozdawczości, kontroli wewnętrznej oraz obsługi kancelaryjnej ośrodka, a w szczególności:

- 1) przygotowywanie projektów wewnętrznych aktów prawnych dotyczących organizacji ośrodka;
- 2) współpraca z kierownikami/koordynatorami komórek organizacyjnych oraz pracownikami zajmującymi samodzielne stanowiska pracy w zakresie przygotowywania zarządzeń dyrektora;
- 3) opracowywanie pism ogólnych, poleceń służbowych itp.;

- 4) bieżące podawanie do wiadomości pracowników informacji o udostępnieniu wewnętrznych aktów prawnych na Pracowniczym Port@lu Informacyjnym MOPR w Bytomiu;
- 5) przygotowywanie na wniosek bezpośredniego przełożonego pracownika, projektów upoważnień lub pełnomocnictw udzielanych przez dyrektora;
- 6) występowanie na podstawie wniosku bezpośredniego przełożonego pracownika o udzielenie upoważnień, bądź pełnomocnictw do Prezydenta Bytomia;
- 7) przyjmowanie pism dotyczących wyrobienia, bądź kasacji pieczętek oraz ich wydawanie;
- 8) prowadzenie rejestrów w zakresie: wewnętrznych aktów prawnych, upoważnień i pełnomocnictw Prezydenta Bytomia oraz dyrektora, uchwał Rady Miejskiej w Bytomiu dotyczących działalności ośrodka, pieczętek ośrodka i pracowników oraz skarg i wniosków;
- 9) nadzór nad terminowym rozpatrzeniem skarg i wniosków załatwianych przez właściwą komórkę organizacyjną;
- 10) prowadzenie ewidencji i nadzór nad terminową odpowiedzią na interpelacje i zapytania radnych oraz wnioski zgłaszane przez komisje Rady Miejskiej w Bytomiu;
- 11) weryfikacja informacji przygotowanych przez komórki organizacyjne i przekazywanie ich do Rzecznika Prasowego Urzędu Miejskiego w Bytomiu;
- 12) koordynowanie spraw związanych z organizacją i zapewnieniem obsługi kontroli zewnętrznych prowadzonych w ośrodku;
- 13) sporządzanie, na podstawie materiałów źródłowych opracowanych w komórkach organizacyjnych, corocznego sprawozdania z działalności ośrodka wraz ze wskazaniem potrzeb zaproponowanych przez dyrektora, w zakresie zadań pomocy społecznej;
- 14) sporządzanie corocznej informacji do *Raportu o stanie miasta*, w oparciu o dane z poszczególnych komórek organizacyjnych i współpraca w tym zakresie z miejskimi jednostkami organizacyjnymi oraz komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego w Bytomiu;
- 15) opracowanie we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Ośrodka *Oceny zasobów pomocy społecznej* i współpraca w tym zakresie z właściwymi wydziałami Urzędu Miejskiego w Bytomiu;
- 16) koordynowanie prac związanych ze statystyką oraz sprawozdawczością Ośrodka (z wyłączeniem sprawozdawczości budżetowej i finansowej), w tym przekazywanie

w formie elektronicznej sprawozdań: jednorazowych, kwartalnych, półrocznych i rocznych w odpowiednich modułach *Centralnej Aplikacji Statystycznej*, we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi;

- 17) sporządzanie sprawozdań, informacji i zestawień do GUS oraz ich przekazywanie w ramach nadanych uprawnień;
- 18) prowadzenie stałego naboru kandydatów na opiekunów prawnych i kuratorów ustanawianych przez sąd dla osób ubezwłasnowolnionych;
- 19) prowadzenie i koordynacja działań kontrolnych wewnątrz Ośrodka, jak również zadań zleczanych przez ośrodek do realizacji podmiotom zewnętrznym;
- 20) opracowywanie protokołów kontroli i wystąpień pokontrolnych;
- 21) prowadzenie rejestracji dokumentów przychodzących i wychodzących oraz obsługi pocztowej;
- 22) prowadzenie odrębnego rejestru wpływających faktur i rachunków wystawianych przez podmioty współpracujące z Ośrodkiem;
- 23) wydawanie przesyłek awizowanych klientom Ośrodka;
- 24) wydawanie i rozliczanie jednorazowych biletów komunikacji miejskiej na potrzeby ;
- 25) zapewnienie właściwego obiegu korespondencji zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi;
- 26) obsługa i monitorowanie (w tym sprawdzanie, odbieranie i wysyłanie) poczty mailowej w zakresie kancelarii i Ośrodka, w tym elektronicznej platformy usług administracji publicznej ePUAP;
- 27) sporządzanie informacji na wnioski jednostek zewnętrznych o osobach korzystających ze świadczeń;
- 28) wystawianie zaświadczeń dla klientów Ośrodka o wysokości pobieranych świadczeń.

W 2023 roku zredagowanych zostało 79 zarządzeń dyrektora i wydano 332 upoważnień/pełnomocnictw dyrektora Ośrodka. Ponadto 31 razy wystąpiono do Urzędu Miejskiego w Bytomiu w sprawie wydania lub cofnięcia upoważnień Prezydenta Miasta. Zebrano i przygotowano dane do 476 sprawozdań jednorazowych, które przesłano za pomocą *Centralnej Aplikacji Statystycznej* do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Wypełniono 9 ankiet dotyczących programów i pomocy, skierowanych do różnych grup społecznych, odnoszących się do uzależnień, niepełnosprawności i wielu innych problemów społecznych. Przekazano 15 sprawozdań do Głównego Urzędu Statystycznego (GUS).

W okresie sprawozdawczym zadania kontrolne realizowane były w oparciu o roczny plan kontroli wewnętrznej zatwierdzony przez Dyrektora MOPR w Bytomiu, stanowiący

załącznik do zarządzenia nr 88 Dyrektora MOPR w Bytomiu z dnia 30 grudnia 2022 roku w sprawie przyjęcia planu kontroli wewnętrznej na rok 2023.

Zakres przedmiotowy każdej planowanej kontroli określony był w programach kontroli zatwierdzonych przez Dyrektora MOPR i obejmował:

- 1) kontrolę kompleksową działalności WTZ za 2022 rok (przy ul. Tetmajera 2) zgodnie z § 22 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 25.03.2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. nr 63, poz. 587 ze zm.);
- 2) kontrolę kompleksową działalności WTZ za 2022 rok (przy ul. Powstańców Śląskich 17) zgodnie z § 22 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 25.03.2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. nr 63, poz. 587 ze zm.);
- 3) prace społecznie użyteczne – realizacja i wydatki w 2021 r.;
- 4) kontrolę realizacji w 2022 roku programu pilotażowego „Aktywny Samorząd”.

Zgodnie z *Zasadami funkcjonowania kontroli wewnętrznej w MOPR w Bytomiu* osoba kontrolująca może na polecenie Dyrektora MOPR przeprowadzać, poza planem kontrole doraźne. W roku sprawozdawczym przeprowadzono jedną kontrolę doraźną w Dziale Kadr (Komisji Socjalnej ZFŚS). Przedmiotowa kontrola miała na celu zbadanie prawidłowości wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na dofinansowanie działalności socjalnej Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Bytomiu za 2022 r.

W celu wyeliminowania uchybień i nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli Dyrektor MOPR skierował do kierowników kontrolowanych komórek/jednostek stosowne zalecenia pokontrolne, zobowiązując jednocześnie do poinformowania o sposobie ich realizacji. Kierownicy kontrolowanych komórek/jednostek przedłożyli Dyrektorowi informację o podjętych działaniach zmierzających do usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

W roku sprawozdawczym w kancelarii Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie zostało zarejestrowanych 29 633 sztuk różnego rodzaju pism przychodzących oraz składanych bezpośrednio w kancelarii Ośrodka. Za pośrednictwem gońców oraz operatora pocztowego wysłano 63 176 przesyłek listowych, a 220 zostało odebranych osobiście w kancelarii Ośrodka. Na potrzeby pracowników (w tym związane z delegowaniem poza stałe miejsce pracy) zostało wydanych 446 sztuk jednorazowych biletów komunikacji miejskiej. Ponadto w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. wysłano 2 649 wiadomości SMS do świadczeniobiorców MOPR z informacją o odbiorze decyzji.

Tabela 21. Ilość korespondencji przychodzącej i wychodzącej z MOPR w 2023 roku

	Ilość
Korespondencja przychodząca	29 633
Korespondencja wychodząca	65 434
Razem	95 067

Tabela 22. Ilość wydanych zaświadczeń dla klientów Ośrodka oraz sporządzanych informacji dla instytucji o osobach korzystających ze świadczeń MOPR w 2023 roku

	Ilość
Zaświadczenia dla osób fizycznych	399
Informacje dla jednostek zewnętrznych	2 900
Razem	3 299

Tabela 23. Ilość jednorazowych biletów komunikacji miejskiej wydanych na potrzeby pracowników MOPR w 2023 roku

Nominał	Ilość
4,60 zł	268
5,60 zł	42
6,60 zł	136
Razem	446

XII. ZESPÓŁ RADCÓW PRAWNYCH

Podstawy prawne realizacji zadań zespołu

1. Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1166).
2. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia zespołu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	2
	Ilość etatów	2
Struktura zatrudnienia	1 koordynator	
	1 pracownik	

Realizowane zadania w zakresie obsługi prawnej:

- 1) zapewnienie obsługi prawnej i doradztwa prawnego dyrektorowi, jego zastępcom i pozostałej kadrze zarządzającej oraz pracownikom komórek organizacyjnych, w tym przygotowywanie opinii prawnych oraz wyjaśnień w zakresie stosowania prawa;
- 2) opiniowanie pod względem formalno-prawnym projektów uchwał Rady Miejskiej w Bytomiu, zarządzeń Dyrektora MOPR, umów, porozumień, regulaminów, upoważnień, pełnomocnictw oraz wzorów decyzji administracyjnych, opracowywanych przez właściwe komórki organizacyjne;
- 3) prowadzenie spraw przed sądami i występowanie w charakterze pełnomocnika dyrektora przed innymi organami orzekającymi – na podstawie udzielonych pełnomocnictw;
- 4) prowadzenie doradztwa metodycznego, w zakresie interpretacji przepisów prawnych;
- 5) bieżące monitorowanie zamierzeń legislacyjnych i informowanie dyrektora, zastępców dyrektora oraz kierowników komórek organizacyjnych o wszelkich zmianach w przepisach prawa, w zakresie spraw objętych działalnością Ośrodka;
- 6) dokonywanie analiz orzeczeń, postanowień, wyroków sądowych wydanych przez organy sądowe i odwoławcze, w sprawach bieżących.

W 2023 roku Zespół Radców Prawnych:

- 1) udzielił 60 pisemnych opinii prawnych;
- 2) prowadził 8 spraw sądowych;
- 3) na bieżąco nadzorował postępowania sądowe prowadzone przez komórki merytoryczne (np. alimentacyjne, o ubezwłasnowolnienie, przymusowe umieszczenie w DPS);

- 4) prowadził inne sprawy związane z bieżącą obsługą prawną Ośrodka, w tym: przygotowywanie projektów umów i pism, wniosków o rozstrzygnięcie sporów o własność, zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, analiza zmieniających się przepisów, analiza umów przygotowywanych przez komórki merytoryczne, w tym umów w sprawach zamówień publicznych;
- 5) każdy z radców brał udział w postępowaniach antymobbingowych, jako członek Komisji Antymobbingowej;
- 6) prowadził bieżące, codzienne doradztwo prawne dla pracowników Ośrodka, w tym dla osób zarządzających Ośrodkiem;
- 7) prowadził szkolenia dla pracowników Ośrodka.

XIII. ZESPÓŁ OBSŁUGI INFORMATYCZNEJ

Podstawy prawne realizacji zadań zespołu

1. Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j.: Dz. U. 2023 r., poz. 57 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j.: Dz. U. 2019 r., poz. 1781).
3. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. 2023 r., poz. 775 ze zm.).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (t.j.: Dz. U. 2017 r., poz. 2247).
5. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia zespołu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	3
	Ilość etatów	3
Struktura zatrudnienia	1 koordynator	
	2 pracowników, w tym 1 osoba zatrudniona w ramach robót publicznych	

Realizowane zadania

Do głównych zadań Zespołu Obsługi Informatycznej należało:

- 1) zapewnienie sprawnego działania systemu informatycznego Ośrodka, w szczególności dziedzinowych systemów informatycznych, sieci komputerowej i oprogramowania;
- 2) utrzymanie istniejących zasobów informatycznych i ich rozwój w celu realizacji zadań, określonych w ustawie o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- 3) ochrona zbiorów danych;
- 4) serwis używanego oraz zakupy nowego sprzętu komputerowego i materiałów eksploatacyjnych do niego;
- 5) ochrona danych osobowych, w tym w szczególności przetwarzanych w systemach informatycznych;
- 6) pomoc pracownikom Ośrodka w zakresie działania zespołu;
- 7) obsługa podmiotowej strony internetowej, Biuletynu Informacji Publicznej Ośrodka i wewnętrznego portalu pracowniczego.

Wykaz najważniejszych spraw zrealizowanych w 2023 roku:

- 1) przekazano do serwisu i naprawiono: 13 drukarek laserowych;
- 2) podłączenie do struktury informatycznej Ośrodka nowej lokalizacji mieszczącej się przy ul. Piekarskiej 39 (26 notebooków, 15 drukarek laserowych monochromatycznych, dwa urządzenia wielofunkcyjne, dwa projektory multimedialne, serwerownia);
- 3) zakupiono: dwie stacje komputerowe, sześć monitorów, 10 drukarek laserowych monochromatycznych, poleasingowych, trzy serwerowe zasilacze awaryjne, skaner A4, dwa notebooki, drukarkę kolorową atramentową i poleasingowe urządzenie wielofunkcyjne;
- 4) naprawiono we własnym zakresie i z wykorzystaniem własnych środków 63 urządzenia komputerowe (stacje, notebooki);
- 5) przeprowadzono utylizację zużytych tonerów o łącznej masie około 120 kg;
- 6) przeprowadzono komisyjną kasację starego, wycofanego z użytkowania w Ośrodku oprogramowania komputerowego (26 programów);
- 7) przeprowadzono kasację zużytego sprzętu komputerowego w postaci: dwóch drukarek igłowych, 12 drukarek laserowych, czterech stacji komputerowych, dwóch laptopów, 16 monitorów, jednego projektora multimedialnego, dwóch zasilaczy awaryjnych UPS;
- 8) umieszczono lub zaktualizowano w serwisach informacyjnych Ośrodka około 67 ogłoszeń oraz na bieżąco prowadzono wewnętrzny, intranetowy serwis informacyjny dla kadry pracowniczej, który znacząco ułatwia przepływ informacji w Ośrodku;
- 9) zapewniono możliwość pracy zdalnej jeśli była wymagana, wykorzystując przeznaczony do tego celu sprzęt komputerowy w postaci notebooków;
- 10) zakupiono siedem nowych certyfikatów (w tym pięć kwalifikowanych i dwa certyfikaty do aplikacji ŹRÓDŁO) i odnowiono 10 użytkowanych przez pracowników certyfikatów kwalifikowanych na potrzeby realizacji zadań Ośrodka;
- 11) systematycznie aktualizowano systemy operacyjne stacji roboczych do wersji Windows 10/11;
- 12) wymieniono stare, wolne dyski komputerowe HDD na nowe SSD w 40 stacjach komputerowych zwiększając tym samym szybkość działania i komfort pracy użytkowników;
- 13) wymieniono/wydano i zarejestrowano 15 sztuk bezpiecznych, szyfrowanych sprzętowo przenośnych pamięci typu pendrive dla pracowników do celów służbowych, które zapewniają bezpieczeństwo przenoszenia i przechowywania tymczasowych danych;
- 14) dostosowano systemy dziedzinowe do obsługi nowego dodatku rządowego, tj. dodatku gazowego;

15) zrealizowano 245 zgłoszeń zarejestrowanych na Helpdesku przez użytkowników Ośrodka.

Tabela 24. Zestawienie wydatków na przedsięwzięcia związane z obsługą informatyczną w 2023 roku

Lp.	Zadania i wydatki realizowane przez Zespół Obsługi Informatycznej	Roczny koszt brutto w złotych
1.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją FundAI ZETO Katowice – obsługa świadczeń alimentacyjnych (płatność jednorazowa)	12 453,75
2.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją FAMILIA ZETO Katowice – obsługa świadczeń rodzinnych (płatność jednorazowa)	26 790,94
3.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją MIDOS ZETO Katowice – obsługa dodatków mieszkaniowych (płatność jednorazowa)	3 874,50
4.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją STYPENDIA ZETO Katowice – obsługa stypendiów i zasiłków szkolnych (płatność jednorazowa)	3 505,50
5.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją InformSW ZETO Katowice – informacja o świadczeniach finansowych (płatność jednorazowa)	738,00
6.	Nadzór techniczny nad aplikacją MERITUM ZETO Katowice do obsługi realizacji zadania zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy (płatność jednorazowa)	1 107,00
7.	Dodatkowe modyfikacje systemów ZETO Katowice (płatności jednorazowe): – Dodatek VG	4 797,00
8.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją Kadry i Płace (płatności miesięczne)	10 627,20
9.	Platforma przetargowa PZP24.pl (płatność roczna, jednorazowa)	3 690,00
10.	Roczny dostęp dla 30 równoczesnych połączeń do on-linowego systemu prawniczego Wolters Kluwer – LEX Dział Prawny Standard + i LEX Pomoc Społeczna Optimum (płatność jednorazowa)	11 217,60
11.	Zakupy sprzętu komputerowego, sieciowego, oprogramowania i materiałów eksploatacyjnych na potrzeby Ośrodka (w tym: 2 stacje komputerowe, 6 monitorów, 10 poleasingowych drukarek laserowych monochromatycznych, 3 serwerowe zasilacze awaryjne, skaner A4, 2 notebooki, drukarkę kolorową atramentową i poleasingowe urządzenie wielofunkcyjne)	71 477,18
12.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją do obsługi kancelarii i gościów „Kancelaria – Książka Korespondencji” oraz „Kancelaria Archiwum – Książka Korespondencji” (płatności miesięczne)	3 600,00
13.	Roczne licencje dostępowe dla pakietu 11-15 pracowników do oprogramowania Wsparcie Rodziny i Piecza Zastępcza wraz z modułem Windykacje (płatność jednorazowa)	6 333,27
14.	Licencja na użytkowanie modułu Karty Polaka w systemie Pomost Std. (płatność jednorazowa)	772,44

15.	Konfiguracja kolektora danych i drukarki etykiet QNT Systemy Informatyczne Sp. z o.o. (płatność jednorazowa)	3 198,00
16.	Zakup nowych i odnowień wygasających certyfikatów wg wyżej wymienionej ilości (w tym czytniki, dostawy i koszty weryfikacji tożsamości u notariusza) (płatności jednorazowe)	6 808,07
17.	Roczne utrzymanie domeny mopr.bytom.pl (płatność jednorazowa) + SSL	931,11
18.	Roczne wsparcie techniczne Systemu Quorum z modułami FK, Magazyn, Środki trwałe (płatność jednorazowa)	35 217,36
19.	Serwisowanie 49 urządzeń drukujących objętych umową (wydatki za cały rok wg faktur dostawcy usług na podstawie ilości wydruków, płatności miesięczne)	51 500,23
20.	Wyszczególnione powyżej naprawy sprzętu komputerowego (płatności jednorazowe)	7 238,46
21.	Roczne wsparcie i aktualizację urządzenia UTM Stormshield SN910 (płatność jednorazowa)	14 206,50
22.	Usługa kolokacji i dzierżawy głównego serwera w centrum przetwarzania danych (Data Center) (płatności miesięczne)	32 545,80
23.	Zakup programu do fakturowania ELISOFT Faktury Premium 2023	183,27
O g ó l e m		312 813,18

* bez umowy 3S (transmisja danych, telefony, internet)

XIV. INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

Podstawy prawne realizacji zadań

1. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).
2. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)
3. Polityka bezpieczeństwa informacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
4. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	1
	Ilość etatów	1
Struktura zatrudnienia	1 pracownik	

W styczniu 2023 roku zgodnie z zapisem w Procedurze nr 20 Polityki bezpieczeństwa informacji została przeprowadzona Analiza Ryzyka dotycząca ochrony danych dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu za 2022 rok. Na podstawie pozyskanych danych oszacowano, a następnie opracowano raport końcowy, który w marcu 2023 roku został przedstawiony Administratorowi Danych Osobowych (ADO), tj. Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu, zwanego dalej Administratorem.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono audyty sprawdzające, zgodnie z zaakceptowanym przez Administratora planem. Sprawdzenia audytowe dotyczyły weryfikacji zgodności zasad przetwarzania danych w MOPR Bytom, jak i stosowania przez pracowników zabezpieczeń techniczno-organizacyjnych w oparciu o obowiązującą Politykę bezpieczeństwa informacji, obowiązujące akty wewnętrzne i dobre praktyki. Sprawdzeniu poddano losowo wybrane działy i terenowe lokalizacje. Łącznie audytowano 15 działów/lokalizacji zewnętrznych, a raporty z audytów zostały przedstawione Administratorowi. W ubiegłym roku organizowane były na bieżąco szkolenia dla nowo przyjmowanych pracowników, mające na celu przekazanie wiedzy związanej z ochroną danych jak i reguł opisanych w obowiązującej dla Ośrodka Polityce bezpieczeństwa informacji. W październiku celem zweryfikowania posiadanej przez pracowników wiedzy dotyczącej ochrony danych, opartej o obowiązującą Politykę bezpieczeństwa informacji, za pośrednictwem kierowników i koordynatorów działów został rozpowszechniony do wypełnienia test „Pytania kontrolne” (ok. 95 % pracowników w sposób prawidłowy

wypełniło test). Na bieżąco realizowany był obowiązek pełnienia funkcji punktu kontaktowego (informacyjnego) dla osób, których dane są przetwarzane przez MOPR w Bytomiu. W ubiegłym roku na bieżąco aktualizowano Politykę bezpieczeństwa informacji obowiązującej w MOPR Bytom.

XV. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. SPOŁECZNYCH

Podstawy prawne realizacji zadań

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
2. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	1
	Ilość etatów	1
Struktura zatrudnienia	1 pracownik	

Realizowane zadania:

- 1) udzielanie wsparcia klientom Ośrodka w kwestii załatwiania spraw urzędowych i istotnych spraw życiowych;
- 2) współpraca oraz współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych;
- 3) udzielania wsparcia indywidualnego dla uczestników Klubu Integracji Społecznej;
- 4) udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym;
- 5) prowadzenie działań wspierających pracowników socjalnych w realizacji zadań, tj. działań aktywizacyjnych i usamodzielniających beneficjentów pomocy społecznej;
- 6) udzielanie klientom Ośrodka wsparcia w zakresie poruszania się na otwartym rynku pracy;
- 7) udzielanie klientom Ośrodka wsparcia w poszukiwaniu miejsc pracy oraz w zakresie pisania dokumentów aplikacyjnych;
- 8) sporządzanie sprawozdań i informacji dotyczących realizowanych zadań;
- 9) prowadzenie rejestrów przyjmowanych spraw.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. w ramach ww. zadań: 459 osób skorzystało z konsultacji z zakresu prawa: pracy, cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego. W zakresie wsparcia zredagowano łącznie 149 pism (pozwoly, wnioski, wezwania, skargi, odpowiedzi, odwołania, sprzeciwy, oświadczenia woli), 71 osób zostało objętych pomocą w celu aktywizacji zawodowej w procesie poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne oraz zorganizowano 6 spotkań w formie zajęć grupowych z zakresu prawa (w szczególności cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego, prawa pracy) dla grupy osób bezrobotnych uczestniczących w warsztatach z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej. W ramach tego wsparcia 10 osób podjęło zatrudnienie, natomiast dwie osoby podjęły kontynuację nauki.

XVI. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

Podstawy prawne realizacji zadań

1. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz.1465).
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 1997 r., nr 109, poz. 704 ze zm.).
3. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	1
	Ilość etatów	1
Struktura zatrudnienia	1 pracownik	

Realizowane zadania:

W 2023 roku na samodzielnym stanowisku ds. bezpieczeństwa i higieny pracy realizowano zadania przewidziane w § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

W ubiegłym roku koordynowano organizację szkoleń okresowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, które prowadzone były przez firmę zewnętrzną „Szkolenia i Doradztwo BHP i PPOŻ. Monika Puzio”. Szkolenia w całości odbywały się w formie stacjonarnej w siedzibie MOPR. Łącznie przeszkolono 61 pracowników.

Zaktualizowano zarządzenie Dyrektora MOPR w sprawie zasad naliczania i wypłaty ekwiwalentu dla uprawnionych pracowników tytułem użytkowania własnej odzieży roboczej i obuwia roboczego oraz ekwiwalentu za pranie i konserwację.

Zgodnie z art. 237 § 1 Kodeksu pracy w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Bytomiu przeprowadzono cztery spotkania Komisji ds. BHP. Przedstawiano stan wypadkowości, konsultowano projekty zarządzeń wprowadzanych w MOPR w Bytomiu, a także przyjmowano wnioski i zapytania od przedstawicieli pracowników.

Prowadzono wymagane prawem rejestry oraz kompletowano dokumenty dotyczące wypadków przy pracy. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono sześć postępowań powypadkowych, w tym: cztery zdarzenia zostały uznane za wypadki przy pracy oraz jeden w drodze z domu do pracy. Wszystkie zdarzenia miały znamiona wypadków lekkich. Wypadkowość w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Bytomiu pozostaje na poziomie akceptowalnym.

W ramach działań służby BHP przeprowadzono kontrole warunków pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w komórkach organizacyjnych Ośrodka. Zalecenia pokontrolne były bieżąco weryfikowane. W razie potrzeby aktualizowano dokumenty wewnętrzne związane z bezpieczeństwem pracy lub tworzono nowe procedury, instrukcje.

W 2023 roku przeprowadzono szkolenia dla osób skierowanych przez Klub Integracji Społecznej do prac społecznie użytecznych. Zakres szkolenia obejmował: przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, warunki dyscypliny organizacyjnej związanej z nieprzestrzeganiem przepisów BHP, zagrożenia występujące podczas wykonywania pracy oraz zasad ochrony przed zagrożeniami, zasad udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

XVII. SAMODZIELNE STANOWISKO SPECJALISTY PRACY SOCJALNEJ DS. INTERWENCYJNEGO UDZIELANIA POMOCY

Podstawy prawne realizacji zadań

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
2. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	1
	Ilość etatów	1
Struktura zatrudnienia	1 pracownik socjalny	

Od 1 stycznia 2021 r. utworzono samodzielne stanowisko specjalisty pracy socjalnej ds. interwencyjnego udzielania pomocy. Taka konieczność wynikała z powodu rosnącej ilości potrzeb wsparcia osób lub rodzin w kryzysie oraz koordynacji działań podczas interwencji domowych. Ponadto uruchomiono telefon interwencyjny, który ma na celu odbieranie zgłoszeń oraz podjęcie interwencji w godzinach popołudniowych i dniach świątecznych.

W 2023 roku kontynuowano działania interwencyjne. W związku z powyższym współpracowano z wieloma instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi, a w głównej mierze z policją i Sądem Rejonowym w Bytomiu. Oprócz prywatnych osób na telefon interwencyjny dzwoniło, m.in.: Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Bytomiu, Policja, straż miejska, szpitale, kuratorzy, pedagodzy, itp.

Interwent zabezpieczył kilkanaście dzieci w placówkach, gdy opiekunowie tychże dzieci nie byli w stanie sprawować nad nimi należytej opieki. W kilku przypadkach zapewniono opiekę samotnym seniorom, gdy stan ich zdrowia nagle uległ pogorszeniu, a nie mogli zostać hospitalizowani. Kilkunastokrotnie interweniowano w sprawie bezdomnych, zapewniając im należyte schronienie. Odebrano kilkadziesiąt telefonów, gdzie informowano mieszkańców miasta o możliwych formach pomocy, a jednokrotnie rozwiązywano ich problemy podczas samej rozmowy telefonicznej. Wielokrotnie wspierano pracowników socjalnych w działaniach terenowych dotyczących „trudnych” środowisk. Współpracowano z bytomskimi radnymi w celu rozwiązania dysfunkcyjnych sytuacji dotyczących mieszkańców miasta.

W 2023 roku rozpoczęto także działania związane z koordynowaniem działań socjalnych MOPR ze szpitalami na terenie Bytomia. Koordynowanie tychże działań poprawiło współpracę pomiędzy placówkami a także sprecyzowało zasady współpracy.

W ubiegłym roku zacieśniła się także współpraca z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego.

XVIII. POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W BYTOMIU

Podstawy prawne realizacji zadań zespołu

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 100 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).
4. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1047 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1327 ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. z 2002 r., nr 17, poz. 162).
7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 857).
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (Dz. U. z 2007 r., nr 228, poz. 1681).
9. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2007 r., w sprawie wykonywania badań specjalistycznych na potrzeby orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2007 r., nr 250, poz. 1875).
10. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie wysokości opłaty za wydanie karty parkingowej oraz warunków dystrybucji blankietów kart parkingowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 843).
11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie rodzaju placówek uprawnionych do uzyskania karty parkingowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 818).
12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1611).
13. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
14. Regulamin organizacyjny Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia zespołu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	10
	Ilość etatów	10
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	9 pracowników, w tym 2 osoby zatrudnione na zastępstwo	

Realizowane zadania

Do zadań realizowanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bytomiu należy:

- 1) wydawanie i przyjmowanie wniosków dotyczących niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, legitymacji i kart parkingowych;
- 2) wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, legitymacji i kart parkingowych;
- 3) udzielanie informacji na temat ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym.

W 2023 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bytomiu wydał dla mieszkańców Bytomia i Piekar Śląskich:

- 1) 4214 orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, w tym 3161 orzeczeń dla mieszkańców Bytomia oraz 1053 orzeczeń dla mieszkańców Piekar Śląskich;
- 2) 1006 kart parkingowych, w tym dla:
 - a) Bytomia 762, tj.: 754 dla osób niepełnosprawnych oraz 8 dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją i edukacją osób niepełnosprawnych,
 - b) Piekar Śląskich 244, tj.: 244 dla osób niepełnosprawnych oraz nie wydano kart dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją i edukacją niepełnosprawnych;
- 3) 1237 legitymacji osoby niepełnosprawnej, w tym: dla mieszkańców Bytomia 939 oraz 298 dla mieszkańców Piekar Śląskich.

XIX. DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ I ASYSTY RODZINNEJ

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm).
3. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r., poz. 954).
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., nr 292, poz. 1720).
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., nr 274, poz. 1620).
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2011 r., nr 272, poz. 1609).
7. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2023 r., poz. 75).
8. Bytomski program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023 będący załącznikiem do uchwały nr XXXVI/522/20 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 21 grudnia 2020 r.
9. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	30
	Ilość etatów	30
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	1 zastępca kierownika	
	1 koordynator	
	27 pracowników, w tym 5 pracowników socjalnych	

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizuje również zadania na rzecz mieszkańców miasta w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną. Wsparcie rodziny jest istotnym elementem w odbudowywaniu relacji w rodzinie oraz wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. W zakresie zadań realizowanych przez Ośrodek na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano 1 092 decyzje, przyznano 6 253 świadczenia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki, pomoc na zagospodarowanie dla wychowanków pieczy zastępczej oraz innych określonych w art. 88 ustawy o pomocy społecznej, a także świadczeń dla dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2023 roku 173 dzieci zmieniło środowisko wychowawcze, w tym m.in.:

- 1) 56 osób opuściło pieczę z uwagi na osiągnięcie pełnoletniości, w tym 31 z rodzinnej pieczy zastępczej i 25 z instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 2) 36 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, w tym 17 z rodzinnej pieczy zastępczej i 19 z instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 3) 19 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym 8 z rodzinnej pieczy zastępczej i 11 z instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 4) 26 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, w tym 17 z rodzinnej pieczy zastępczej i 9 z instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 5) 10 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych w rodzinie adopcyjnej;
- 6) 26 dzieci z pieczy zastępczej opuściło rodzinną pieczę zastępczą na terenie Bytomia z innego powodu, m.in. rozwiązano rodzinę zastępczą, rodzina zmieniła miejsce zamieszkania, nastąpił zgon rodzica zastępczego, rodzina została ustanowiona na 6 miesięcy.

1. Rodzinna piecza zastępcza

Tabela 25. Umieszczanie dzieci w różnych typach rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2023 (narastająco)

		Liczba rodzin		Liczba dzieci		
		Ilościowo	%	Ilościowo	%	
1	Spokrewniona rodzina zastępcza		173	65,78	226	45,75
2	Niezawodowa rodzina zastępcza		71	27,00	104	21,05
3	Zawodowa rodzina zastępcza		3	1,14	24	4,86
3a	w tym:	specjalistyczna	-	-	-	-
3b		o charakterze pogotowia rodzinnego	3	1,14	24	4,86
4	Rodzinne domy dziecka		16	6,08	140	28,34
Ogółem			263	100%	494	100%

Tabela 26. Umieszczenie dzieci w różnych typach rodzinnej pieczy zastępczej, stan na dzień 31.12.2023 r.

		Liczba rodzin		Liczba dzieci		
		Ilościowo	%	Ilościowo	%	
1	Spokrewniona rodzina zastępcza		149	66,81	195	50,65
2	Niezawodowa rodzina zastępcza		57	25,56	71	18,44
3	Zawodowa rodzina zastępcza		2	0,90	10	2,60
3a	w tym	specjalistyczna	-	-	-	-

3b		o charakterze pogotowia rodzinnego	2	0,90	10	2,60
4	Rodzinny dom dziecka		15	6,73	109	28,31
Ogółem			223	100%	385	100%

Tabela 27. Wydatkowanie środków w ramach rodzinnej pieczy zastępczej

	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń w zł
Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	4 730	3 372 431,45
Dodatek do świadczenia na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności	430	70 255,55
Pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	0	0,00
Jednorazowa pomoc na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	17	19 877,47
Świadczenie na pokrycie kosztów związanych w wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0	0,00
Dofinansowanie do wypoczynku	37	11 230,00
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym prowadzona jest rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka	76	188 504,37
Środki finansowe na remont lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	2	6 609,84
Ogółem	5 292	3 668 908,68

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Tabela 28. Ruch osobowy w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Bytomia w 2023 roku

Lp.	Nazwa	Liczba miejsc	Liczba dzieci w ciągu roku	Liczba dzieci (na 31.12.23 r.)	Liczba dzieci przyjętych do placówek w 2023 r.		Liczba dzieci opuszczających placówkę w 2023 r.	
					dzieci z Bytomia	dzieci spoza Bytomia	dzieci z Bytomia	dzieci spoza Bytomia
1	Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 1 w Bytomiu	14	21	14	7	0	7	0

2	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 2 w Bytomiu	14	21	14	7	0	7	0
3	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 3 w Bytomiu	14	16	14	14	0	11	0
4	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 4 w Bytomiu	14	18	13	3	0	3	0
5	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 5 w Bytomiu	14	16	14	0	2	0	1
6	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 6 w Bytomiu	14	19	16	6	0	4	0
7	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 7 w Bytomiu	14	20	15	8	0	5	0
8	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 8 w Bytomiu	14	28	14	14	0	14	0
9	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 9 w Bytomiu	14	15	14	1	0	1	0
10	Dom Dziecka nr 1	14	23	13	6	0	11	0
Ogółem		140	197	141	66	2	63	1

W roku 2023 przyjęto 68 dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Bytomia. Łącznie w bytomskich placówkach opiekuńczo-wychowawczych w ubiegłym roku przebywało 197 wychowanków w tym 5 spoza powiatu.

Ponadto w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza Bytomiem przebywało 33 dzieci, dla których miejscem zamieszkania, przed umieszczeniem był Bytom (w tym 25 umieszczonych przed 2023 r.).

W zakładach opiekuńczo-leczniczych poza Bytomiem przebywało 16 dzieci, urodzonych w Bytomiu. W 2023 r. przyjęto jedno dziecko oraz troje opuściło zakład opiekuńczo-leczniczy. Na dzień 31 grudnia 2023 r. w zakładach opiekuńczo-leczniczych przebywało 16 dzieci, urodzonych w Bytomiu.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. w MOPR do realizacji pozostawało 45 postanowień sądu w sprawie umieszczenia małoletnich w pieczy zastępczej.

Tabela 29. Realizacja postanowień sądowych w 2023 r.

Realizacja postanowień sądu w 2023 r.	Liczba dzieci
Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej	27

Umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	70
Oczekujący na umieszczenie w pieczy zastępczej na 31 grudnia 2023 r.	45
Osiągnięcie pełnoletniości przed skierowaniem do placówki	0
Razem	142

3. Porozumienia:

- 1) dzieci spoza Bytomia umieszczone w pieczy zastępczej na terenie Bytomia. W roku sprawozdawczym realizowano porozumienia zawarte z innymi powiatami, w sprawie zwrotu środków, na pokrycie kosztów utrzymania dzieci spoza powiatu w rodzinnej pieczy zastępczej w Bytomiu. Zawarto osiem nowych porozumień, a zakończono 11. Na dzień 31 grudnia 2023 r. realizowano 36 porozumień;
- 2) dzieci z Bytomia umieszczone w pieczy zastępczej poza Bytomiem. W roku 2023 realizowano 95 porozumień dotyczących pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Bytomia, umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem. Zawarto cztery nowe porozumienia, a zakończono osiem w ciągu roku. Na dzień 31 grudnia 2023 r. realizowano 87 porozumień.

W minionym roku realizowano 33 porozumienia dotyczące pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Bytomia, umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza powiatem. Zawarto osiem nowych porozumień, a dziewięć zakończono w ciągu roku. Na dzień 31 grudnia 2023 r. realizowano 21 porozumień.

4. Usamodzielnienia

Osoby, które opuszczają rodzinną pieczę zastępczą oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze mogą być objęte pomocą na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz pomocą na zagospodarowanie. Poniższe zestawienia przedstawiają wysokość udzielonej w 2023 r. pomocy osobom, które opuściły rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Tabela 30. Pomoc udzielona osobom, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą

Rodzaj świadczenia		Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	59	519	331 252,29
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	14	14	84 816,00
3	Pomoc na zagospodarowanie	10	10	21 657,00
Ogółem		X	543	437 725,29

Tabela 31. Pomoc udzielona osobom, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Rodzaj świadczenia		Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	46	371	236 105,14
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	7	7	41 114,00
3	Pomoc na zagospodarowanie	6	6	11 463,00
Ogółem		X	384	288 682,14

Tabela 32. Pomoc udzielona osobom, które opuściły placówki na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Rodzaj świadczenia		Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	4	30	16 533,00
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	2	2	5 511,00
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	2	2	10 908,93
Ogółem		X	34	32 952,93

Ponadto prowadzono działania polegające na:

- 1) udzielaniu konsultacji przez psychologów mieszkańcom Bytomia (m.in. rodzinom zastępczym, usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej) w przypadkach, gdy wymagało tego dobro dziecka;
- 2) prowadzeniu mieszkania chronionego, z którego w 2023 r. skorzystało czterech usamodzielnianych wychowanków;
- 3) realizacji projektu Centrum Wsparcia Rodziny edycja II, w tym m.in.: rekrutacja rodzin wymagających wsparcia asystenta rodziny lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wsparcie uczestników projektu udzielane przez specjalistów (psycholog, pedagog, terapeuta zajęciowy), udział w grupach wsparcia, udział w treningu doskonalenia kompetencji i umiejętności dla rodzin zastępczych, zorganizowano integrację rodzin zastępczych;
- 4) podjęciu działań promujących ideę rodzicielstwa zastępczego, w tym kontynuowano współpracę z rzecznikiem prasowym Urzędu Miejskiego w Bytomiu, Biurem Promocji Miasta, Bytomskim Centrum Kultury, PUP w Bytomiu. Rozkolportowano ulotki

i plakaty. Plakaty zostały umieszczone na słupach ogłoszeniowych oraz przystankach. Kontynuowano współpracę w projekcie „Aniołkowe granie” celem promowania idei rodzicielstwa zastępczego, którego finał odbył się w 9 lutego 2023 r.;

- 5) zakwalifikowaniu i skierowaniu na szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze;
- 6) wydawaniu kwalifikacji dla rodzin zastępczych;
- 7) współfinansowaniu wydatków za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 8) kontynuowaniu zadania rozpoczętego w 2020 r. w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” a polegające na pozyskaniu wsparcia finansowego na zakup 291 sztuk sprzętu komputerowego (laptopy, komputery stacjonarne), 92 szt. sprzętu multimedialnego (projektor, urządzenia wielofunkcyjne), jednego specjalistycznego oprogramowania dla dziecka z niepełnosprawnością. W 2023 r. dokonywano, m.in. zmian miejsca użytkowania ww. sprzętu pomiędzy rodzinami zastępczymi, zdawania go do depozytu tutejszego Ośrodka, udzielano pomocy technicznej przy użytkowaniu sprzętu;
- 9) udziale w programie „Asystent Rodziny w 2023 r.”, w ramach którego otrzymano dofinansowanie dodatków do wynagrodzenia oraz dofinansowania kosztów wynagrodzeń należnych za listopad i grudzień 2023 r. dla 11 asystentów rodziny;
- 10) udziale w rządowym programie wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 r., w ramach którego otrzymano dofinansowanie kosztów wynagrodzeń za okres od czerwca do grudnia 2023 r. dla prowadzących rodzinne domy dziecka i rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego łącznie 111 wynagrodzeń na kwotę 217 314,00 zł.

5. Asystenci rodziny

W MOPR zatrudnieni są asystenci rodziny, na których wsparcie mogą liczyć bytomskie rodziny. Odpowiedzią na zdiagnozowane problemy rodziny są podejmowane przez nich działania, a wśród nich między innymi: konsultacje wychowawcze, działania interwencyjne i zaradcze, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz wspieranie aktywności społecznej i zawodowej.

W 2023 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie z rodzinami pracowało 18 asystentów rodziny, w tym 10 finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu „Centrum Wsparcia Rodziny edycja II”. Ze wsparcia asystentów korzystało 272 rodziny.

Asystenci rodziny swoją pracę wykonywali w oparciu o plany pracy z rodziną, w ramach których prowadzili różnego rodzaju treningi, w tym m.in.: gospodarowanie budżetem i prowadzenie gospodarstwa domowego, kompetencji wychowawczych oraz

higieny i czystości. W ramach realizacji planów pracy asystenci współpracowali, m. in. z: Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, szkołami i przedszkolami, sądem i kuratorami, placówkami szkolnymi i przedszkolnymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Centrum Interwencji Kryzysowej, a także organizacjami pozarządowymi i prywatnymi przedsiębiorcami.

6. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W MOPR zatrudnieni są koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, którzy udzielają wsparcia bytomskim rodzinom zastępczym oraz osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka. Do podstawowych działań realizowanych przez nich należy udzielanie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka pomocy, w realizacji zadań, wynikających z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadaniem takim, m.in. jest przygotowywanie planu pomocy dziecku, zgłaszanie do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach, z uregulowaną sytuacją prawną, przygotowywanie pozwów o zasądzenie alimentów.

W 2023 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie z rodzinami pracowało 8 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy objęli wsparciem łącznie 70 rodzin, w tym w ramach projektu Centrum Wsparcia Rodziny edycja II objęto 56 rodzin.

Z rodzinami zastępczymi, które nie są objęte wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje pracownik socjalny. W 2023 r. zatrudnionych było 8 pracowników socjalnych. Poza zadaniami tożsamymi z zadaniami koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni m.in. prowadzą pracę socjalną, postępowania związane z ustalaniem odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, przeprowadzają wywiady z rodzinami zastępczymi, które zadeklarowały chęć otrzymywania świadczeń na podstawie wcześniejszych przepisów, wspierają usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej i prowadzą postępowania związane z ich usamodzielnieniem, nadzorują i wspierają mieszkańców mieszkania chronionego.

7. Działania wspierające rodzinę

W odpowiedzi na zdiagnozowaną potrzebę wspierania rodzin, znajdujących się w sytuacji kryzysu i zapewnienia rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieciom powstał Bytomski program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023, przyjęty uchwałą nr XXXVI/522/20 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 21 grudnia 2020 r. Program stanowi narzędzie polityki miasta na rzecz umacniania rodziny i rodzicielstwa zastępczego i jest kontynuacją Bytomskiego programu wspierania rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2012-2014, Bytomskiego programu wspierania rodziny i rozwoju

systemu pieczy zastępczej na lata 2015-2017 oraz Bytomskiego programu wspierania rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2018-2020. Program jest odpowiedzią na realizację obowiązku gminy, wynikającego z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczącego wspierania rodziny, przeżywającej trudności, w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ale również obowiązku powiatu, mającego za zadanie opracowanie programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej. W jego zapisach programowych wyodrębniono dwie części:

- 1) Gminny Program Wspierania Rodziny. Program adresowany jest do bytomskich rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról społecznych, w szczególności, w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Głównym celem programu jest wspieranie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Cele operacyjne gminnego programu wspierania rodziny to:
 - a) diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez pracę socjalną, polegającą na rozpoznawaniu deficytów, w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniegania względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie,
 - b) zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących kryzysów w rodzinie,
 - c) doskonalenie zawodowe osób zaangażowanych na rzecz wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 2) Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej. Adresatami programu są: istniejące rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka oraz kandydaci do prowadzenia ww. form pieczy zastępczej. Ponadto program kierowany jest do usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Program jest również adresowany do pracowników instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz instytucji odpowiedzialnych za jej doskonalenie. Celem głównym jest stworzenie optymalnego systemu pieczy zastępczej, natomiast cele operacyjne powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej to:
 - 1) poszerzanie i kontynuacja usług, w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej, promowanie idei rodzicielstwa zastępczego,
 - 2) wspieranie w procesie usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
 - 3) wzmocnienie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

XX. DZIAŁ REALIZACJI ŚWIADCZEŃ

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 887 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 192).
5. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j.: Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 852 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 19 grudnia 2023 r. o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2023 r. poz. 2768).
8. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. nr 189, poz.1598 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie trybu podziału rezerwy celowej na wypłatę świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka (Dz. U. z 2016 r., poz. 2275).
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. z 2021 poz. 953 ze zm.).
11. Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., poz. 1007 oraz 2022 r. poz. 1287).
12. Uchwała nr III/25/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia do wysokości 150% kryterium dochodowego, uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy, w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Dz. U. 2018 r., poz. 7947).
13. Uchwała nr IV/54/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu osłonowego dla Bytomia w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023.
14. Uchwała nr LXXIV/955/23 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
15. Uchwała nr LXXIV/956/23 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielone w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
16. Uchwała Rady Miejskiej w Bytomiu nr XXVIII/439/04 z dnia 28 lipca 2004 roku ze zm. w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak

również trybu ich pobierania.

17. Uchwała Rady Miejskiej w Bytomiu nr XXVIII/444/04 z dnia 28 lipca 2004 roku w sprawie sprawienia pogrzebu przez gminę Bytom oraz ustalania zasad zwrotu wydatków na pokrycie kosztów pogrzebu.
18. Uchwała Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (M.P. z 2016 r., poz.1250 ze zm.).
19. Regulamin Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	18
	Ilość etatów	18
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	17 pracowników, w tym 1 osoba zatrudniona na zastępstwo oraz 1 osoba zatrudniona w ramach robót publicznych	

Realizowane zadania

Dział Realizacji Świadczeń wykonywał zadania własne i zlecone gminy oraz zadania własne z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat. Do zadań działu należało m.in. wydawanie decyzji administracyjnych i postanowień po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego, jak również sporządzanie list wypłat oraz załatwianie wszelkich spraw związanych z dalszą realizacją zadań zleconych i własnych gminy oraz zleconych powiatu.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę w 2023 roku należało:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi – czyli usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym;
- 2) wypłacanie wynagrodzeń należnych opiekunom z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd;
- 3) wydawanie decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w trybie art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych;
- 4) sprawienie pogrzebu obywatelowi Ukrainy;
- 5) przyznawanie i wypłacanie jednorazowego świadczenia pieniężnego dla obywatela Ukrainy w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności

na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w 2023 roku należało:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, które przysługują w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania i nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, oraz rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych – z przeznaczeniem na różnorodne cele, jak również na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu *Posilek w szkole i w domu na lata 2019-2023*;
- 3) dożywianie dzieci w ramach wieloletniego rządowego programu *Posilek w szkole i w domu na lata 2019-2023*;
- 4) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym usług specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – dla osób tego wymagających ze względu na wiek lub niepełnosprawność;
- 5) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym wobec osób zmarłych zamieszkałych, przebywającym lub zmarłym na terenie Bytomia, wobec których nie stwierdzono osób zobowiązanych do ich alimentacji lub osoby zobowiązane nie posiadały środków finansowych na pokrycie kosztów pochówku;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, które przysługują pełnoletnim osobom niezdolnym do pracy, z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, a w przypadku osoby pozostającej w rodzinie, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- 7) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, które odprowadzane są za osoby posiadające prawo do zasiłku stałego i nie posiadające prawa do opłacania składek z innego tytułu, jak również za osoby, które zostały objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej oraz za osobę bezdomną objętą indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności;
- 8) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych dla obywateli Ukrainy, które przysługują w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność,

bezrobocie, możliwość utrzymania i nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, oraz rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny;

- 9) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych obywatelom Ukrainy z przeznaczeniem na różnorodne cele, jak również na zakup posiłku;
- 10) dożywianie dzieci z rodzin ukraińskich w szkołach;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych obywatelom Ukrainy, w tym usług specjalistycznych, w miejscu pobytu, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – dla osób tego wymagających ze względu na wiek lub niepełnosprawność;
- 12) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych obywatelom Ukrainy, które przysługują pełnoletnim osobom niezdolnym do pracy, z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, a w przypadku osoby pozostającej w rodzinie, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- 13) opłacanie składek obywatelom Ukrainy na ubezpieczenie zdrowotne, które odprowadzane są za osoby posiadające prawo do zasiłku stałego i nie posiadające prawa do opłacania składek z innego tytułu, jak również za osoby.

Do zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez powiat należało wypłacanie świadczeń pieniężnych, przeznaczonych na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej oraz przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

W 2023 roku liczba osób objętych programem *Posiłek w szkole i w domu* wyniosła 3 460 osób oraz 24 dzieci objętych pomocą w formie posiłku wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Ogólny koszt programu wyniósł 5 309 979,60 zł, z tego środki własne gminy 1 062 420,00 zł, a z dotacji z budżetu państwa 4 247 559,60 zł.

Tabela 33. Realizowane zadania zlecone gminy

Lp.	Rodzaj zasiłku	Liczba osób	Kwota świadczeń w zł
1	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	9	91 050,00
2	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	17	83 118,98
3	Sprawienie pogrzebu obywatelowi Ukrainy	1	1 790,00
4	Jednorazowego świadczenia pieniężnego dla obywatela Ukrainy w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe	387	116 100,00

Tabela 34. Realizowane zadania zlecone gminy w sprawie decyzji wydawanych w trybie art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Liczba wniosków złożonych w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni	Liczba decyzji wydanych w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni ogółem	w tym:		
		liczba decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	liczba decyzji odmownych	liczba pozostałych decyzji
522	491	278	25	188

Tabela 35. Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat

Lp.	Rodzaj zasiłku	Liczba osób	Kwota świadczeń w zł
1	Karta Polaka	2	17 820,00
2	Świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców	1	2 610,00

Tabela 36. Realizowane zadania własne gminy

Zadania własne	Rodzaj zasiłku	Liczba osób	Kwota świadczeń w zł	
1	Zasiłki okresowe - ogółem	1 372	3 732 643,23	
	w tym:	środkami własnymi	x	-
		dotacja	x	3 732 643,23
	w tym przyznane z powodu:	bezrobocia	1 080	2 882 809,23
		długotrwałej choroby	230	371 556,00
		niepełnosprawności	224	451 567,00
	możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	23	18 940,00	
inne niż wymienione powyżej	6	7 771,00		

2	Zasiłki stałe – ogółem		852	4 989 741,96	
	w tym przyznane dla osoby:	samotnie gospodarującej	721	4 425 896,96	
		pozostającej w rodzinie	156	563 846,00	
3	Posiłek ogółem		2 396	4 158 919,60	
	w tym :	dożywianie dzieci (w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”)	1 169	880 095,90	
4	Usługi opiekuńcze - ogółem		343	1 468 819,66	
	w tym:	specjalistyczne	52	209 295,16	
5	Sprawienie pogrzebu		68	136 040,00	
6	Inne zasiłki celowe i w naturze (w tym udzielane w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”)		1690	1 564 683,48	
	w tym:	zasiłki specjalne celowe	67	13 651,00	
7	Składki na ubezpieczenie zdrowotne		857	447 766,67	
8	Zasiłki okresowe dla obywateli Ukrainy - ogółem		9	19 961,16	
	w tym:	środki własne:	x	-	
		dotacja	x	19 961,16	
9	Zasiłki stałe dla obywateli Ukrainy - ogółem		1	1 934,04	
	w tym:	środki własne:	x	-	
		dotacja	x	1 934,04	
10	Posiłek dla obywateli Ukrainy		37	20 781,00	
	w tym:	dożywianie dzieci	środki własne:	x	-
			dotacja	x	20 781,00
11	Inne zasiłki celowe i w naturze dla obywateli Ukrainy (w tym udzielane na całodziennne wyżywienie dzieci w przedszkolu)		16	11 056,40	
	w tym:	celowy zwrotny środki własne	1	1 200,00	
		dotacja	15	9 856,40	
12	Usługi opiekuńcze dla obywateli Ukrainy		0	0	
13	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za obywateli Ukrainy		2	151,74	

Ponadto Dział Realizacji Świadczeń realizował program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023. Program realizowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego. W dniu 1 marca 2023r. została zawarta umowa pomiędzy Gminą Bytom, a Wojewodą Śląskim na sfinansowanie ww. zadania w roku 2023. Gmina Bytom otrzymała dotację na realizację Programu pn. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023”, który realizowany był w ramach środków Funduszu Solidarnościowego w łącznej wysokości: 96 940,80 zł, w tym na realizację usług opieki wytchnieniowej 95 040,00 zł (środki przyznane zostały na wsparcie 11 osób, w tym 7 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 4 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności), wkład własny na realizację zadania 5 348,50 zł. Ostatecznie wsparciem w tej formie zostało objętych 13 opiekunów sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w tym 10 opiekunów sprawujących opiekę nad dorosłymi osobami niepełnosprawnymi legitymującymi się znacznym stopniem niepełnosprawności lub

orzeczeniem równoważnym oraz 3 opiekunów niepełnosprawnych dzieci. Przyznano łącznie 2 500 godzin usług opieki wytchnieniowej na łączną kwotę 94 919,13 zł. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi, w tym czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację. W Bytomiu Program był realizowany w formie usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego.

W roku 2023 Dział Realizacji Świadczeń wprowadzał do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków informacje zgodnie z art. 27a ust. 2 pkt 1 lit. h ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 438 z późn. zm.) – w ewidencji gromadzi się dane i informacje o budynkach i lokalach w zakresie przyznanych świadczeń z pomocy społecznej tj. zasiłku celowego z przeznaczeniem na ogrzewanie, o którym mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

XXI. DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j.: Dz.U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 2123 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 103 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1327 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 735 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.).
10. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r., nr 209, poz.1245) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 poz. 1870).
12. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r., poz. 893).
13. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (t.j.: Dz. U. z 2005 r., nr 189, poz. 1598 ze zm.).
14. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. z 2010 r., nr 218, poz. 1439).
15. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2023 r., poz. 75).
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1296).
17. Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (Monitor Polski z 2018 r., poz. 1007).
18. Uchwała nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (Monitor Polski z 2016 r., poz. 1250 ze zm.).
19. Uchwała Nr III/25/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia do

wysokości 150% kryterium dochodowego, uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy, w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

20. Uchwała nr IV/54/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia "Programu osłonowego dla Bytomia w zakresie dożywiania" na lata 2019-2023.
21. Uchwała Nr XX/273/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 września 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych działających w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
22. Uchwała Nr XIII/182/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustalenia naliczania, sposobu pobierania oraz częściowego lub całkowitego zwalniania z ponoszenia odpłatności za posiłek oraz pobyt w dziennych domach pomocy działających w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
23. Uchwała nr XXVIII/439/04 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 lipca 2004 r. w sprawie zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.
24. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	91
	Ilość etatów	87,25
Struktura zatrudnienia	1 kierownik działu	
	1 zastępca kierownika działu	
	6 kierowników terenowych punktów pomocy środowiskowej	
	1 kierownik Zespołu Psychiatryczno-Środowiskowego	
	3 koordynatorów terenowych punktów pomocy środowiskowej	
	79 pracowników, w tym 75 pracowników socjalnych oraz 1 osoba zatrudniona na zastępstwa	

W 2023 roku w skład działu wchodziły:

- 1) terenowe punkty pomocy środowiskowej:
 - a) nr 1 – pl. Akademicki 9,
 - b) nr 2 – ul. Łagiewnicka 15,
 - c) nr 3 – ul. Piłsudskiego 67,
 - d) nr 4 – ul. Stolarzowicka 35,
 - e) nr 5 – ul. Orzegowska 20a,
 - f) nr 6 – ul. Konstytucji 91,

- g) nr 7 – ul. Szymały 122 b;
- 2) zespoły:
 - a) Psychiatryczno-Środowiskowy – ul. Piłsudskiego 67,
 - b) do realizacji zadań projektu *Kierunek – Lepsze Jutro* – ul. Piłsudskiego 67, który zakończył działania z dniem 31.03.2023 r.,
 - c) do realizacji zadań projektu *Relacja ma MOC – profilaktyka przemocy domowej w Bytomiu*, realizowanego w ramach Programu „Sprawiedliwość” i finansowanego ze środków funduszy norweskich i środków krajowych.

Realizowane zadania

W 2023 r. Dział Pomocy Środowiskowej prowadził działania związane z następującymi zadaniami określonymi w ustawie o pomocy społecznej:

- 1) z zakresu zadań własnych gminy:
 - a) udzielanie schronienia i zapewnienie posiłku,
 - b) prowadzenie postępowań w sprawie zasiłków okresowych, celowych specjalnych celowych oraz zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
 - c) przyznawanie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania,
 - d) dożywianie dzieci,
 - e) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
 - f) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
 - g) pomoc osobom mającym trudność w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
 - h) praca socjalna,
 - i) prowadzenie postępowań w sprawie zasiłków specjalnych celowych,
 - j) prowadzenie postępowań w sprawie zasiłków stałych,
 - k) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 2) z zakresu zadań zleconych gminie:
 - a) przyznawanie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom z zaburzeniami psychicznymi,
 - b) prowadzenie postępowań w sprawie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
 - c) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych,
 - d) realizacja postanowień w zakresie wynagrodzeń należnych opiekunom z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Dla osiągnięcia tego celu przewidziano świadczenia w postaci pieniężnej (m.in. zasiłki) i niepieniężnej (m.in. usługi opiekuńcze, schronienie, posiłek, praca socjalna). Rodzaj i forma świadczenia były dostosowane do sytuacji i potrzeb osoby lub rodziny zgłaszającej się po pomoc. Wsparcie klientów pomocy społecznej udzielane jest przez pracowników socjalnych. Aby ułatwić kontakt klientom pomocy społecznej z pracownikami socjalnymi pracują oni w terenowych punktach pomocy środowiskowej, zlokalizowanych w większości dzielnic Bytomia.

Do zadań pracowników socjalnych należało, m.in.:

- 1) prowadzenie postępowań administracyjnych z zakresu udzielania pomocy społecznej, w tym przeprowadzanie wywiadów środowiskowych;
- 2) ustalanie planu pomocy;
- 3) praca socjalna;
- 4) wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 5) rekrutacja do projektów realizowanych przez MOPR oraz do innych form aktywizacji;
- 6) prowadzenie działań interwencyjnych i profilaktycznych;
- 7) wnioskowanie o objęcie wsparciem asystenta rodziny;
- 8) utrzymywanie stałej współpracy z innymi służbami w tym z dzielnicowymi Policji, strażą miejską, kuratorami sądowymi, placówkami oświatowymi;
- 9) praca socjalna z rodzinami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, oni sami deklarują chęć działań zmierzających do powrotu dzieci domu rodzinnego, a asystent rodziny nie podjął jeszcze pracy w tym środowisku.

Prowadzenie postępowań o udzielenie pomocy społecznej zarówno w postaci pieniężnej i niepieniężnej stanowi największy udział w szeregu działań i obowiązków realizowanych przez pracowników socjalnych. Ogółem w roku sprawozdawczym pomocą społeczną objęto 3 569 środowisk.

W TPPŚ w Miechowicach i Stroszku zlokalizowane były Punkty Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego.

Działania usamodzielniające wobec beneficjentów pomocy społecznej opierają się w dużej mierze w oparciu o zawierane kontrakty socjalne. W minionym roku pracownicy socjalni zawarli 130 kontraktów oraz kontynuowali 105 kontraktów zawartych w latach poprzednich.

W ubiegłym roku pracownicy działu PS zawarli 9 Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności oraz kontynuowano 10 programów zawartych w latach wcześniejszych.

1. Posiłek w szkole i w domu

W ramach programu rządowego *Posiłek w szkole i w domu* istnieje możliwość korzystania m.in. z posiłków. W 2023 roku w celu realizacji tego zadania zawarto umowy z 9 placówkami gastronomicznymi, zlokalizowanymi w śródmieściu oraz dzielnicach Bytomia (tj. Miechowice, Szombierki, Karb, Stroszek i Łagiewniki) oraz jedno porozumienie z placówką gminną (Centrum Integracji Społecznej) które wydawały ciepłe posiłki dla klientów pomocy społecznej, na podstawie otrzymanych od pracownika socjalnego bonów. W ten sposób wydano łącznie 192 741 ciepłych posiłków, tj. średnio 530 dziennie.

2. Pomoc żywnościowa

Gmina Bytom brała udział w *Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020* współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Realizacja Programu na terenie Bytomia odbywa się przy współpracy ze Śląskim Oddziałem Okręgowym PCK Katowice – Oddział Rejonowy PCK Bytom (jako Organizacji Partnerskiej Regionalnej i jednocześnie Organizacji Partnerskiej Lokalnej). Osoby kierowane są do pomocy przez pracowników socjalnych MOPR. W ramach Podprogramu 2021 Plus, który zakończył się we wrześniu 2023 r. spośród mieszkańców Bytomia do uzyskania pomocy skierowano 3451 osób, które spełniały warunki do jej przyznania. Żywność wydawana była w magazynie żywności, znajdującym się w Bytomiu przy ulicy Łużyckiej 12a.

3. Pozostałe czynności wykonywane przez pracowników socjalnych na rzecz mieszkańców Bytomia:

- 1) pracownicy socjalni brali udział w wielu interwencjach dot. udzielenia wsparcia osobom, głównie zaniedbanym higienicznie, nieporadnym życiowo, mieszkających w trudnych warunkach i wymagających natychmiastowych działań, w celu zapewnienia im właściwej pomocy; ofiarom przemocy; jak też w rodzinach niewydolnych wychowawczo, w których dobro dzieci było lub mogło być zagrożone, co powodowało konieczność zabezpieczenia czasowego lub stałego małoletnich: u rodziny, w pogotowiu rodzinnym, rodzinnych domach dziecka lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej;
- 2) prowadzono postępowania administracyjne, w tym przeprowadzano wywiady środowiskowe, zarówno z mieszkańcami Bytomia, jak i z mieszkańcami innych gmin,

przebywających w placówkach opieki zdrowotnej na terenie Bytomia, w ramach postępowań o wydanie decyzji, potwierdzającej prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej w oparciu o art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej;

- 3) prowadząc pracę socjalną poprzez próby usamodzielnienia osób i rodzin, i ich wyjścia z systemu pomocy społecznej, bądź w celu poprawy funkcjonowania w środowisku rodzinnym lub lokalnym, pracownicy podejmowali szereg działań, w szczególności:
 - a) rekrutację do udziału w pracach społecznie użytecznych i zajęć w Klubie Integracji Społecznej,
 - b) rekrutację do udziału w Centrum Integracji Społecznej – w 2023 roku skierowano 67 osób, oraz wydano 44 opinie, wobec osób, które zostały skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu,
 - c) kierowanie wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu o wszczęcie procedury przymusowego leczenia odwykowego, wobec osób, które nadużywają alkoholu, a poprzez swój nałóg zagrażają życiu i zdrowiu swojemu i innych (w 2023 roku skierowano 32 takich wniosków wobec 34 osób);
- 4) zgłaszanie rodzin do objęcia monitoringiem w ramach projektu *Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole*;
- 5) przyjmowanie wniosków celem wydania Bytomskiej Karty Seniora;
- 6) kontynuowanie realizacji akcji Śląska Koperta Życia. „Koperta życia” to karta, w której podaje się informacje dotyczące jej właściciela – dane osobowe, numer telefonu do bliskiej osoby, przebyte choroby, zażywane leki i uczulenia. Kartę wkłada się najczęściej do lodówki, na której umieszcza się naklejkę z nadrukiem „Koperta życia”. Umieszczenie koperty w miejscu widocznym i dostępnym umożliwia służbom medycznym, w razie wypadku lub zaśląbnięcia, a także Policji, Straży Pożarnej, Straży Miejskiej czy innym służbom szybki dostęp do podstawowych informacji o seniorze. „Koperta życia” przyspiesza ratownikom medycznym dostęp do ważnych informacji medycznych mogących uratować życie, ułatwia pracę innym służbom oraz zwiększa poczucie bezpieczeństwa osób starszych. Pracownicy socjalni w 2023 roku wydali 45 tego typu kart podopiecznym w podeszłym wieku, schorowanym i niepełnosprawnym.

Oprócz zadań wymienionych w ustawie o pomocy społecznej, pracownicy socjalni wykonywali również inne czynności stanowiące istotne zaangażowanie ich czasu, m.in.:

- 1) wywiady i opinie na rzecz sądu w toczących się postępowaniach o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych. Wystąpiono z 21 wnioskami do Sądu Rejonowego w Bytomiu

- o wydanie zarządzeń lub wgląd w sytuację rodziny oraz wydano 104 opinii na wniosek sądu o rozeznanie sytuacji rodziny;
- 2) wnioski Bytomskich Mieszkań, spółdzielni mieszkaniowych i innych zarządców budynków o rozeznanie sytuacji zainteresowanych rodzin i udzielenie im ewentualnej pomocy, w tym otrzymano 45 wniosków Bytomskich Mieszkań o rozeznanie sytuacji;
 - 3) wnioski placówek penitencjarnych o udzielenie pomocy osobom je opuszczającym;
 - 4) wnioski ZUS (likwidowany Fundusz Alimentacyjny) o ustalenie sytuacji bytowej dłużników;
 - 5) wnioski Prokuratury Rejonowej w Bytomiu o rozeznanie sytuacji i udzielenie pomocy;
 - 6) współdziałanie w opracowywaniu planów pracy z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodziny;
 - 7) opinie dot. rodzin ubiegających się o wsparcie fundacji;
 - 8) działania związane z prawidłową realizacją programu „Opieka wytchnieniowa”;
 - 9) wywiady i ustalenia na rzecz Działu Świadczeń Alimentacyjnych i Dochodzenia Należności;
 - 10) wywiady na rzecz Działu Świadczeń Rodzinnych;
 - 11) w ramach realizacji programu „500+” również na pracownikach socjalnych spoczywały zadania związane z koniecznością weryfikacji czy przyznawane świadczenia nie są marnotrawione, bądź wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem;
 - 12) w ramach współpracy ze stowarzyszeniem Wiosna, tutejszy Ośrodek po raz kolejny wziął udział w akcji „Szlachetna Paczka”. Pracownicy socjalni rekomendowali 67 rodzin/osób do objęcia wsparciem w ramach tej akcji;
 - 13) we współpracy ze Śląskim Kuratorium Oświaty 7 dzieci z terenu Bytomia skierowano na kolonie w ramach letniego wypoczynku, które zorganizowano w Jastrzębiej Górze;
 - 15) dzięki akcji “School Bag” zorganizowanej we współpracy z fundacją PwC 26 dzieci otrzymało plecaki/tornistry szkolne wraz z wyposażeniem, a 21 dzieci zostało obdarowanych artykułami szkolnymi.

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu przystąpił do kolejnej edycji rządowego programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 finansowanego w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów. Realizacja Programu opierała się o dwa moduły:

Moduł I – poprzez zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej,

Moduł II – poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Udzielenie wsparcia nie było uzależnione od kryterium dochodowego. W ramach Modułu I seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze

względu na stan zdrowia, po zgłoszeniu potrzeby wsparcia przez ogólnopolską infolinię lub bezpośrednio w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Bytomiu mogli uzyskać wsparcie w zakresie wsparcia społecznego poprzez:

- 1) wspólne spędzanie czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacer, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupów);
- 2) informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów;
- 3) wsparcia w czynnościach dnia codziennego.

Tą formą wsparcia objęto 24 seniorów, którym udzielono pomocy 243 razy.

W ramach Modułu II w zakresie wyposażenia seniorów w tzw. „opaskę bezpieczeństwa”, dokonano zakupu obsługi systemu u realizatora usługi wsparcia do 120 opasek bezpieczeństwa zakupionych w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022.

Rok 2023 to również kolejny rok pracy na rzecz obywateli z Ukrainy. Inwazja na Ukrainę rozpoczęta 24 lutego 2022 r. przez agresora rosyjskiego spowodowała napływ uchodźców z Ukrainy do Polski (w tym do Bytomia). Pracownicy socjalni otrzymali z tego tytułu nowe zadania. Praca socjalna na rzecz uchodźców to wiele godzin poświęconych obywatelom Ukrainy, którzy znaleźli się w głębokim kryzysie i zostali objęci odpowiednią pomocą, m.in. poprzez udzielanie wsparcia w oparciu o przepisy prawa.

Pracownicy działu przyjmowali również wnioski o przyznanie jednorazowego świadczenia pieniężnego przysługującego dla obywateli Ukrainy.

W ubiegłym roku MOPR przystąpił do realizacji kolejnej edycji programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2023 – finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem programu jest wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, której adresatami są:

- 1) dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka;
- 2) osoby niepełnosprawne powyżej 16 roku życia posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne).

Tą formą wsparcia objęto 22 osoby z niepełnosprawnościami, u których zrealizowano 4580 godzin usług asystenta.

4. Mieszkanie chronione dla matek z dziećmi

Od października 2017 r. w ramach MOPR funkcjonuje mieszkanie chronione, treningowe przeznaczone dla matek z dziećmi, pozostających w sytuacji kryzysowej,

spowodowanej między innymi przemocą, bezdomnością bądź zagrożenia bezdomnością, które ze względu na trudną sytuację życiową potrzebują wsparcia. Celem funkcjonowania mieszkania chronionego jest udzielenie schronienia matce i dziecku znajdującym się w sytuacji kryzysowej; zapewnienie bezpieczeństwa, w szczególności przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; usamodzielnienie, poprzez ich powrót do środowiska. W 2023 roku z tego typu wsparcia skorzystało 11 osób.

W ramach zawartego porozumienia pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie a Aresztem Śledczym w Bytomiu realizowana jest współpraca, w zakresie funkcjonowania w Areszcie, tzw. *Punktu konsultacyjnego*. Wyznaczeni pracownicy socjalni sporządzają wywiady środowiskowe, udzielają poradnictwa oraz informacji osadzonym pod nadzorem funkcjonariusza służby więziennej. W 2023 roku pracownik socjalny 5 razy wizytował Areszt Śledczy w Bytomiu.

Od 2 stycznia 2017 r. realizowane jest porozumienie pomiędzy: MOPR, Wydziałem Edukacji Urzędu Miejskiego w Bytomiu, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Bytomiu i Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu, celem zintegrowania działań służb, instytucji i organizacji pozarządowych, działających na rzecz rodzin w ramach *Zespołów na Rzecz Rodziny*. W 2023 roku pracownicy socjalni Ośrodka powołali lub brali udział w 25 posiedzeniach zespołów, celem omówienia zgłaszanych problemów występujących w rodzinach oraz podjęcia skutecznych działań na ich rzecz. Stan zagrożenia epidemicznego ograniczył ilość spotkań w ramach tych zespołów.

5. Działania podejmowane na rzecz osób chorych psychicznie

Działania podejmowane wobec osób chorych psychicznie realizowane były przez sześciu pracowników Zespołu Psychiatryczno-Środowiskowego. Pracownicy socjalni specjalizujący się w pracy z osobami zaburzonymi psychicznie podejmowali szereg działań na rzecz jednostek, grup i środowisk dotkniętych tym problemem, również interwencyjnych wobec osób w ostrej fazie choroby psychicznej, niejednokrotnie w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia klienta, jak i działania zapobiegawcze w zakresie profilaktyki ochrony zdrowia psychicznego. Pracownicy Zespołu Psychiatryczno-Środowiskowego w ubiegłym roku objęli swoim działaniem 418 środowisk. Udzielono 480 konsultacji i porad. Dokonano 1 479 wejść w środowiska oraz 372 wizyty w różnego typu instytucjach (m.in. sądy, ZUS, urząd miasta, przychodnie lekarskie, poradnie zdrowia psychicznego) załatwiając sprawy podopiecznych, bądź udając się tam z nimi. W sześciu przypadkach pracownicy musieli dokonać interwencyjnych działań, wobec osób chorych psychicznie z uwagi na zaostrzenie przebiegu choroby, w celu zminimalizowania skutków dla zainteresowanego i otoczenia oraz poprawy stanu chorego. Ponadto pracownicy ZPS uczestniczyli w rozprawach sądowych, realizując

postanowienia sądowe dotyczące przymusowego leczenia psychiatrycznego, udawali się wraz z klientami na komisje lekarskie celem uzyskania orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

W celu prawidłowej realizacji zadań, na podstawie umowy-zlecenia zatrudniony jest konsultant – lekarz psychiatra. W 2023 roku dokonał 90 konsultacji psychiatrycznych. W oparciu o wydane zaświadczenia sporządzono 18 wniosków do sądu o wydanie skierowania do szpitala psychiatrycznego bez wymaganej zgody (w oparciu o art. 29 i art. 30 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego) oraz 19 wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez wymaganej zgody (w trybie art. 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego). Organizowano realizację postanowień sądowych w sprawie przymusowego leczenia oraz współpracowano w przewozie klientów do domów pomocy społecznej bez wymaganej zgody. Zespół Psychiatryczno-Środowiskowy prowadzi cztery mieszkania chronione treningowe dla 13 osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2023 r. z pobytu w tych mieszkaniach skorzystało 16 osób. Z mieszkańcami prowadzono zajęcia dające wiedzę i umiejętności niezbędne w prowadzeniu gospodarstwa domowego, dbania o higienę osobistą i otoczenia, z zakresu rozwiązywania sytuacji problemowych i konfliktowych, podnoszenia wiedzy o chorobie psychicznej i gospodarowaniu budżetem domowym. Celem pobytu w mieszkaniach chronionych jest usamodzielnienie i przygotowanie do pełnienia ról społecznych, ich integrowanie, a także ich przygotowanie do powrotu do społeczności lokalnej.

Pracownicy Zespołu uczestniczyli również w konsultacjach przygotowujących do wdrożenia pilotażowego projektu „Centrum Zdrowia Psychicznego przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 4 w Bytomiu”. W ramach prowadzonej pracy zespół współpracował z placówkami takimi jak: poradnie zdrowia psychicznego, szpitale, oddziały dzienne psychiatryczne, transport sanitarny oraz Środowiskowym Domem Samopomocy *Integracja*, Bytomskimi Mieszkaniem, policją i innymi instytucjami.

6. Zespół pracowników socjalnych realizujących projekt *Kierunek – Lepsze Jutro*

W okresie od stycznia do marca 2023 r. przedłużono realizację Projektu *Kierunek – lepsze jutro* skierowanego jest do mieszkańców/-nek Bytomia, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych pomocą MOPR. Celem głównym było podniesienie poziomu integracji społecznej i zwiększenie zdolności do zatrudnienia, poprzez udział w działaniach integracyjno-aktywizacyjnych. Każdy z uczestników mógł skorzystać z usług o charakterze społecznym, edukacyjnym, zawodowym bądź zdrowotnym, przy wsparciu pracy socjalnej i działań środowiskowych, angażując również otoczenie osób uczestniczących. Uczestnicy korzystali m.in. z poradnictwa, spotkań grupowych i indywidualnych, pracy socjalnej, wyjazdowego treningu motywacji do zmian.

7. Zespół do realizacji zadań projektu „Relacja ma MOC - profilaktyka przemocy domowej w Bytomiu”

W minionym roku MOPR przystąpił do realizacji projektu „Relacja ma MOC”, który jest częścią pilotażowego wdrożenia zintegrowanych programów zapobiegania przemocy domowej realizowany w ramach programu „Sprawiedliwość”, finansowanego ze środków funduszy norweskich i środków krajowych. Beneficjentem projektu jest gmina Bytom, a realizacja projektu odbywa się przede wszystkim w dzielnicy Stroszek. W tym celu powołano w Ośrodku zespół do realizacji zadań ww. projektu. Zintegrowany model profilaktyki przemocy domowej to narzędzie, którego celem jest zmniejszenie zjawiska przemocy domowej poprzez podniesienie jakości relacji w rodzinie, w szczególności między partnerami. W roku sprawozdawczym w ramach projektu wsparciem objętych było 49 rodzin.

W celu identyfikacji stopnia zagrożenia wystąpienia przemocy domowej wynikającej ze złej jakości relacji między partnerami z każdym z potencjalnych uczestników projektu przeprowadzono badanie przy użyciu narzędzia oceny ryzyka relacyjnego, które ma formę scenariusza wywiadu.

Tabela 37. Liczba osób biorących udział w badaniu przy użyciu narzędzia oceny ryzyka relacyjnego

Lp.	W ramach realizacji projektu „Relacja ma MOC - profilaktyka przemocy domowej w Bytomiu” przy użyciu narzędzia oceny ryzyka relacyjnego:	Liczba osób
1	Przebadano	186
2	Skierowano na zajęcia związane z poprawą jakości relacji (poziom średni)	98
3	Skierowana do wybranych instytucji (usług) oferujących profesjonalne wsparcie relacyjne (poziom wysoki)	32
4	Skorzystało z działań w ramach profilaktyki uniwersalnej	150

Formy wsparcia, z którego skorzystali uczestnicy projektu:

- 1) poradnictwo psychologiczne;
- 2) weekendowy wyjazd integracyjno-szkoleniowy dla rodzin;
- 3) warsztaty stacjonarne dla par;
- 4) szkolenia stacjonarne dla dzieci uczestników;
- 5) wspólne spędzanie czasu wolnego.

Formy wsparcia dla społeczności lokalnej, z których skorzystali uczestnicy projektu oraz ich otoczenie:

- 1) spotkania z grami planszowymi (raz w miesiącu),
- 2) festyny rodzinne z animacjami, konkursami i pogadankami edukacyjnymi przy współpracy ze Szkołami z dzielnicy Stroszek (3 festyny),
- 3) rodzinna gra terenowa,

4) event rodzinny w ramach kampanii społecznej z warsztatami w Centrum Handlowym Agora.

Ponadto przy współpracy ze Szkołą Podstawowa nr 37 oraz Przedszkolem Miejskim nr 10 zorganizowany został konkurs plastyczny pod hasłem „Siła pozytywnych eMOCJI”. Konkurs skierowany był do dzieci przedszkolnych i szkolnych z terenu Bytomia. Na zakończenie konkursu odbył się wernisaż wraz z oficjalnym wręczeniem nagród, a następnie wystawa pokonkursowa.

XXII. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1297 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 810 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 2809).
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się, stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
8. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1340).
9. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1327 ze zm.).
10. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 852).
11. Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 103 ze zm.).
12. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1630);
13. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 sierpnia 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o dodatek węglowy (Dz. U. z 2022 r., poz. 1712).
14. Ustawa z dnia 15 września 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1967 ze zm.).
15. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 20 września 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła (Dz. U. z 2022 r., poz. 1974).
16. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 października 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła (Dz. U. z 2022 r., poz. 2194).
17. Ustawa z dnia 7 października 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1704 z późn. zm.).
18. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku elektrycznego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2443).
19. Ustawa z dnia 27 października 2022 roku o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2236).
20. Ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022 r., poz. 2687 ze zm.).
21. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	18
	Ilość etatów	18
Struktura zatrudnienia	1 kierownik działu	
	1 zastępca kierownika	
	16 pracowników, w tym 6 osób zatrudnionych w ramach robót publicznych oraz 1 osoba zatrudniona na zastępstwo	

Realizowane zadania

Do zadań Działu Świadczeń Rodzinnych należy prowadzenie wszelkich spraw związanych z przyznawaniem świadczeń należących do zakresu zadań zleconych gminie takich, jak:

- 1) zasiłki rodzinne (oraz dodatki do zasiłków rodzinnych), które przyznawane są rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności oraz osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia. Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie może przekraczać 674 złotych. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 złotych. Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka,
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - c) samotnego wychowywania dziecka,
 - d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego (w tym rozpoczęcia roku szkolnego na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne),

- g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie kosztów związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
 - h) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie kosztów związanych z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły);
- 2) świadczenia opiekuńcze:
- a) zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
 - b) świadczenie pielęgnacyjne, które przyznaje się z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w celu sprawowania opieki nad dzieckiem (legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji) albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - c) specjalny zasiłek opiekuńczy jako pomoc dla osób z rodzin o niskich dochodach nie przekraczających 764 zł na osobę, które rezygnują z zatrudnienia w związku z opieką nad niepełnosprawnym członkiem rodziny;
- 4) zasiłek dla opiekuna, który przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa, na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw;
- 5) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu państwa. Zgodnie z art. 22a ustawy o świadczeniach rodzinnych rada gminy może w drodze uchwały przyznać osobom zamieszkałym na terenie jej działania jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka. Jak dotąd taka uchwała nie została podjęta przez Radę Gminy Bytom, zatem mieszkańcom Bytomia nie przysługuje ww. świadczenie;
- 6) świadczenie rodzicielskie stanowiące wsparcie dla rodziców i niektórych opiekunów, którzy nie nabyli uprawnień do zasiłku macierzyńskiego;
- 7) „Za życiem” – jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;

- 8) wypłata świadczenia wychowawczego przyznanego przez urząd wojewódzki w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Rodzaje, ilość i wysokość udzielonych świadczeń w 2023

W roku 2023 w Dziale Świadczeń Rodzinnych odnotowano wpływ 4 718 wniosków wraz z kompletem dokumentów, w tym – 439 wniosków o ustalenie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, 2 476 wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, 1098 wniosków o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego, 354 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, 11 wniosków o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego, 322 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego, 18 wniosków o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wynikającego z ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „*Za życiem*”. W roku 2023 w wyniku prowadzonych postępowań wydano łącznie 7 839 decyzji administracyjnych, w tym decyzje: ustalające uprawnienia do świadczeń; wydane w związku z nabyciem uprawnienia do dodatków do przyznanego już zasiłku rodzinnego; w związku ze zmianą sytuacji rodzinnej lub finansowej świadczeniobiorców; na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw oraz ustalające świadczenia nienależnie pobrane.

Tabela 38. Świadczenia przyznane w roku 2023

	Ilość wypłaconych świadczeń	Łączna kwota w złotych świadczeń
Zasiłki rodzinne	48 463	5 595 695,00
Dodatki do zasiłku rodzinnego:		
Urodzenie dziecka	154	135 148,87
Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	317	118 187,75
Samotne wychowywanie dziecka	5 719	1 114 149,35
Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	299	26 763,36
Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego po 5 roku życia	3 662	395 752,39

Rozpoczęcie roku szkolnego	4 678	287 476,34
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie kosztów związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły)	24	2 712,00
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie kosztów związanych z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły)	1 148	74 754,92
Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	11 737	1 093 134,88
Zasilek pielęgnacyjny	47 834	10 324 342,00
Świadczenia pielęgnacyjne	9 349	22 831 564,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	323	323 000,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	115	71 260,00
Zasiłki dla opiekunów	61	37 820,00
Świadczenie rodzicielskie	3 245	2 924 110,92
Świadczenie „Za życiem”	16	64 000,00
Świadczenie wychowawcze	52	21 531,72
Razem	137 196	45 441 403,50

W roku sprawozdawczym Dział Świadczeń Rodzinnych realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń rodzinnych. Na podstawie 162 złożonych wniosków przyznano następujące świadczenia:

Tabela 39. Świadczenia przyznane w roku 2023 obywatelom Ukrainy

	Ilość wypłaconych świadczeń	Łączna kwota w złotych świadczeń
Zasiłki rodzinne	1 459	170 667,88
Dodatki do zasiłku rodzinnego:		
Urodzenie dziecka	3	3 000,00
Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0	0
Samotne wychowywanie dziecka	76	14 828,00
Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	2	180,00
Kształcenie i rehabilitacja dziecka	2	220,00

niepełnosprawnego po 5 roku życia		
Rozpoczęcie roku szkolnego	6	600,00
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie kosztów związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły)	0	0
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie kosztów związanych z dojazdem z miejsca zamieszkania z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły)	0	0
Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	176	16 672,72
Zasilek pielęgnacyjny	118	25 469,12
Świadczenia pielęgnacyjne	61	148 921,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	9	9 000,00
Świadczenie rodzicielskie	201	184 478,20
Razem	2 113	574 036,92

Ponadto w ramach Rządowej tarczy energetycznej w roku 2023 przyjęto 626 wniosków o refundację podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe oraz zrealizowano wypłaty dodatków energetycznych.

Tabela 40. Świadczenia przyznane w roku 2023 w ramach Rządowej tarczy energetycznej

	Ilość wypłaconych świadczeń	Łączna kwota w złotych świadczeń
Refundacja podatku VAT za gaz	306	58 524,58
Dodatek elektryczny*	1 182	1 326 000,00
Razem	1 488	1 384 524,58

* na podstawie wniosków złożonych w 2022 roku.

XXIII. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH I DOCHODZENIA NALEŻNOŚCI

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz.1993).
2. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj.: Dz. U. z 2022 r., poz. 2230).
5. Ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 2505).
6. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1297).
7. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1335).
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 810 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 ze zm.).
10. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.).
11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zm.).
12. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1550 ze zm.).
13. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj.: Dz. U. z 2024 r., poz. 17).
14. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tj.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.).
15. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1610 ze zm.).
16. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj.: Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.).
17. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tj.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1047 ze zm.)
18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2021 r. poz. 1092).
19. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2023 r. poz. 1340).
20. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
21. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341).
22. Uchwała Nr LI/627/17 Rady Miejskiej w Bytomiu dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie określania zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym miasta Bytomia oraz jego jednostek podległych, warunków dopuszczalności pomocy publicznej

w przypadkach, w których z dnia ulga będzie stanowić pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania przedmiotowych ulg.

23. Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie gminy Bytom, stanowiący załącznik do Uchwały nr LI/619/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 lipca 2017 r.
24. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
25. Innych właściwych aktów prawnych.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	12
	Ilość etatów	12
Struktura zatrudnienia	1 kierownik działu	
	1 zastępca kierownika	
	10 pracowników, w tym 2 osoby zatrudnione w ramach robót publicznych	

Realizowane zadania

1. Postępowania prowadzone w sprawie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego, przysługują (w przypadku bezskutecznej egzekucji świadczeń alimentacyjnych, w okresie ostatnich dwóch miesięcy) osobie uprawnionej, do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej, do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Przyznanie świadczenia uzależnione jest, m. in. od kryterium dochodowego. Jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza miesięcznie kwoty 1 209,00 zł netto (obowiązuje od 1 października 2023 r.), świadczenie przysługuje w wysokości zasądzonych alimentów, nie więcej niż 500,00 zł miesięcznie na dziecko. Natomiast w przypadku, gdy dochód rodziny przekracza kwotę 1209,00 zł netto na osobę w rodzinie, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego to świadczenie przysługuje, w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny, w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. odnotowano wpływ 1082 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wydano 1092 decyzje administracyjne, w tym:

- 1) 1015 decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 2) 22 decyzje odmawiające prawo do świadczeń;

- 3) 5 decyzji umarzających postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń;
- 4) w 50 sprawach pozostawiono wnioski bez rozpatrzenia.

Tabela 41. Liczba oraz kwota przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2023

Ilość wypłaconych świadczeń	Łączna kwota świadczeń w zł
14 682	6 113 743,96

W roku 2023 wydano 366 decyzji zmieniających, m.in. zawieszających i podejmujących wypłatę świadczeń, zmieniających okres i wysokość przyznanych świadczeń, ustalających nienależnie pobrane świadczenia, rozkładających na raty spłatę zobowiązania.

2. Postępowania prowadzone w sprawie świadczeń nienależnie pobranych

1) Świadczenia rodzinne

W 2023 roku wydano 275 ostatecznych decyzji dotyczących nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 342 453,28 zł. Odzyskano 290 785,41 zł należności głównej oraz 42 219,62 zł ustawowych odsetek za opóźnienie. W roku ubiegłym wygaszono 20 194,10 zł należności głównej i 11 389,95 zł odsetek ustawowych za opóźnienie. Sporządzono:

- a) 36 upomnień w celu wezwania do zapłaty z tytułu świadczeń nienależnie pobranych, niespłaconych w terminie i odsetek,
- b) 25 tytuły wykonawcze, skierowane do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego lub Urzędu Miasta w Bytomiu w celu ściągnięcia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

Zobowiązanie z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosło 343 722,95 zł należności głównej oraz 147 791,83 zł ustawowych odsetek za opóźnienie.

2) Świadczenia rodzinne wypłacane w ramach pomocy obywatelom Ukrainy

W roku sprawozdawczym wydano 7 decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 2 168,87 zł. Odzyskano 2 168,87 zł należności głównej oraz 56,91 zł odsetek ustawowych za opóźnienie.

3) Świadczenie wychowawcze

W minionym roku wydano 2 decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 1 500,00 zł. Odzyskano 91 215,68 zł należności głównej oraz 26 349,64 zł odsetek ustawowych za opóźnienie. Wygaszono 189,53 zł należności głównej i 26,98 zł odsetek ustawowych za opóźnienie.

Sporządzono:

- a) 2 upomnienia w celu wezwania do zapłaty z tytułu świadczeń nienależnie pobranych niespłaconych w terminie wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie,
- b) 2 tytuły wykonawcze, skierowane do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego lub Urzędu Miasta w Bytomiu w celu ściągnięcia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

Zobowiązanie z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosło 131 770,38 zł należności głównej oraz 18 565,32 zł ustawowych odsetek za opóźnienie.

4) Dodatki mieszkaniowe

W 2023 roku nie wydano decyzji w sprawie nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych. Sporządzono jedno upomnienie. Zobowiązanie z tytułu nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosło 28 803,47 zł należności głównej oraz 23 416,93 zł ustawowych odsetek za opóźnienie.

5) Stypendia

W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji w sprawie nienależnie pobranego stypendium. Sporządzono jedno upomnienie i jeden tytuł wykonawczy. Zobowiązanie z tytułu nienależnie pobranego stypendium na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosło 4 879,26 zł należności głównej oraz 61,67 zł ustawowych odsetek za opóźnienie.

6) Dodatek osłonowy

W ubiegłym roku wydano jedną decyzję w sprawie nienależnie pobranego dodatku osłonowego. Sporządzono 1 upomnienie i 1 tytuł wykonawczy. Zobowiązanie z tytułu nienależnie pobranego dodatku osłonowego na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosło 200,00 zł należności głównej oraz 234,12 zł ustawowych odsetek za opóźnienie.

7) Dodatek węglowy

W 2023 roku wydano jedną decyzję w sprawie nienależnie pobranego dodatku węglowego. Odzyskano 3 000,00 zł należności głównej oraz 115,79 zł ustawowych odsetek za opóźnienie.

8) Fundusz alimentacyjny

W roku sprawozdawczym wydano 75 decyzji ostatecznych dotyczących nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 128 633,42 zł. Odzyskano 67 807,78 zł należności głównej oraz 15 083,73 zł ustawowych odsetek za opóźnienie.

Sporządzono:

- a) 21 upomnień w celu wezwania do zapłaty z tytułu świadczeń nienależnie pobranych, niespłaconych w terminie i odsetek,

- b) 19 tytułów wykonawczych skierowanych do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego lub Urzędu Miasta w Bytomiu, w celu ściągnięcia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

Zobowiązanie z tytułu nienależnie pobranych świadczeń alimentacyjnych na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosło 301 716,39 zł należności głównej oraz 185 667,19 zł ustawowych odsetek za opóźnienie;

9) Zaliczka alimentacyjna

W 2023 roku z tytułu nienależnie pobranej zaliczki alimentacyjnej odzyskano 253,24 zł należności głównej oraz 441,31 zł odsetek ustawowych za opóźnienie. Zobowiązanie z powyższego tytułu na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosło 16 813,79 zł należności głównej oraz 30 050,58 zł ustawowych odsetek za opóźnienie.

3. Postępowania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych

Organ wszczyna postępowanie na wniosek wierzyciela, bądź też każdorazowo po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Do czynności wynikających z ustawowych obowiązków wobec dłużnika alimentacyjnego należy:

- 1) przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odebranie oświadczenia majątkowego od dłużnika alimentacyjnego;
- 2) przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji (np. podjęcie przez dłużnika pracy, prac społecznie użytecznych itp.), w szczególności zawartych w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika;
- 3) zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy, w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia;
- 4) poinformowanie właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- 5) poinformowanie organu właściwego wierzyciela oraz komornika o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach;
- 6) wydawanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 7) kierowanie wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks karny oraz skierowanie wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

- a) złożenia oświadczenia majątkowego,
 - b) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, bez uzasadnionej przyczyny (w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy),
 - c) przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, zasadach robót publicznych lub udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych,
 - d) wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych lub udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych;
- 8) przekazanie powiatowemu urzędowi pracy informacji o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego lub ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- 9) podejmowanie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w ramach sądowej egzekucji świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, w tym: wszczynanie i przyłączanie się do postępowań prowadzonych przez komorników sądowych oraz ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego;
- 10) sporządzanie zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przyznaniem świadczeń rodzinnych oraz świadczeń alimentacyjnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, tj. o przestępstwo opisane w art. 209 kk.

Ponadto do obowiązków pracowników Działu należy współpraca z jednostkami i instytucjami w sprawach związanych z zadaniem komórki, m.in. komornikami sądowymi, sędziami, urzędami skarbowymi, Urzędem Miejskim w Bytomiu, Powiatowym Urzędem Pracy w Bytomiu, prokuraturami, komisariatami policji, ośrodkami pomocy społecznej, itp.

Wobec dłużników alimentacyjnych w roku 2023 podjęto 4 080 czynności przewidzianych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, 190 z nich okazały się działaniami skutecznymi. Ponadto przeprowadzono 241 wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami alimentacyjnymi i odebrano tyleż samo oświadczeń majątkowych.

Tabela 42. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w Bytomiu w roku 2023

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość
1	Wezwanie dłużnika w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego	1046

2	Informacja do dłużnika alimentacyjnego o przyznanych świadczeniach alimentacyjnych przedstawicielowi ustawowemu	1076
3	Informacja dla organu właściwego dłużnika alimentacyjnego wraz z wnioskiem o podjęcie działań wskazanych w Rozdziale 2 ustawy z dnia 07.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	317
4	Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego lub wywiadu środowiskowego	101
5	Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jak bezrobotny albo poszukujący pracy	31
6	Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	68
7	Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	49
8	Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	40
9	Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	8
10	Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego	44
11	Skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	5
12	Skierowanie wniosku o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	8
13	Pisma do komornika o ustalenie adresu dłużnika alimentacyjnego	285
14	Złożenie zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przyznaniem świadczeń rodzinnych oraz świadczeń alimentacyjnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów	1002
Razem		4080

Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji gospodarczej, dłużnicy alimentacyjni zostali zgłoszeni do krajowych biur gospodarczych, tj. KRD, BIG SA, ERIF, KBIG SA, BIG INFORMATOR, KIDT BID SA. Na 31 grudnia 2023 roku liczba dłużników w w/w rejestrach wynosiła 3142, z czego 2 931 stanowili dłużnicy funduszu alimentacyjnego (pozostała liczba dotyczy dłużników zaliczki alimentacyjnej). W wyniku prowadzonych przez komorników sądowych postępowań egzekucyjnych w roku 2023 wyegzekwowano od dłużników

alimentacyjnych 3 409 614,49 zł. Powyższa kwota została podzielona zgodnie z wymogami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zawartymi w art. 27.

Tabela 43. Zadłużenie alimentacyjne wyegzekwowane w roku 2023

		Kwota w złotych
1	Wyegzekwowane odsetki	2 201 199,77
2	Budżet państwa	725 048,77
3	Dochód własny gminy wierzyciela i dłużnika	483 365,95
Razem		3 409 614,49

W oparciu o obowiązujące przepisy pozostałe wyegzekwowane należności zostały przypisane na poczet spłaty zadłużenia zaliczki alimentacyjnej łącznie w kwocie 350 232,31 zł (50% budżet państwa 175 116,16 zł, 50% budżet gminy 175 116,15 zł). Ponadto w roku 2023 dokonano umorzenia należności z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej w kwocie 1 575 zł.

4. Postępowania prowadzone w ramach wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w ramach programu „Czyste Powietrze”

Program jest przeznaczony dla osób ubiegających się o dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy oraz przeprowadzenia niezbędnych prac termo-modernizacyjnych budynku z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wysokość dotacji uzależniona jest od wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby, która zamierza składać wniosek o przyznanie dofinansowanie.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. odnotowano wpływ 164 wniosków o wydanie zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osobom, które zamierzają ubiegać się o dofinansowanie w ramach Programu „Czyste Powietrze”. Na podstawie złożonych wniosków wydano 156 zaświadczeń ustalających wysokość dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, a w trzech przypadkach wnioski pozostawiono bez rozpoznania.

XXIV. DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH I POMOCY MATERIALNEJ DLA UCZNIÓW

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1335).
2. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj.: Dz. U. z 2022 r., poz. 2230).
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 2424).
8. Ustawa z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023r., poz. 103 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu unieważnienia Karty Dużej Rodziny, wzorów graficznych oraz wzoru wniosku w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny (Dz. U. z 2022 r., poz. 1300 ze zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego, a także wzoru legitymacji pracownika upoważnionego do przeprowadzenia wywiadu (Dz. U. z 2013 r., poz. 589).
11. Uchwała nr XII/173/15 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lipca 2015 r. w sprawie zmiany uchwały nr LVII/829/10 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 stycznia 2010 r. w sprawie uchwalenia programu „3 + Liczna Rodzina”.
12. Uchwała nr L/619/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Bytom.
13. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	10
	Ilość etatów	10
Struktura zatrudnienia	1 kierownik działu	
	1 zastępca kierownika	
	8 pracowników	

Realizowane zadania

W roku 2023 Dział Dodatków Mieszkaniowych i Pomocy Materialnej dla Uczniów realizował następujące zadania:

- 1) częściowe pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania osobom o niskich dochodach – przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym dodatku mieszkaniowego (zadanie własne gminy);
- 2) pomoc materialna dla uczniów:
 - a) przyznawanie i wypłacanie stypendium szkolnego (zadanie własne gminy),
 - b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków szkolnych (zadanie własne gminy);
- 3) program dla rodzin wielodzietnych:
 - a) Karta Dużej Rodziny (zadanie zlecone gminy z zakresu administracji rządowej),
 - b) program 3+ Liczna Rodzina (zadanie własne gminy).

Do czynności wynikających z realizacji powyższych zadań należało:

- 1) prowadzenie postępowań w sprawach o przyznanie dodatku mieszkaniowego, stypendium szkolnego, zasiłku szkolnego, karty dużej rodziny, programu gminnego 3+ Liczna Rodzina;
- 2) wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach dodatków mieszkaniowych, stypendium szkolnego, zasiłków szkolnych, karty dużej rodziny;
- 3) przyjmowanie i weryfikacja faktur pod kątem prawidłowości przed wypłatą stypendium szkolnego;
- 4) prowadzenie postępowań w sprawach nienależnie pobranych i niesłusznie wypłaconych dodatków mieszkaniowych, stypendiów szkolnych;
- 5) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania wnioskodawców, w związku ze złożonym wnioskiem o przyznanie dodatku mieszkaniowego;
- 6) sporządzanie list wypłat dodatków mieszkaniowych, stypendium szkolnego, zasiłków szkolnych;
- 7) współpraca z zarządcami nieruchomości w zakresie wstrzymanych i wznawianych wypłat dodatków mieszkaniowych oraz pozyskania niezbędnych (dodatkowych) informacji celem ostatecznego załatwienia sprawy;
- 8) obsługa klienta w związku z prowadzonymi postępowaniami w sprawach przyznania ww. świadczeń;
- 9) współpraca z Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Katowicach w ramach toczących się postępowań administracyjnych oraz z komórkami organizacyjnymi Ośrodka, w ramach wykonywanych czynności służbowych;
- 10) sporządzanie sprawozdań z wykonania planu budżetu i kontrola nad jego wykonaniem;

- 11) przygotowanie danych i sporządzanie zestawień z działalności działu do sprawozdań;
- 12) prowadzenie rejestrów dokumentów i spraw stosowanych w procedurach działu oraz gromadzenie i przechowywanie dokumentacji;
- 13) przygotowanie korespondencji działu do wysyłki.

1. Dodatek mieszkaniowy

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem mającym na celu umożliwienie osobom o niskich dochodach pokrycie części kosztów utrzymania mieszkania. Przyznawanie dodatku mieszkaniowego zależy od spełnienia trzech podstawowych kryteriów: dochodowego (dochód na osobę w gospodarstwie domowym), metrażowego (w powiązaniu z ilością członków gospodarstwa domowego) oraz własnościowego (posiadanie tytułu prawnego do zajmowanego lokalu). Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na 6 miesięcy. Zgodnie z ustawą wypłaca się go na konto zarządcy domu lub osobie uprawnionej do pobierania należności za lokal mieszkalny i pomniejsza w ten sposób należności osoby pobierającej dodatek mieszkaniowy. Osobie uprawnionej do dodatku mieszkaniowego może zostać przyznany ryczałt na zakup opału, stanowiący część dodatku mieszkaniowego, w przypadku jeśli lokal nie jest wyposażony w instalację doprowadzającą energię cieplną do celów ogrzewania, w instalację ciepłej wody lub gazu przewodowego z zewnętrznego źródła znajdującego się poza lokalem mieszkalnym. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na wniosek osoby uprawnionej do jego otrzymania. W 2023 roku na wypłatę dodatków mieszkaniowych wydatkowano kwotę 5 332 505,35 zł. Dodatki mieszkaniowe wypłacone zostały wnioskodawcom zajmującym lokale w budynkach stanowiących mieszkaniowy zasób gminy w wysokości 1 615 419,37 zł oraz pozostałym użytkownikom mieszkań w budynkach (spółdzielni, zakładowych, wspólnot mieszkaniowych, prywatnych) w wysokości 3 717 085,98 zł.

Tabela 44. Gospodarstwa domowe objęte pomocą w postaci dodatku mieszkaniowego za rok 2023

		Liczba gospodarstw - rodzin	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w zł
Zadanie:	Pomoc w postaci dodatku mieszkaniowego dla osób uprawnionych	2220	5 332 505,35

Tabela 45. Liczba i kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2023 roku z podziałem na rodzaj własności lokalowej

Lp.	Rodzaj własności lokalowej	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w zł
1	Mieszkaniowy zasób gminy	6 577	1 615 419,37
2	Inne: spółdzielcze, zakładowe, wspólnoty mieszkaniowe, mieszkania prywatne, domy jednorodzinne	13 529	3 717 085,98
Łącznie		20 106	5 332 505,35

Średnia wysokość wypłaconego w 2023 roku dodatku mieszkaniowego wynosiła 265,22 zł. Od stycznia do grudnia 2023 r. zarejestrowano wpływ 3 626 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, podjętych zostało łącznie 3 881 decyzji. Z dodatku mieszkaniowego skorzystało 2 220 gospodarstw.

Celem weryfikacji danych zawartych we wniosku przeprowadzono 190 wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania wnioskodawców. W wyniku przeprowadzonych postępowań 63 osobom odmówiono przyznania dodatku mieszkaniowego, z uwagi na rażącą dysproporcję pomiędzy niskimi dochodami wykazanymi w deklaracji dochodowej, a faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy, bądź z uwagi na ustalenie, iż faktyczna liczba osób wspólnie stale zamieszkujących i gospodarujących z wnioskodawcą jest mniejsza niż wykazana liczba w deklaracji o dochodach oraz z powodu niewyrażenia zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego lub odmowy złożenia oświadczenia o stanie majątkowym, natomiast 29 spraw umorzono na wniosek strony.

W 2023 roku zarejestrowano 11 odwołań od decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach dotyczące dodatków mieszkaniowych, w tym:

- 1) 2 rozpatrzono we własnym zakresie – w trybie art. 132 kpa;
- 2) 9 przekazano według właściwości do organu II instancji, który:
 - a) 4 decyzje utrzymał w mocy,
 - b) 4 decyzje uchylił i zwrócił do ponownego rozpatrzenia,
 - c) 1 sprawa jest w toku.

W roku ubiegłym w wyniku przeprowadzonych postępowań w sprawie zwrotu nienależnie pobranych i niesłusznie wypłaconych dodatków mieszkaniowych odzyskano kwotę 16 105,16 zł.

2. Stypendium szkolne

Przysługuje uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także, gdy rodzina jest niepełna. Kryterium dochodowe uprawniające ucznia do otrzymania stypendium szkolnego odpowiada kryterium dochodowemu na osobę w rodzinie wynikającym z ustawy o pomocy społecznej, wynosi 600,00 zł netto na członka rodziny. Stypendium szkolne przyznawane jest na okres nie krótszy niż jeden miesiąc i nie dłuższy niż dziesięć miesięcy w danym roku szkolnym w przypadku uczniów szkół publicznych i niepublicznych, a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych może być przyznawane na okres nie krótszy niż jeden miesiąc i nie dłuższy niż dziewięć miesięcy w danym roku szkolnym.

3. Zasiłek szkolny

Może być przyznany uczniowi znajdującemu się w przejściowo trudnej sytuacji materialnej, z powodu zdarzenia losowego i jest niezależny od dochodu. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty – zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego – np. pożar, powódź, zgon członka rodziny. Może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymanego stypendium szkolnego.

Tabela 46. Pomoc materialna dla uczniów

Rok szkolny	Rodzaj świadczenia	Liczba złożonych wniosków	Liczba uczniów w wydanych decyzjach przyznających świadczenie	Ogółem liczba uczniów, którzy zrealizowali w 2023 r. przyznane świadczenie	Łączna kwota wypłaconych w 2023 r. świadczeń w zł
2023/2024	Stypendia szkolne	210	304	343	300 003,29
2022/2023	Stypendia szkolne	335	492		
2023	Zasiłki szkolne	16	18	16	9 920,00
2022	Zasiłki szkolne	22	30		
Ogółem:				359	309 923,29

W roku sprawozdawczym, zgodnie z art. 53 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa złożonych zostało 8 wniosków o przyznanie stypendium szkolnego. Decyzję przyznającą świadczenie wydano dla 10 uczniów. Przyznane stypendium szkolne zrealizowane zostało dla 7 uczniów na łączną kwotę 3 391,13 zł.

4. Karta Dużej Rodziny

Celem programu są działania na rzecz rodzin wielodzietnych, mające zapewnić rodzinom szczególne uprawnienia na podstawie dokumentu Karty Dużej Rodziny. Karta oferuje system zniżek z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej na terenie całego kraju. W 2023 roku złożono 926 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny, na tej podstawie wydanych zostało 2 072 karty, w tym:

- 1) 1 426 kart dla opiekunów;
- 2) 646 kart dla dzieci.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę 16 866 zł, która została przeznaczona na sfinansowanie części wynagrodzeń wraz z pochodnymi osób realizujących zadania wynikające z rządowego programu dla rodzin wielodzietnych.

5. Program „3+ Liczna Rodzina”

W 2015 roku, zgodnie z uchwałą nr XII173/15 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lipca 2015 roku w sprawie zmiany uchwały nr LVII/829/10 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 stycznia 2010 roku w sprawie uchwalenia programu „3 + Liczna Rodzina” Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu z dniem 1 lipca 2015 roku przejął zadanie polegające na realizowaniu programu „3+ Liczna Rodzina”, tj. zapewnianie rodzinom wielodzietnym, zastępczym oraz podopiecznym siedmiu bytomskich placówek opiekuńczo-wychowawczych zniżek oferowanych przez Partnerów Programu, rozpowszechnianie informacji o programie oraz zawieranie umów z Partnerami dotyczące ulg i promocji oferowanych przez nich beneficjentom Programu.

W 2023 roku zostało złożonych 41 wnioski o przyznanie karty „3+Liczna Rodzina”, na tej podstawie uprawnienia uzyskało 194 beneficjentów, w tym:

- 1) 70 opiekunów;
- 2) 124 dzieci.

XXV. DZIAŁ FINANSOWO-KSIĘGOWY

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1641 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 289 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1570 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).
7. Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 513 ze zm.).
8. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1718).
9. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 144 ze zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 652 ze zm.).
11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1739 ze zm.).
12. Komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF. z 2009 r., nr 15, poz. 84).
13. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	20
	Ilość etatów	19,75
Struktura zatrudnienia	1 główny księgowy	
	1 zastępca głównego księgowego	
	18 pracowników, w tym 1 osoba zatrudniona w ramach robót publicznych	

Realizowane zadania

Do zadań Działu Finansowo-Księgowego należy w szczególności:

- 1) prowadzenie gospodarki finansowej Ośrodka;
- 2) prowadzenie ksiąg rachunkowych Ośrodka;
- 3) opracowywanie projektu planu finansowego Ośrodka we współpracy z kierownikami właściwych komórek organizacyjnych;
- 4) bieżące monitorowanie stopnia realizacji planu finansowego oraz wnioskowanie o jego aktualizacje na podstawie propozycji kierowników komórek organizacyjnych;
- 5) sprawdzanie dowodów księgowych pod względem formalno-rachunkowym;
- 6) terminowe przekazywanie kwot pobranych dochodów budżetowych oraz regulowanie zobowiązań;
- 7) prowadzenie i nadzór nad działalnością kasy;
- 8) opracowywanie okresowych analiz i informacji w zakresie wykonania planu finansowego Ośrodka;
- 9) opracowywanie sprawozdań z realizacji planu finansowego;
- 10) sporządzanie sprawozdań finansowych;
- 11) prowadzenie ewidencji księgowej majątku Ośrodka;
- 12) naliczanie wynagrodzeń i innych świadczeń z tytułu umów o pracę oraz umów cywilnoprawnych;
- 13) współpraca ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi Ośrodka, urzędami i instytucjami w ramach wykonywanych czynności służbowych.

Tabela 47. Wydatki 2023

Rodzaj zadania	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
Zadania własne gminy – ogółem, w tym:		68 737 949,00	66 946 930,38
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	69 195,00	69 073,96
85202	Domy pomocy społecznej	14 778 120,00	14 739 478,70
85203	Ośrodki wsparcia	54 000,00	23 040,70
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	948 024,00	945 708,83
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej – <i>dofinansowanie zadań własnych z dotacji budżetu państwa</i>	454 200,00	447 766,67
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, w tym:	4 347 450,00	4 293 610,07
	<i>dofinansowanie zadań własnych z dotacji budżetu państwa na zasiłki okresowe</i>	3 753 710,00	3 732 643,23
85215	Dodatki mieszkaniowe	5 360 000,00	5 332 505,35

85216	Zasiłki stałe - <i>dofinansowanie zadań własnych z dotacji budżetu państwa</i>	5 096 000,00	4 989 741,96
85219	Ośrodki pomocy społecznej, w tym: <i>dofinansowanie zadań własnych z dotacji budżetu państwa na częściowe pokrycie wynagrodzeń pracowników wraz z pochodnymi</i>	21 493 579,00 1 918 366,00	20 689 655,02 1 918 366,00
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 468 820,00	1 468 819,66
85230	Pomoc w zakresie dożywiania, w tym: <i>świadczenia pieniężne przeznaczone na zakup posiłku lub żywności, bony na posiłek oraz dożywianie dzieci w szkole i przedszkolu w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” finansowane z dotacji budżetu państwa</i>	5 606 320,00 4 441 456,00	5 331 776,10 4 247 559,60
85295	Pozostała działalność	3 077 381,00	3 002 343,19
85395	Pozostała działalność	2 000,00	2 000,00
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym, w tym: <i>dofinansowanie zadań własnych z dotacji budżetu państwa</i>	500 000,00 400 000,00	309 923,29 247 938,63
85495	Pozostała działalność	5 670,00	3 391,13
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	530 633,00	517 513,51
85503	Karta Dużej Rodziny	1 340,00	1 340,00
85504	Wspieranie rodziny, w tym: <i>dofinansowanie zadań własnych gminy z Funduszu Pracy</i>	832 624,00 133 533,00	675 766,66 113 365,76
85508	Rodziny zastępcze	2 280 875,00	2 271 853,33
85510	Działalność placówek opiekuńczo – wychowawczych	77 332,00	77 248,78
85595	Pozostała działalność	1 754 386,00	1 754 373,47
Zadania własne powiatu – ogółem, w tym:		7 526 708,00	7 353 663,46
85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej, w tym: <i>dofinansowanie z budżetu państwa do wypłat dodatków do wynagrodzenia miesięcznego pracownikom socjalnym, realizującym pracę socjalną w środowisku</i>	1 558 062,00 19 165,00	1 500 706,30 16 662,87
85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	211 043,00	210 798,02
85508	Rodziny zastępcze, w tym: <i>dofinansowanie zadań własnych powiatu z Funduszu Pracy</i>	5 512 864,00 217 340,00	5 397 772,85 217 340,00
85510	Działalność placówek opiekuńczo – wychowawczych	244 739,00	244 386,29
Zadania zlecone gminy – ogółem, w tym:		65 046 536,00	62 827 679,13
85195	Pozostała działalność	168 851,00	161 785,84
85219	Ośrodki pomocy społecznej	84 663,00	84 365,76
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	97 950,00	91 050,00
85295	Pozostała działalność	2 197 126,00	2 137 303,64
85395	Pozostała działalność	1 850 280,00	1 499 832,55

85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	59 282 743,00	57 515 598,77
85503	Karta Dużej Rodziny	16 866,00	16 866,00
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	709 913,00	700 912,30
85595	Pozostała działalność	638 144,00	619 964,27
Zadania zlecone powiatu – ogółem, w tym:		1 177 463,00	1 172 809,79
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	52 200,00	52 197,64
85231	Pomoc dla cudzoziemców	2 610,00	2 610,00
85321	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	1 094 516,00	1 094 489,65
85395	Pozostała działalność	28 137,00	23 512,50
Porozumienie powiat – ogółem, w tym:		90 410,00	35 532,90
85321	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	90 410,00	35 532,90
Ogółem:		142 579 066,00	138 336 615,66

XXVI. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BYTOMIA NA LATA 2021-2026

W 2023 roku kontynuowano realizację celów strategicznych (CS) Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bytomia na lata 2021-2026:

- 1) CS1. Równe szanse rozwoju mieszkańców;
- 2) CS2. Dogodne warunki dla zakładania i rozwoju rodzin;
- 3) CS3. Silna tożsamość społeczności lokalnej i zaangażowanie w rozwój miasta;
- 4) CS4. Bytom miastem o pozytywnym wizerunku kreowanym przy współdziałaniu mieszkańców;
- 5) CS5. Sprawny, adaptujący się do potrzeb system pomocy społecznej;
- 6) CS6. Współpraca międzysektorowa podnosząca skuteczność rozwiązywania i zapobiegania problemom społecznym.

Do kluczowych realizatorów Strategii należały: MOPR, PUP, CPU, CIS, DPS, BCW, ŚDS, Bytomskie Mieszkania, Policja i Straż Miejska oraz wydziały urzędu miejskiego: Polityki Społecznej, Edukacji, Kultury i Sportu, Komunikacji Medialnej i Promocji, Strategii, Funduszy Europejskich i Obsługi Inwestora, Zarządzania Kryzysowego, Biuro Organizacji Pozarządowych, Biuro Spraw Lokalowych. W treści dokumentu zaznaczono, że wdrażanie Strategii odbywać się będzie również w ramach innych polityk lokalnych, w tym w ramach Strategii Rozwoju Bytomia i Gminnego Programu Rewitalizacji. W dniu 16 listopada 2023 r. Dział Planowania, Koordynowania i Realizacji Projektów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu zorganizował spotkanie realizatorów Strategii, na którym wymieniono bieżące informacje ważne dla uczestników procesu wdrażania. Podsumowanie działań wynikających ze Strategii jest opracowywane corocznie w postaci odrębnego raportu. Raport za 2023 rok będzie opracowany do 30 czerwca 2024 r.

XXVII. POTRZEBY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W BYTOMIU NA ROK 2024

Prawidłowa realizacja zadań pomocy społecznej wymaga nie tylko zabezpieczenia w budżecie odpowiednich środków finansowych, ale również zapewnienia niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu i wyposażenia, materiałów biurowych, modernizacji i rozwoju systemu informatycznego. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest prowadzony na bieżąco monitoring problemów społecznych występujących w mieście, a także analizy zasobów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Ustalono następujące potrzeby mające istotny wpływ na rozwój funkcjonującego systemu pomocy społecznej, a wymagające zabezpieczenia w 2024 roku:

- 1) zabezpieczenie pracowników Ośrodka przed negatywnymi skutkami wzrostu cen rynkowych towarów i usług, poprzez przyznanie odpowiedniego wynagrodzenia łagodzącego zachodzące zmiany ekonomiczne w kraju i na świecie;
- 2) podnoszenie kompetencji pracowników poprzez zapewnienie środków finansowych na warsztaty i szkolenia;
- 3) modernizacja środowiska serwerowego Ośrodka znajdującego się w Data Center (w tym modernizacja platformy serwerowej, aktualizacja systemów serwerowych i utworzenie pojemnego storage'u sieciowego);
- 4) przeprowadzenie prac remontowych mających na celu poprawę funkcjonowania i warunków pracy Ośrodka oraz terenowych punktów pomocy środowiskowej;
- 5) pozyskanie dodatkowych pomieszczeń w celu zaspokojenia potrzeb w zakresie przechowywania dokumentacji archiwalnej;
- 6) pozyskanie nowej lokalizacji dla terenowego punktu pomocy środowiskowej;
- 7) zapewnienie schronienia nieletnich odbieranych interwencyjnie z rodzin biologicznych;
- 8) promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej w celu zwiększenia liczby funkcjonujących niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, przy jednoczesnym zmniejszaniu liczby dzieci umieszczanych (również przebywających) w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej;
- 9) promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie miasta w celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych;
- 10) utworzenie zespołu ds. pracy z rodziną w celu powrotu dziecka do rodzinnego domu oraz podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach zagrożonych społecznie.

Spis tabel

Tabela 1.	Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach	14
Tabela 2.	Liczba osób korzystających w 2023 roku z różnych form wsparcia ...	22
Tabela 3.	Liczba osób przebywających w roku 2023 w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie miasta Bytomia (prowadzonych przez miasto Bytom lub działających na zlecenie miasta Bytomia lub na podstawie indywidualnych umów)	23
Tabela 4.	Dane dotyczące działań egzekucyjnych (stan na dzień 31.12.2023 r.)..	26
Tabela 5.	Odzyskanie nienależnie pobranych świadczeń i opłat za świadczone usługi z pomocy społecznej oraz wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2023 r.)	27
Tabela 6.	Umorzenie należności z tytułu opłat za świadczone z pomocy społecznej usługi oraz wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2023 r.)	27
Tabela 7.	Wydatki na zadania remontowe w 2023 roku	32
Tabela 8.	Wydatki na zadania inwestycyjne w 2023 roku	32
Tabela 9.	Ilość osób realizujących prace społecznie użyteczne w poszczególnych miesiącach 2023 roku	36
Tabela 10.	Liczba osób, które w latach 2019-2023 uczestniczyły w pracach społecznie użytecznych	37
Tabela 11.	Ilość osób objętych pomocą psychologiczną w 2023 roku (z powodu różnych kryzysów z wykluczeniem przemocy)	43
Tabela 12.	Liczba osób (ofiary przemocy) objętych pomocą psychologiczną w 2023 roku	43
Tabela 13.	Liczba osób objętych pomocą psychologiczną (ogólnie) w 2023 roku	44
Tabela 14.	Liczba spisanych Niebieskich Kart w 2023 roku	44
Tabela 15.	Liczba osób, którym udzielono schronienia w postaci pobytu w hostelu OIK w 2023 roku	44
Tabela 16.	Przyczyna, z powodu której osobom udzielono schronienia w 2023 roku	44
Tabela 17.	Liczba edycji programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych w 2023 roku	44
Tabela 18.	Liczba osób uczestniczących w programach	

	korekcyjno-edukacyjnych w 2023 roku	45
Tabela 19.	Liczba osób uczestniczących w programach psychologiczno-terapeutycznych w 2023 roku	45
Tabela 20.	Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych	48
Tabela 21.	Ilość korespondencji przychodzącej i wychodzącej z MOPR w 2023 roku	58
Tabela 22.	Ilość wydanych zaświadczeń dla klientów Ośrodka oraz sporządzanych informacji dla instytucji o osobach korzystających ze świadczeń MOPR w 2023 roku	58
Tabela 23.	Ilość jednorazowych biletów komunikacji miejskiej wydanych na potrzeby pracowników MOPR w 2023 roku	58
Tabela 24.	Zestawienie wydatków na przedsięwzięcia związane z obsługą informatyczną w 2023 roku	63
Tabela 25.	Umieszczanie dzieci w różnych typach rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2023 (narastająco)	74
Tabela 26.	Umieszczenie dzieci w różnych typach rodzinnej pieczy zastępczej, stan na dzień 31.12.2023 r.	74
Tabela 27.	Wydatkowanie środków w ramach rodzinnej pieczy zastępczej	75
Tabela 28.	Ruch osobowy w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Bytomia w 2023 roku	75
Tabela 29.	Realizacja postanowień sądowych w 2023 r.	76
Tabela 30.	Pomoc udzielona osobom, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą ..	77
Tabela 31.	Pomoc udzielona osobom, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	78
Tabela 32.	Pomoc udzielona osobom, które opuściły placówki na podstawie ustawy o pomocy społecznej	78
Tabela 33.	Realizowane zadania zlecone gminy	86
Tabela 34.	Realizowane zadania zlecone gminy w sprawie decyzji wydawanych w trybie art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	86
Tabela 35.	Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat ..	86
Tabela 36.	Realizowane zadania własne gminy	86

Tabela 37.	Liczba osób biorących udział w badaniu przy użyciu narzędzia oceny ryzyka relacyjnego	99
Tabela 38.	Świadczenia przyznane w roku 2023	104
Tabela 39.	Świadczenia przyznane w roku 2023 obywatelom Ukrainy	105
Tabela 40.	Świadczenia przyznane w roku 2023 w ramach Rządowej tarczy energetycznej	106
Tabela 41.	Liczba oraz kwota przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2023	109
Tabela 42.	Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w Bytomiu w roku 2023	112
Tabela 43.	Zadłużenie alimentacyjne wyegzekwowane w roku 2023	114
Tabela 44.	Gospodarstwa domowe objęte pomocą w postaci dodatku mieszkaniowego za rok 2023	117
Tabela 45.	Liczba i kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2023 roku z podziałem na rodzaj własności lokalowej	118
Tabela 46.	Pomoc materialna dla uczniów	119
Tabela 47.	Wydatki 2023	122